

DRUŽINSKI TEDNIK

Leto XII.

Ljubljana, 12. decembra 1940.

Štev. 50 (582)

Danes:

**Politika Združenih držav
na Tihem morju**

(Str. 1. in 9.)

Previsoko viseče grozdje je
kislo.

Ezop,
grški basnopisec
(6. stoletje pred Kr.)

DRUŽINSKI TEDNIK

Izluha ob četrtkih. Uredništvo in
uprava v Ljubljani, Miklošičeva 14/III.
Poštni predal št. 345. Telefon št. 33-32.
— Račun poštne hranilnice v Ljubljani
št. 15.393. — Rokopisov ne vračamo,
nefrankiranih dopisov ne sprejemamo. Za
odgovor je treba priložiti za 3 dni znamk.

NAROČNINA

1/4 leta 20 din, 1/2 leta
40 din, vse leto 80 din.
V Italiji na leto 40 lir,
v Franciji 70 frankov,
v Ameriki 2 1/2 dolarja.
Drugi sorazmerno. — Na-
ročnino je plačati vnaprej.

CENE OGLASOV

V tekstem delu: enostolpna petinpa vr-
sta ali njen prostor (višina 3 mm in širina
65 mm) 7 din; v oglasnem delu 450 din.
V dvobarvnem tisku cene po dogovoru.
Notice: beseda 3 din. Mali oglasi:
beseda 1 din. Oglasni davek povsod po
posebej. Pri večkratnem naročilu popust.

DOLGA ALI KRATKA VOJNA?

Kako sodita nemška in angleška propaganda in kaj se skriva za njima

Zemljevid južne Albanije z vsemi važnejšimi mesti, vasi, rekami in cestami, ki jih omenjajo ta teden italijanska in grška vojna poročila.

V Ljubljani, 11. decembra

Dr. Goebbels je ondan napovedal, da vojna ne bo več dolgo trajala; po njegovem jo bo končal bliskovit nemški napad na Anglijo. Nemški propagandni minister je po časopisnih poročilih napovedal celo datum, kdaj se bo vojna končala: v aprilu prihodnjega leta.

V nasprotju z uradnimi nemškimi napovedmi so uradne angleške izjave. Že nekajkrat smo v zadnjih 15 mesecih brali izpod angleških peres, da bo vojna dolgo trajala in da se bo odločila šele leta 1942. ali pa celo še pozneje.

Ne enega ne drugega ne kaže dobesedno razumeti, ker je oboje propagandnega značaja.

Nemci si žele kratke vojne. Že zato, ker je angleška blokada bistveno znižala njihov življenjski standard; še bolj pa spričo okoliščine, da je Velika Britanija stopila v to vojno skoraj nepripravljena. Logično je namreč, da se bo moč Anglije razvila šele s časom, medtem ko so bile nemške vojne priprave spričo znane nemške temeljitosti najbrže že lani v avgustu, skoraj gotovo pa v teku vojne na zahodu dosegle svoj vrhunec. A ne glede na vse to je nemogoče tako

točno terminirano napovedati konec vojne, dokler nasprotnik še ni na tleh; prav tako nemogoče bi bilo preokrovati izid boksarskega matcha ali rezultat nogometne tekme.

S podobnega propagandnega vidika je treba gledati angleške napovedi o dolgi vojni. Angleži bi s takšnimi napovedmi hoteli moralno omajati sovražnikov odpor. Pri tem izhajajo iz subjektivno tehtne domneve, da bo nasprotnik imel tem manj upanja v končno zmago, čim dalje se bo vojna zavlekla; po eni strani zato, ker bodo sami čedalje bolj pripravljeni, po drugi strani pa zato, ker bo medtem blokada svoje storila.

Ce izločimo propagandni moment, bi lahko rekli, da je pravo naziranje obeh taborov zastran možnega trajanja vojne skorajda zamenjano: Nemci začenjajo računati z dolgotrajnostjo vojne, Angleži se pa pripravljajo na njen bližnji konec.

Drzna trditev, ki bi jo veljalo podpreti z dokazi.

Nemci mrzlično organizirajo gospodarstvo osvojenih in napol osvojenih dežel. Gospodarstvo je — poleg moralnega momenta, t. j. zadovoljstva ali nezadovoljstva narodov, ki so danes pod nemško oblastjo — najvažnejša točka nemške vojne politike;

Če se Nemcem posreči, da bodo dotlej, ko jim bodo Angleži kos zastran oborožbe, gospodarsko strli blokadni obroč, je vojna zanje vsaj ne izgubljena, če že ne dobljena. Toda gospodarsko se cele dežele ne dajo organizirati čez noč.

S tega vidika je treba gledati n. pr. najnovejši nemški gospodarski prodor v Romunijo. Brali smo, da so Nemci vzeli za 10 let vesoljno romunsko produkcijo v zakup. To se pravi, Romunija je gospodarsko postala del nemškega rajha. Predvsem njen petrolej in njeno žito.

(Pri tem ni važno, ali bo produkcija Romunije, posebno zdaj, ko je dežela v političnem in gospodarskem rezulu, docela nasitila nemške potrebe. Naravno je, da si skušajo Nemci zadetati vrzeli tam, kjer imajo vpliv; ker jim Rusi pošiljajo le prav malo petroleja in žita, ga morajo pač poiskati drugod, četudi krije na primer vesoljna romunsko petrolejska produkcija celo v normalnih razmerah komaj dobro tretjino nemških vojnih potreb.)

In Angleži?

Pred tremi tedni smo brali napovedi angleških ministrov, da bo Anglija že v bližnji bodočnosti napadla Itali-

jo z morja, s kopnega in iz zraka. Medtem smo doživeli angleški letalski napad na tarantsko luko in pomorsko bitko pri Sardiniji. Medtem se je bila začela vojna med Italijo in Grčijo in so Grki vdrl v Albanijo. In prav te dni so časopisi polni poročil o angleški ofenzivi proti Grazianjevi vojski v Egiptu.

Nedvomno je, da vsi ti dogodki v Sredozemlju ne izvirajo iz angleške iniciative; vsaj italijansko-grška vojna najbrže ne. Toda prav tako nedvomno je, da bi Angleži spričo nesrečnih izkušenj na drugih bojiščih ne bi bili tvegali napada, če ne bi bili kolikor toliko nanj pripravljeni in če ne bi računali z njega končnim uspehom. Vse doslej so se Angleži omejevali bolj ali manj na defenzivo; če so zdaj neke prešli v ofenzivo, bi iz tega mogli sklepati, da je po njihovi sodbi položaj dozorel vsaj za prvo fazo likvidiranja vojne.

Se iz nečesa drugega bi utegnili sklepati, da Angleži računajo z možnostjo konca vojne v bližnji bodočnosti.

V Londonu so ustanovili poseben ministrski odbor pod vodstvom znanega gospodarskega strokovnjaka Leith-Rossa. Odbor ima nalogo, organizirati nakup živeža za tiste narode, ki jim Anglija želi vrniti samostojnost, t. j. za Čehe in Poljake, za Nizozemce in Norvežane, za Belgijce in Francoze. V Londonu izjavljajo, da je ustanovitev tega odbora dokaz, da Anglija resno misli, ko trdi, da bo takoj dovolila prevoz živeža, ko bo Nemčija zapustila zasedene dežele.

Ustanovitev omenjenega odbora je morda samo izraz temeljitosti, s katero gredo Angleži na delo, kadar vidijo, da gre za res. Toda po drugi strani je značilna črta v Angleževem značaju kupčijski duh. Kako se s to črto Angleževga značaja ujema okoliščina, da se živež pokvari, če je predolgo v skladišču — predvsem pa, da se denar ne obrestuje, če ga naložiš v blago, ki ne gre v promet?

Navedli smo dejstva in izvajali sklepe iz njih. Že bližnja bodočnost bo pokazala, ali naša logika drži.

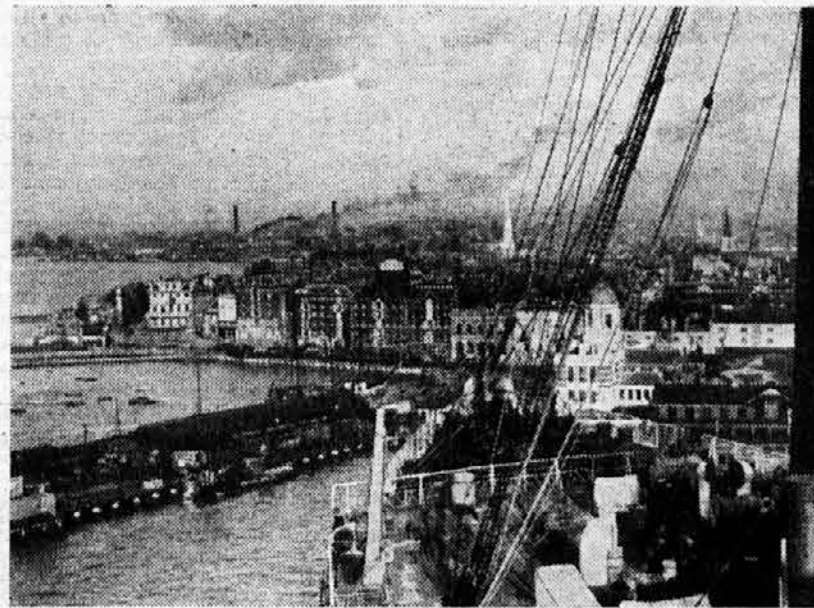
Observer

Najnovejše

Včeraj se je pripeljal v Beograd grof Csaky. To je prvi uradni madžarski obisk pri nas po letu 1918.

V Albaniji se je fronta ustalila, posebno ob Ohridskem jezeru in pri Argirokastromu.

Z egiptovskega bojišča do srede popoldne ni bilo novih poročil.

K letalskim napadom na Southampton: Pogled na pristanišče, važno za promet med Anglijo in njenimi kolonijami. Southampton ima 170.000 ljudi.

Politika Združenih držav na Tihem oceanu

Napisal John Gunther

I

Kje je ameriška meja na Tihem morju, kakšni so naši življenjski interesi na tem velikanskem prostoru, koliko smo jih pripravljeni braniti in kakšna je naša sedanja politika v tem pogledu?

Ta vprašanja so prav posebno važna zdaj, ko besni vojna v Evropi in Aziji. Do neke meje sta ti vojni ena sama in velika sreča je, da branita ameriško celino dva oceana. Toda moderna vojna se prav lahko na nepričakovan način razširi. Včasih preskoči požar celo vodo.

Tih ocean je največje morje na svetu. Od severa proti jugu meri približno 7000 milj (1 milja = 1.609 m), od vzhoda proti zahodu pa 10.000 milj ter zavzema površino 68 milijonov kvadratnih milj (180 milijonov kvadratnih kilometrov), t. j. skoraj polovico vse vodne površine zemeljske oble. ob njegovih bokih so trije dominion, Kanada, Avstralija in Nova Zelandija, 11 ameriških republik in Združene države. Na Tihem morju je 4070 ognjeniških otokov, ki tvorijo Japonsko otočje, dalje Filipini in Nizozemska Indija. Tih ocean predstavlja velikansko skladišče bogastva in trgovine, po njem gre več trgovinskih cest.

Ameriška politika na Tihem morju je v glavnem trojna. Predvsem je politika odprtih vrat, ki jo je l. 1889 ustoličil John Hay. Ta politika daje

vsem narodom možnost trgovanja na Kitajskem. Razen tega so to politiko še posebej določili washingtonski dogovori (1921—22). Po določilih pomorskega dogovora so se glavne pomorske države tistega časa sporazumele, da se bodo pri pomorskem oboroževanju držale določenega razmerja. V pogodbi štirih velebil je USA obljubila, da glede utrjevanja svojih vojaških oporišč v zahodnem delu Tihnega morja ne bo izpremenila statusa quo. Japonska se je pa z obem podpisano pogodbo devetih držav zavezala, da bo spoštovala nedotakljivost kitajskega ozemlja. Čeprav je Japonska kršila to pogodbo, se je Združene države še dalje držale.

Tretji vidik, ki določa ameriško politiko, je Stimsonova doktrina, po kateri odklanja Amerika vsak položaj, dogovor ali sporazum, ki ne bi ustrezal določilom Kellogg-Briandovega pakta.

II

Ameriške interese na Tihem morju lahko opredelimo takole:

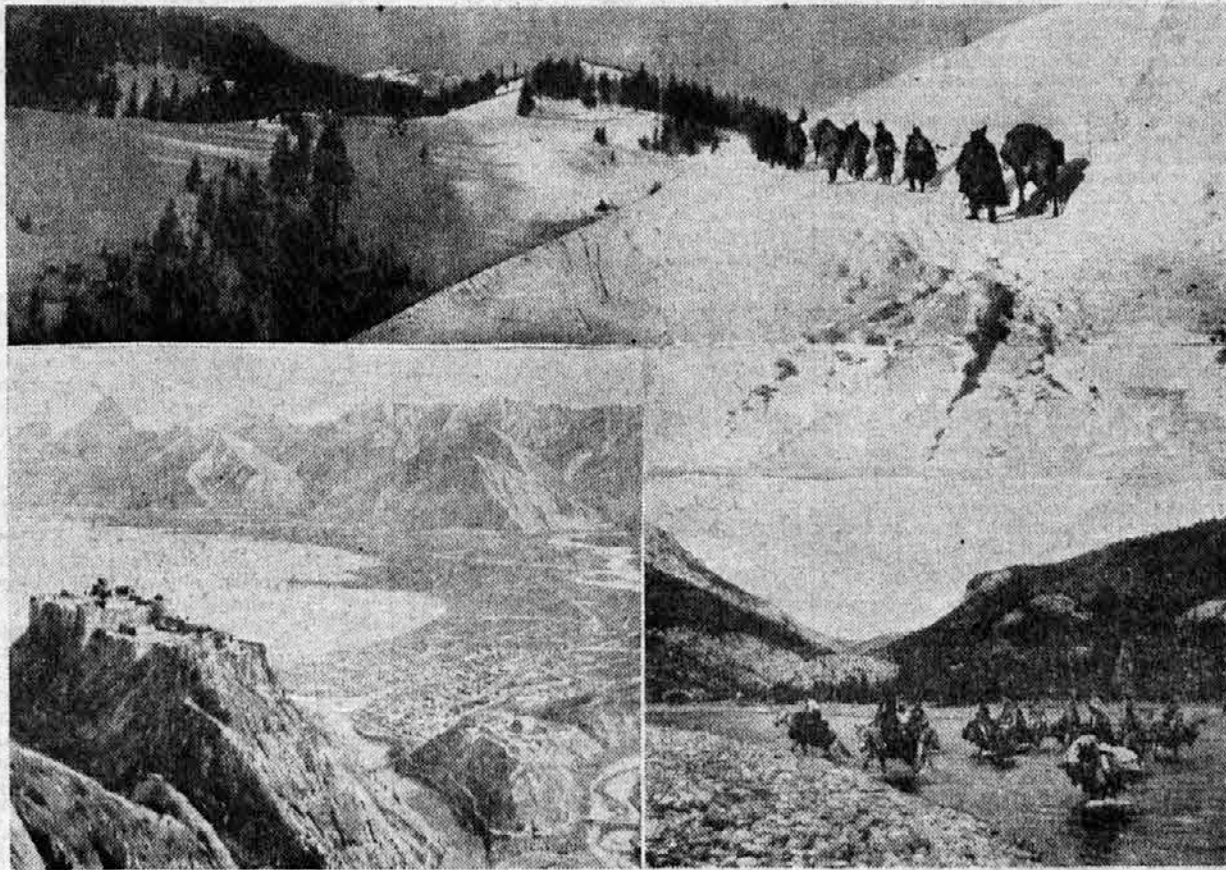
1. Teritorialni interesi: nekateri otoki v Tihem morju, kakor Havajsko otočje in otoki v samojski skupini so naša last, razen tega pa skupaj z Veliko Britanijo kontroliramo tudi otok iz skupine Feniks, ki leže južno od Havajev.

2. Dalje so interesi naših državljancev, ker živi okoli 7000 Američanov na Kitajskem, 8000 pa na Japonskem. Prav tako je mnogo Američanov na Filipinskem otočju in tudi v Nizozemski Indiji. Našemu zunanjemu ministertvu prizadevajo prav ameriški državljani na Daljnem vzhodu, posebno na Kitajskem največ skrbi

Nadaljevanje na 9. strani.

GROF CSAKY
K obisku madžarskega zunanjega
ministra v Beogradu

Albanski teren je težaven za vojskovanje. Tudi sedanje vreme ni ugodno za vojno. — Zgoraj: Vojaki v gorskem snegu. — Spodaj, na levi: Pogled na Skader. Na levi hrib Taraboš, znan iz balkanskih vojn, na desni spodaj mesto z Bojano in Drinom. V ozadju Skadersko jezero. — Na desni: Prehod čez vodo v okolici Korče.

Kruh s tal

Mimo tromostovja je ondan voznik peljal voz, natovoren z vrečami moka. Na nesrečo — ali pa na srečo nekaterih? — se je prav pred franciškansko cerkvijo voz z zadnjim koncem zadrl ob kolotičke, postavljene za varnost pešcev in ena vreča se je raztrgala. Iz nje se je jela usipati moka v debelih curkih in posula čisto nekaj metrov, še preden je voznik mogel zavreti konje.

»Bela moka!« je nekdo vzkliknil poleg mene tako občudujoče, kakor da je še nikoli ni videl. Bila je stara ženica, najbrže beračica, s cekarjem v roki in ruto na glavi. Kakor bi trenil, je snela ruto in jela vanjo naspiti moko, ki jo je kar v prgišče zajemala s tal.

»Počakajte vendar, saj se tako ne mudi,« jo je ukoril stražnik, ki sam ni vedel, ali je dovoljeno pobirati moko s tal ali ne.

»Ta pa ni za enotni kruh,« se je oglašil možak za njim, »zato naj jo pa kar pobere, če je reva.«

Ženica je hitela pobirati moko, toda ni bila dolgo sama. V nekaj minutah se ji je pridružila kopica revežev, ki so prav tako hiteli pobirati moko, v kanglice, v cekarje, v ovoje, kar so že imeli pri roki. Bil je petek in na cestah je mrgetelo siromakov.

»To bo polica!« je hitela neka žena, ki je hkrati s svojim sinčkom pobirala dragoceno moko. »Doma jo bomo precej, pa bo dobra.«

Se preden je voznik obrnil vrečo in pogljal konje, ni bilo več moka na tleh. Nekaj revežev je še čepelo v prahu in dobesedno strgalo s tal moko s prahom vred.

»Zakaj jo boste pa uporabili, saj je vendar čisto prašna!« sem vprašala. Mnjenja so bila deljena. Neke ženska je odgovorila: »Ta bo pa za prašice,« druga poleg nje jo je pa zavrnila:

»Se sama jo boš rada jedla, v svetovni vojni se takšne ni bilo.«

Ne morem povedati, kako nam je vsem ta prizor vgrizel v srce. Marsikomu je bilo nerodno, kakor je človeku nerodno ob velikem veselju, ki ga nehoti stori drugemu, vedoč da ni pri tem nič svojega žrtvoval. Marsikoga je bilo sram za vse tiste trenutke, ko je bil zahteven, izbirčen, nezadovoljen, pozabljen, da toliko ljudi okrog njega trpi pomanjkanje in glad.

K. N.

Politični tednik

Naš mednarodni položaj je dober, je prejšnji teden izjavil predsednik vlade G. Cvetković, ko je prisostvoval seji beograjskega mestnega sveta. G. Cvetković je prišel na sejo kot zastopnik notranjega ministra, ker so bile na dnevnem redu razne komunalne zadeve beograjske občine. Predsednik vlade je imel pred začetkom seje govor in je med drugim dejal: »Po zaslugi pametne, premišljene in jasne politike je naš mednarodni položaj dober. Prebili smo mnogo težav in motenj; vseh še nismo prebrodili, toda prepričani smo, da bomo, ravna se se še nadalje po preizkušenih dosedanjih načelih, prebili v miru vse krize in nevarnosti okoli nas. Da smo mogli voditi takšno politiko in da jo moremo zlasti v teh trenutkih, se moramo najbolj zahvaliti našim notranjim razmeram, ki jasno kažejo, da smo v vprašanjih, ki zadevajo vse in kadar gre za najvišje koristi domovine, docela soglasni i Srbi i Hrvati i Slovenci. Po zaslugi te notranje konsolidacije lahko mirno gledamo na vse bodoče dogodke. Na vseh področjih in v vseh mednarodnih odnosih morajo biti dogovori in razgovori. Sodelovali bomo tudi pri ustvarjanju novega reda. O vseh teh odnosih lahko govorimo in se moremo razgovarjati, a prepričani bodite, da ne bo s tem prav nič ogrožena naša varnost, ne naša neodvisnost in ne naša svoboda.«

Letalsko akademijo smo dobili. S kraljevim ukazom se je ustanovila v Jugoslaviji letalska akademija. Nje namen je izpopolniti jugoslovansko letalstvo s strokovno dobro izvežbani in vojaško izprašanimi mladimi letalskimi častniki in pripraviti rekrutidlake za rezervne letalske častnike. Solanje gojencev traja 3 leta in se deli na teoretični in teoretično-praktični del. V akademijo lahko vstopijo mladeniči ne mlajši ko 18 in ne starejši ko 22 let, imeti pa morajo 8 razredov srednje šole in višji tečajni izpit.

Nemški kapital v Jugoslaviji. Naši predvojni dolgovni nemškimi državljanom znašajo 250 milijonov dinarjev. V nemških listih beremo zdaj, da bodo ti dolgovni urejeni na ta način, da bodo celotni znesek porabili za nemške investicije v naša podjetja. Finančno ministrstvo bo vplačalo znesek v Narodno banko, lastnikom zadolžnic bo pa konsorcijski nemški bank izplačal protivrednost v markah, a dinarje porabili za financiranje investicij v naši državi.

Jugoslovanska vojska je pripravljena. Pri prvem koncertu beograjske radijske postaje za jugoslovansko vojsko je spregovoril uvodno besedo prvi po-

Iz ljubezni do siromašnega mladeniča je zapustila starše

Zaljubljenca sta se pet mesecev skrivala po gozdovih

Novi Pazar, decembra.

Ljubezenski roman komaj šestnajstletne vaske lepote Mejre Dervišević in Šemsa Skenderovića iz vasi Vrbičice pri Rožaju je za današnje realistične čase prava redkost. Mejra je hči bogatega hodže, ki jo je hotel omožiti s prav tako bogatim kmečkim sinom iz iste vasi. Lepa Mejra pa do brih nasvetov svojih staršev ni poslušala, ampak je pobegnila s svojim izvoljencem, delavcem Šemsom in s tem dokazala, da tudi v današnjih časih se ni izumrla idealna ljubezen.

Kajpak je Mejrin oče zelo zameril svoji hčeri, da se noče omožiti z izbranim ženinom. Pred vsemi vaščani se je čutil osramočenega in se je zato odločil, da bo svojo hčer k tej močitvi prisilil. Že dolgo časa je bogati kmečki sin, ki ga je bil oče izbral Mejri za moža, pošiljal svoji izvoljenki ljubezenska pisma in jo neprestano prosil za sestanek. Ker mu je pa Mejra zmerom odklanjala, se ji je hotel maščevati. Z Mejrinim očetom sta se zato domenila, da bosta razglasila po vasi,

da sta Mejra in njen šemso rojena na isti dan v letu in da sta torej enako stara. S pomočjo neke krive priče sta potem dokazala, da je oba došla ista mati, da sta si torej v nekem čudnem sorodstvu. Po teh dokazih bi se nikoli ne smela poročiti.

Ko sta za to izvedela uboga zaljubljenca, sta se odločila za beg. Mejra je ponoči pobegnila iz rodne hiše in ostala nekaj dni pri starših svojega izvoljence. Toda tudi tu so ji bili njeni starši hitro za petami in dekle je moralo pobegniti s Šemsom v gozdove.

Mejrin oče je o begu svoje hčere takoj obvestil vse okoliške postaje in najel nekaj sosedov, da bi Mejro zasledovali. Tako sta imela uboga ubežnika za seboj kar celo tolpo zasledovalcev. Na srečo sta prav dobro poznala okoliške gozdove in sta svojim zasledovalcem vselej o pravem času ušla. Mlada ubežnika po več dni nista mogla dobiti niti trohice hrane. Na srečo sta imela po vseh vaseh svoje prijatelje, ki so jima vsaj kdaj pa kdaj prinašali živila.

Tako sta mlada zaljubljenca preživela v gozdovih kar pet mesecev. Potem se je pa nekega dne Šemso odločil, da napravi svoji bedi konec. Pustil je svojo izvoljenko pri nekih dobrih ljudeh, sam je pa odšel v Peč, da bi tam dokazal svojo starost. V Peči je šel na zdravniški pregled in posrečilo se mu je dokazati, da je nekaj starejši od svoje izvoljenke. Dobil je tudi pismeno potrdilo, da ga nikdar ni došla Mejrina mati. Takšnim dokazom se nihče ni mogel upreti. Mejra in Šemso sta se že čez nekaj dni vrnila v rodno vas.

Proti pričakanju so ju pa njuni sovaščani zelo ljubeznivo sprejeli. Tudi starši so se omečali in mlada zaljubljenca sta z vztrajnostjo in ljubeznijo naposled je dobila dovoljenje za poroko. V kratkem se bosta poročila. Ko so ju vpraševali, kako sta se počutila, ko sta pet mesecev živela kakor divjaka po gozdovih, sta odgovorila, da sta na vse stiske že pozabila, samo če jima bodo zdaj hudobni ljudje prizanesli in bosta lahko srečno živela drug ob drugem.

močnik vojnega ministra, divizijski general Aleksander Stojanović. Med drugim je dejal: »Jugoslavija je v obrambo svojega obstoja, svobode in neodvisnosti organizirala kopno vojsko, vojno mornarico in letalstvo. Jugoslovanska vojska je danes moralno in tehnično pripravljena, na vse, da lahko vsak trenutek stopi na branik svobode naroda in države. Jugoslovanska vojska, oprta na žar slave, priporočena na krvavih bojnih poljih, uživa danes velik ugled med vsemi evropskimi vojskami in predstavlja močnega čimbenika v kombinacijah naše mednarodne politike. Prežeta z visoko

se vesti, da je maršalov prihod v zvezi z nemško pomočjo Italiji v vojni z Grčijo. V Rimu te vesti najodločneje demantirajo in pravijo, da bo italijansko-grški konflikt ostal omejen le na obe prizideki državi. Italija bo z Grčijo sama poravnala račune, kakor to ona zna. In v času, ki se bo njej zdel primeren, Nemška diplomatska akcija na Balkanu nima prav nič skupnega z vojno v Grčiji.

Nemško-romunsko sodelovanje. V Berlinu so podpisali pogodbo, s katero sta se Romunija in Nemčija sporazumeli, da bosta vzajemno sodelovali pri izvedbi romunskega desetletnega načrta na gospodarskem in političnem področju. Nemčija bo poslala v Romunijo stroje, kmetijske, industrijske in druge strokovnjake ter dala finančno podporo.

Rusi o bliskoviti vojni. Glasilo sovjetske vojske »Krasnaja zvezda« je objavilo strokovno razpravo o bliskoviti vojni. V članku piše, da je takto bliskovite voje uporabljal že Napoleon. V svetovni vojni Nemci s to taktiko niso uspeli. Nemčija je v sedanjih vojni z bliskovitimi akcijami dosegla znatne uspehe, a to samo zato, ker so si stali nasproti neenaki nasprotniki. Francija je tako naglo podlegla samo zato, ker je bila notranje oslabiljena, nikakor pa ne samo zaradi nadmočnosti nemške vojske. Poraz Francije nikakor še ni odločil o izidu vojne. Članek prihaja do zaključka, da je bliskovita vojna danes mogoča le tam, kjer si stojijo nasproti zelo neenake sile.

Lorena priključena »Westmarki«. S 1. decembrom je stopila v veljavo uredba, po kateri sta se Posavarje in Lorena združili v novo pokrajino, ki je dobila ime »Gau Westmark«. Novi pokrajini pripadajo tudi Rhenipfalz. Glavno mesto je Saarbrücken. Vse francoske govorice prebivalstvo so izselili v nezasedeno Francijo. Latinski zemlje in hiš, ki so si lastniško pravico pridobili v poslednjih dvestih letih in so prišli iz notranjosti Francije, so to pravico izgubili, njihovo last pa so dodelili Nemcem, v kolikor niso tega že naredili. Ozemlje, ki so

ga morali Francozi izprazniti, bodo naselili z Nemci.

Združene države bodo Grčiji pomagale. Prezident Roosevelt je sporočil grškemu kralju, da Združene države podpirajo in pomagajo vsem »ladam in narodom, ki se branijo proti napadom. Združene države resno proučujejo ukrepe, ki naj bi Grčiji omogočili dejansko pomoč.

Izjava japonskega zunanjega ministra. Japonska agencija Domei je objavila razgovor zunanjega ministra Matsuoka s časnikarji. Matsuoka je med drugim dejal, da Japonska nima v Vzhodni Indiji in na južnih morjih nikakršnih osvajaških namer in da si želi z Nizozemsko Indijo pametnega sporazuma. O odnosih z Združenimi državami je pripomnil, da je misel na vojni med obema državama blazna. Sedanjim nesporazumi so premažni, da bi Japonsko potegnili v vojno, ki bi bila katastrofalna. Za primer, da bi Amerika Nemčiji napovedala vojno, bi morala Japonska po določenih pogodbah o trovezni Združenim državam napovedati vojno.

Angleško-nemško bojišče. Nemci se zmerom pri svojih letalskih napadih uporabljajo taktiko napada na samo eno mesto. V noči na prejšnji četrtek so hudo napadli Birmingham in London. Naslednje noči so obiskali Portsmouth in tudi London. V noči na soboto je Bristol dočkal že drugi strašni napad. Najhuje je pa bilo v noči na ponedeljek, ko so nemška letala vrgla na London 700.000 kilobomb. To je bil najstrašnejši napad, kar jih je London doletel doživeli, in je povzročil velikansko opustošenje. Nemške podmornice še nadalje potapljaajo angleške trgovske ladje. Angleži so v noči na prejšnjo sredo hudo prizadejali Düsseldorf, Ludwigshafen in Mannheim, Düsseldorf so v enem tednu napadli trikrat. Angleška poročila neprestano javljajo tudi o bombardiranju tako imenovanih invazijskih pristančič, pri čemer redno omenjajo Dunquerque, Brest in Lorient. Angleži zatrjujejo, da so zaradi čestih angleških napadov morali Nemci pomakniti svoja letalska oporišča bolj v notranjost Francije.

Beli mož - napolni svoj koš!

Igrac, perila, rokavic, nogavic

in kar si želiš

pri SAMCU na Mestnem trgu

gotovo dobiš!

moralno vrednostjo in prepojena z jugoslovanstvom, se ne bo umaknila niti za las v borbi za vse, kar je bilo naše, kar je naše in kar mora naše ostati.

Petrolejski vrelci v Romuniji narodna last. Romunska vlada je izdala odlok, s katerim proglašajo vse najvažnejše petrolejske industrije za narodno last. Država je obenem zasledila tudi vse pomorske in rečne ladje židovskih lastnikov.

Francozi ne bodo izdelovali letal za Nemčijo. Neutralski tisk poroča, da je nemška vlada Franciji predlagala, da naj bi v nezasedeni Franciji izdelovali letala za nemško vojsko. S tem bi pomagali francoski industriji, ki je zaradi pomanjkanja surovin brez dela. Čeprav je v Franciji na tisoče nezaposlenih, je maršal Petain nemški predlog zavrnil.

Italija bo sama obračunala z Grčijo. Nemški maršal Keitel je pred nekaj dnevi obiskal Romunijo. Razširile so

Radio Ljubljana

od 12. XII. do 18. XII. 1940.

ČETRTEK 12. DECEMBRA:

7.00: Jutrnji pozdrav 7.05: Napovedi, poročila 7.15: Plošče 12.00: Plošče 12.30: Poročila, objave 13.00: Napovedi 13.02: Dvospeli ob spremljavi lutnje. Pojeta g. Anton Sladoljev in Janez Lipušček, spremlja g. Stanko Prek 14.00: Napovedi, poročila 15.00: Radijski orkester 15.40: Slovensčina za Slovence (g. dr. Rudolf Kolarič) 19.00: Napovedi, poročila, objave 19.25: Nac. ura 19.50: Deset minut zabave 20.00: Domači kvartet 20.45: Reprodiciran koncert simfonije glasbe 22.00: Napovedi, poročila 22.15: Radijski orkester. Konec ob 23. uri.

PETEK 13. DECEMBRA:

7.00: Jutrnji pozdrav 7.05: Napovedi, poročila 7.15: Plošče 11.00: Solska ura: Pojdimo v Rute (g. Miroslav Demšar) 12.00: Plošče 12.30: Poročila, objave 13.00: Napovedi 13.02: Rad. orkester 14.00: Poročila 14.10: Tujkoprometni pregled: Pohorje — zimski raj 18.00: Ženska ura: Božična darila za male in velike (g. Emi Oražem) 18.20: Plošče 18.40: Slovensčina (g. dr. Stanko Leben) 19.00: Napovedi, poročila, objave 19.25: Nac. ura 19.50: Nevarnosti v planinah (g. Janez Kveder) 20.00: Ruska glasba II. 20.45: Radijski orkester 22.00: Napovedi, poročila 22.15: Plošče. Konec ob 23. uri.

SOBOTA 14. DECEMBRA:

7.00: Jutrnji pozdrav 7.05: Napovedi, poročila 7.15: Plošče 12.00: Plošče 12.30: Poročila, objave 13.00: Napovedi 13.02: Plošče 14.00: Poročila 17.00: Otroška ura: Trije potepniki (članice Nar. gled.) 17.50: Pregled sporeda 18.00: Radijski orkester 18.40: Pogovori s poslu-

šalci 19.00: Napovedi, poročila 19.25: Nac. ura 19.40: Plošče 20.00: O zunanji politiki (g. dr. Alojzij Kuhar) 20.30: »Hljada v znamenju 1940.« Vesela travestija, napisal Mirko Ljubitič, izvajajo člani radijske igr. družine 22.00: Napovedi, poročila 22.15: Radijski orkester. Konec ob 23. uri.

NEDELJA 15. DECEMBRA:

8.00: Jutrnji pozdrav 8.15: Komorni trio (gđ. Franeka Ornikova, gg. prof. Cenda Sedlbauer, prof. Marijan Lipovšek) 9.00: Napovedi, poročila 9.15: Prenos cerkvene glasbe iz trnovske cerkve 9.45: Verski govor (g. dr. Vilko Fajdiga) 10.00: Plošče 10.30: Prenos izseljenke akademije 12.30: Objave 13.00: Napovedi 13.02: Radijski orkester 17.00: Kmet, ura: Spori v živinski trgovini (gosp. Gundel Lojze) 17.30: Salonski orkester (vodi K. Petrič) 19.00: Napovedi, poročila, objave 19.30: Slovenska ura: Zbor Krakovo-Trnovo 20.30: Pevski in orkestralni koncert. Sodeluje g. Tone Petrončič in Rad. orkester. Dirig. D. M. Sijanec 22.00: Napovedi, poročila 22.15: Plošče. Konec ob 23. uri.

PONEDELJEK 16. DECEMBRA:

7.00: Jutrnji pozdrav 7.05: Napovedi, poročila 7.15: Plošče 12.00: Plošče 12.30: Poročila, objave 13.00: Napovedi 13.02: Radijski salonski orkester (vodi V. Novšak) 14.00: Poročila 18.00: Duševno zdravstvo (g. dr. Ant. Breclj) 18.20: Plošče 18.40: Lev N. Tolstoj (g. prof. dr. N. Preobraženski) 19.00: Napovedi, poročila 19.25: Nac. ura 19.50: Hudomušnosti (g. Fr. Lipah) 20.00: Plošče 20.10: O. Zupančič: Veronika Deseniška, tragedija. (Člani Nar. gledališča v Ljubljani) 22.00: Napovedi, poročila 22.15: Rad. orkester. Konec ob 23. uri.

TOREK 17. DECEMBRA:

7.00: Jutrnji pozdrav 7.05: Napovedi, poročila 7.15: Plošče 12.00: Plošče

12.30: Poročila, objave 13.00: Napovedi 13.02: Radijski orkester 14.00: Poročila 14.10: Solska ura: Bloke, zibelka našega smučarstva. Dvogovor — vodi g. Janko Siehert 18.00: Celo solo koncert (g. prof. Cenda Sedlbauer) 18.40: Ustvarjanje sile v kemiji (prof. M. Adlešič) 19.00: Napovedi, poročila 19.25: Nac. ura 19.50: Gospodinska svetovalnica (ga. M. Kelhar) 20.00: Plošče 20.30: Radijski orkester 22.00: Napovedi, poročila 22.15: Samospeli g. Mirka Jelačina, pri klavirju g. prof. M. Lipovšek. Konec ob 23. uri.

SREDA 18. DECEMBRA:

7.00: Jutrnji pozdrav 7.05: Napovedi, poročila 7.15: Plošče 12.00: Plošče 12.30: Poročila, objave 13.00: Napovedi 13.02: Plošče 14.00: Poročila 18.00: Mladinska ura: a) Kako nastaja bakrotisk. (Obisk v bakrotiskarni Jugoslov. tiskarne); b) Delaj z nami (g. Miroslav Zor) 18.40: Oseba in značaj (g. dr. Stanko Gogala) 19.00: Napovedi, poročila, objave 19.25: Nac. ura 19.50: Uvod v prenos 20.00: Prenos iz opernega gledališča. V I. odmoru: Glasbeno predavanje (g. V. Ukmar); v II. odmoru: Napovedi, poročila. Konec ob 23. uri.

Nagli tempo našega časa zahteva od nas prekomerni duševni in telesni napor. Zato moramo paziti zlasti na prehrano, ki naj bo lahko prebavljiva, pri tem pa krepljena in zdrava. Zlasti važno je, da pazimo kaj zaužijemo zjutraj in zvečer. Časa toplega »Emona« čaja Vas ne bo nikoli razočarala, ker je to resnično zdrav, evetlični čaj, ki vam nudi tudi z dodatkom mleka, citrone, ruma ali žganja prijetno pijačo. Toda samo pravi »Emona« evetlični čaj v originalnih paketih lekarn Mr. Bahovec v Ljubljani. Dobi se povsod.

Albansko bojišče. Či-ki nadaljujejo svojo ofenzivo v Albaniji brez oddiha. Poslednja njihova poročila pravijo, da so zavzeli še tretjo albansko ozemlja. Na bojišču ob obali so Grki zasedli Argirokastro in Delvino in se bližajo Himari. Grki poročajo, da so Italijani na umiku uničili vsa skladišča živil in streliva in je ostalo uporabljivega razmeroma malo. Najhujeji boji so na severu, kjer je grški napad usmerjen v dolino reke Skumbe. Po soglasnih poročilih obeh strank se neprestano ponavljajo boji na nož in so na obeh straneh hude izgube. Italijansko vojno poročilo št. 185 pravi, da se je 11. italijanska armada brez izgub umaknila na zapovedano črto severno od Argirokastro.

Afrisko bojišče. Zadnje dni je bojišče v Afriki oživilo. Angleška poročila govore o ofenzivi v zahodni puščavi, kjer so iz zasede nepričakovano napadli italijanske oddelke in ujeli 4000 vojakov. Italijani so se ogorčeno branili in sta med padlimi tudi dva italijanska generala. Italijanska poročila omenjajo bombne napade na angleške postojanke in uspešne letalske boje, pri katerih so imeli Angleži mnogo večje izgube.

O Grazianijevi demisiji poročajo angleški listi in pripominjajo, da je Mussolini ni sprejel. Neutralski viri te vesti ne potrjujejo.

Spremembe v italijanskem poveljstvu. Prejšnji petek je na svojo željo odstopil maršal Pietro Badoglio, načelnik glavnega generalnega štaba. S kraljevim odlokom je za njegovega naslednika imenovan armijski general Ugo Cavallero. Naslednji dan je italijanski kralj razrešil dolžnosti vrhovnega poveljnika italijanske vojske na Dodekanezu, generala Cesara de Vecchijsa, ki je odstopil na svojo željo. Vrhovni poveljnik dodekaneskih otokov je postal armijski general Ettore Bastico.

V nedejo je podal ostavko na svoje mesto tudi šef generalnega štaba vojne mornarice in pomorskega letalstva in državni podtajnik v mornariškem ministrstvu, admiral Domenico Cagnari. Kralj je na njegovo mesto imenoval admiral Artura Riccarda. Za njegovega pomočnika pa admiral Inga Campionja. Vrhovni poveljnik vojne mornarice je postal viceadmiral Angelo Jacchino. Ameriški tisk pripominja k tem korenitim spremembam v vrhovnem vodstvu italijanske vojske in mornarice, da so posledica dogodkov v Albaniji. Po istih virih je maršal Badoglio odstopil zato, ker odklanja sleherni vojaško in politično odgovornost za italijanski pohod proti Grčiji, ki so ga od nje izsilili politični krogi na svojo roko in ki zato ni bil politično in vojaško zadosti pripravljen. Na italijanskem uradnem mestu izjavljajo, da so vsi podobni komentarji zlonamerni. Pravijo, da nikakor ni točno, da bi se zaradi sprememb v vrhov-

Kreditna zadruga zasebnih namestencev

Ljubljana — Delavska zbornica
Čopova ulica, vhoj 2
sprejema hranilne vloge.
Daje kratkoročna nosojila po 6 %.

nem poveljstvu potek vojne zavlekel, pač bi se pa spremembe lahko vzele za razlog pospešitve, če je italijanski vojni silam sploh še potrebno dati najgledj in učinkovitejši ritem.

Moč ameriške vojne mornarice. Ameriški mornariški minister Knox je izjavil, da šteje ameriško vojno brodovje 460 večjih in 193 manjših ladij. Med njimi je 15 oklepnih, 18 velikih in 19 manjših križark, 5 nosilci letal, 206 rušilcev in minonoscev, 64 podmornic, 11 patrolnih ladij in večje število pomožnih ladij. Ko bo gradbeni načrt končan, bo ameriška mornarica razpolagala s 32 oklepnimi, 18 nosilkami letal, 91 križarkami, 325 rušilci, 185 podmornicami in 15.000 letali.

Zalosten konec dveh italijanskih generalov. Agencija Stefani poroča, da je 7. decembra blizu Aquile v Piemontu iz neznanih vzrokov treščilo na tla vojaško letalo, ki je letelo iz Rima v Turin. V letalu je bilo nekaj članov italijanske komisije za premirje s Francijo. Med ponesrečenci sta tudi armijski general Pietro Pintola in letalski general Aldo Pellegrini ter nekaj častnikov generalnega štaba. Letalo se je docela razbilo, vsi potniki so bili takoj mrtvi.

Hitler je govoril delavcem. V torek popoldne je Hitler obiskal neko berlinsko tovarno orožja in je govoril delavcem. V svojem govoru je omenil borbo narodnega socializma z drugimi svetovnimi nazori. Rekel je, da se zdaj borita dva svetova in da bo v tej vojni moral nekdo podležiti. Če bo podlegla Nemčija, bo z njo uničen tudi nemški narod, a če bo narobe, bo svet postal svoboden. Govorec o letalski vojni je Hitler dejal, da se zdaj vodi brezobzirno z vsemi razpoložljivimi sredstvi, čeprav so pri tem prizadeti tudi nevojaški cilji. Hitler je izjavil, da so ga k takemu načinu bojevanja prisilili. Ko je govoril o vojni z Angličani, je rekel, da mora Nemčija varčevati z ljudmi. Za napad je potrebno lepo vreme. Nemški narod bo brezpogojno držal in naj se zgodi kar koli. Hitler se sicer nikjer ni dotaknil zunanje političnega položaja ali odnosov do svojih zaveznikov.

S prvim januarjem bodo uvedli mleto enotne moke iz 70 % pšenične in 30 % koruzne moke. Na mleto i le moka bodo pa uvedli monopol, dobivale jo bodo lahko samo bolnišnice in druge socialne ustanove. Enotni kruh bodo smeli peki prodajati isti dan, ko bo pečen. Cena temu kruhu še ni določena.

Zaradi snežnih zametov je onemogočen ves promet na važni cesti, ki veže Travnik s Sinjem in Splitom. Ves vozni in avtomobilski promet je na njej ustavljen.

OKVIRJI

SLIKE, FOTOGRAFIJE, GOBELINE,

Klein

LJUBLJANA, Wolfova 4

Pei kašlju

REMEDIA

Quajacol

SIRUP

v tem originalnem zavitku

DOBIVA SE V VSEH LEKARNAH

Glavno zastopstvo za Slovenijo:

Lekarna BAHOVEC, Ljubljana

Reg. s. br. 22366-18. IX. 1940

V snegu je običajno avtomobil, ki vozi iz Topuskega v Zagreb. Na poti proti Zagrebu ga je zajel snežni vihar, ki ga je zamedel dva metra na visoko, in so morali priti na pomoč bližnji kmetje. Šele po dvehurnem odkopavanju snega se je šoferju posrečilo avtomobil premakniti z mesta.

Promet med Pečjo in Podgorico je pretrgan zaradi hudih snežnih zameotov. Vse črnogorske planine so pokrite z debelo plastjo snega in tudi na drugih progah je promet zelo otežkočen.

700 delavcev je odpustila tovarna cementa v Splitu zaradi ustavljenega izvoza cementa. Tovarna ima v svojih skladiščih kar 3000 vagonov neprodanega cementa.

Novo tekstilno šolo bodo zgradili v Kranju ob Savi med Majdičevim elektrarno in med potjo, ki se odcepi od državne ceste Ljubljana-Bled. Zemljišče je dala na razpolago kranjska mestna občina. Glavno šolsko poslopje bo dvonadstropno in zvezano s tovarniškim pritrilnim objektom. Tovarniški del bo dolg 78 metrov in širok 32 metrov. Dograjena stavba bo stala okrog sedem milijonov dinarjev. Upajo, da jo bodo do prihodnje jeseni lahko izgotovili.

Proti kašlju Vam priporočamo odlični Remedia sirup. Dobiva se v vseh lekarnah in zahtevajte izrečno samo ta domači preparat »Remedia sirup«, ki je v kakovosti enak dragim inozemskim preparatom. Glavno zastopstvo za Slovenijo je poverjeno znani lekarni Bahovec v Ljubljani.

Huda železniška nesreča se je pripetila te dni štiri kilometre od postaje v Sevnici. Od Sevnice proti Zagrebu je vozil brzotovorni vlak št. 47. Vlekla ga je naša najtežja lokomotiva. Nekako štiri kilometre od Sevnice je pa trčil v tovorni vlak, ki je prihajal v nasprotni smeri. Suneč je bil tako silen, da se je prevrnilo 12 vagonov, pa tudi lokomotiva sta se močno razbili. Pri sunku sta se smrtno ponesrečila strojevodja Jože Koritnik iz Maribora, in kurjač Jeromen Rudolf; Puhman Ivan, ki je bil tudi na lokomotivi, je pa dobil samo lažje poškodbe. Pri drugem tovornem vlaku pa ni nikogar teže poškodovalo, ker sta kurjač in strojevodja še pravčasno skočila z lokomotive. Ker so močno poškodovane tračnice, se je moral promet nekaj dni vršiti s prestopanjem.

Okrog 40.000 dinarjev škode je napravil ogenj posestniku Josipu Ficku v Ivanjkovih v pljuškem okraju. Vnelo se je gospodarsko poslopje, ki je bilo napolnjeno s slamo, senom in deskami. Ker je bil hud veter, bi se bil ogenj prav lahko razširil tudi na sosedne hiše. Gasilci so sicer ogenj kmalu pogasili, vendar je posestniku pogorelo poleg 90 stotov sena in slame tudi šest kubičnih metrov desk in dva gospodarska stroja.

Za starše, vzgojitelje, prijatelje mladine! Izšla je nova knjiga »Spolno življenje«, katero vsem toplo priporočamo. Greh je ne povedati pravočasno mladini, kako je prišla na svet, ne jim zaupati skrivnosti življenja. Pisatelj pravi v uvodu: »Povejmo ljudem resnico in obvarovali jih bomo pred lažjo in zablodami! Zato naj čita knjigo »Spolno življenje« zoreča mladina in vsak odrasel človek. Knjiga obsega 22 zanimivih poglavij in stane s poštno vred samo din 20.—. Namenjena je predvsem onim, ki si ne morejo kupiti dragih knjig o tem vprašanju. Nakažite denar na poštni čekovni račun št. 14.675 (Hranilnica »Moj dom«, Ljubljana), ali pošljite v znamkah na naslov: J. E. Kužina centrala, Ljubljana, Dvořakova 8 b.

V železniško garnituro je trčil tovorni vlak na postaji Topčideru. Vlak je pripeljal iz Zemuna, strojevodja pa zaradi hude megle ni mogel videti železniške garniture, ki je stala na enem izmed tirov. Tovorni vlak je s takšno silo treščil v stoječo garnituro, da sta se dva vagona popolnoma razbila, železniški zavirač, 23letni Živan Pavlovič, ki je bil prav takrat v enem izmed vagonov, se je pa smrtno ponesrečil. Nesreče je kriv prometnik, ki je spustil tovorni vlak na postajo, čeprav je na uvoznem tiru stala garnitura.

V območju ljubljanske občine je prepovedano sekanje gozdov brez dovoljenja upravne oblasti. Vsak posestnik gozdov mora izsekavanje svojega gozda prijaviti gospodarskemu uradu mestnega poglavarstva in ne sme iz-

Darilo za celo življenje!

Kot že marsikomu je bil mali pisalni stroj **CONTINENTAL** skozi desetletja zvest, nikdar odpovedujoč pomočnik in je njegov napredek spremljal in zasledoval. Sedaj imamo nov, posebno lahek in ploščat stroj **CONTINENTAL 200**, odlični mali stroj z vsem pripadajočim, zgrajen z največjo priciznostjo - izdelek **Wanderer-Werke**

Nizka cena — ugodni pogoji!

WANDERER-WERKE
AKTIENGESELLSCHAFT SIEGMAR SCHNAU

Samoprodaja: **IVAN LEGAT-MEHANIK**
MARIBOR, Velikajeva ul. 31 LJUBLJANA, J. aseranova ul. 44

sekavanja pričeti, dokler nima za to pismenega dovoljenja pristojne oblasti. Zaradi velikega naloga za petrolejske nakaznice obvešča socialnopolitični oddelek mestnega poglavarstva vsa podjetja, ki so upravičena dobivati petrolej, naj pošiljajo mestnemu tržnemu nadzorstvu prošnje za petrolej. Na njih naj bo navedena količina petroleja, ki ga potrebujejo mesečno in v kakšne namene.

Okrog 30.000 dinarjev škode je napravil požar v skladišču Tschelligije pivovarne pri Gambrinu v Gregorčev-

čevi ulici v Mariboru. Skladišče je prav pod mestnim starim stolpom in so v njem delavci kuhali smolo. Iz neznanega vzroka je eksplodiral kotel s 300 kilami smole. Tako je nastal ogenj, ki je nevarno ogrožal vse skladišče pa tudi znamenitost Maribora, stari mestni stolp. Na srečo je gasilec uspešno ogenj omejil, tako da je uničil samo del pivovarniških skladišč.

Pod vlak je padel 34letni Milan Raničević iz Osjeka. Ko je prišel osební vlak iz Osjeka na zagrebško postajo, je Raničević tako nesrečno skočil z njega, da je prišel pod kolesa. Dobil je tako hude poškodbe, da je na mestu izdihnil.

18.000 dinarjev so odnesli neznani tatovi iz blagajne Zadrúžne hranilnice pri St. Petru pri Novem mestu. Vlom so izvršili ponoči; doslej nima policija še nobenega sledu za njimi.

Huda lovska nesreča se je pripetila v lovišču veletrgovca Daniela Rakuscha v Košnici pri Celju. Veletrgovce je priredil lov na srne in zajec in zbralo se je precej znanih lovcev. Med lovom se je 51letni celjski zobni zdravnik dr. Bruno Sadnik naslonil na svojo puško. Pod pritiskom se je zlo-milo puškino kopito, puška se je sprožila in strel je zadel lovca v spodnji del prsi, da je bil takoj mrtev.

13letni pastirček je pojasnil domnevni roparski napad v hiši bratov Drobničev v vasi Spodnji Stanošini pri Podlehniku v Halozah. Sprva so mislili, da gre za roparski napad, zdaj je pa pastirček naposled le povedal kakšne so bile razmere na domu omenjenih bratov. Usodnega večera sta brata spila dva litra vina, potem sta se pa

Jaz Vam varujem kožo!

Rdeča, hrpava in spokana koža dokazuje, da Vaša koža nima dovolj odporne sile, da je torej slaba. Zato je potrebno, da jo krepčate in sicer z Niveo. Kaiti Nivea vsebuje »Eucerit« in prodira skozi kožne luknjice globoko v kožo, ji dovaja hrano, jo krepča in ji zvišuje odporno silo. Zato uporabljajte redno Niveo, da bi Vam ostala koža nežna, mehka in gibčna kljub vlažnemu in hladnemu vremenu!

20 šip so pobili neznani zlikovci v gostilni pri »Katrce« v Rožni dolini. Ponoči okrog 5. je nenadno začelo v sobe deževati kamenje. Gostilničar g. Primožič ima mnogo škode, ker so neznanici poleg šip razbili tudi druge predmete v sobi. Zaradi goste megle niso mogli ugotoviti, kdo so neznanici, in jih doslej še niso prijeli.

V bližini otoka Visa se je potopila motorna jadrnica »Upiti Božec«, last g. Vojkovića iz Splita. V bližini Visa je jadrnica zadela ob skalovje in se v nekaj trenutkih potopila. Na srečo se je vsa posadka z lastnikom vred rešila. Potopilo se je pa vse blago, ki je bilo na jadrnici in namenjeno za Split.

Cena apnenemu dušiku je znižala tvornica za dušik s 184 din na 140/80 din za 100 kil, franko železniška postaja. Gnojilo je treba naročiti preko ministrstva za kmetijstvo najkasneje do 30. decembra. Znižana cena gnojila velja samo za vagonске pošiljke.

600 vagonov riža bomo uvozili iz Italije. Urad za nadzorstvo cen je v ta namen določil italijanskemu rižu ceno 12 din za kilo. Kupci morajo luščilnicam vrniti vreče najkasneje v treh dneh po prejemu blaga. Tej ceni smejo trgovci na debelo dodati največ 5% brutozasluzka, trgovci na drobno pa največ 20% svojega brutozasluzka. Uvoženi riž bo za daljšo dobo kril naše potrebe.

O uvedbi krušnih kart so razpravljali na zborovanju hrvatske Gospodarske sheme, ki so ga imeli te dni v Zagrebu. Dr. Vladko Maček je med drugim dejal, da bodo zaradi nepravilne razdelitve moke med prebivalci v skrajni sili morali uvesti krušne karte. Vsak prebivalec bo moral izjaviti, da ne bo prej vzel karte za kruh, dokler ne bo porabil svoje zaloge moke. Kdor bo svojo zalogo utajil, bo najstrože kaznovan. Tako bodo dosegli, da se bo kruh enakomerno razdelil med vse prebivalce in ne bodo eni stradali, drugi pa živeli v izobilju.

Nj. Vel. kraljica Marija je otrovala 15. otroku posestnika Matije Hermana iz Raduš pri Slovenjgradcu. Visoko botro je zastopal komendant mesta Slovenjgradca major Bora Mihajlovič. Deklico so krstili za Marijo.

Splitško gledališče so v četrtek zvečer svečano odprli. Otvoritvi so prisostvovali vodja izpostave banske oblasti v Splitu Mato Bubič, ki je opravil vse otvoritvene formalnosti, in mnogi drugi odličniki. Za prvo predstavo so uprizorili dramatizirano Marulićevo »Judito« in igrq dr. Rabadina »Splitke grade«.

Vozni red na kamniški progi se je spremenil, in sicer bosta nedavno odpravljena vlaka spet redno vozila. Vlak št. 8419 odhaja iz Kamnika ob 14.49 in prihaja v Ljubljano ob 15.46, vlak št. 8420 pa odhaja iz Ljubljane ob 16.10 in prihaja v Kamnik ob 17.01 uri.

18 vagonov premoga sta razdelila Rdeči križ in mestna občina ljubljanska med revne ljubljanske družine. Vsaka družina je dobila po številu družinskih članov primerno količino

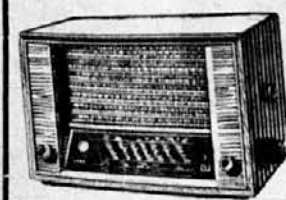
premoga. Prošenj za brezplačni premog je vložilo 1800 oseb in so skoraj vsem ugodili.

Železniški promet na progi Zidani most—Zagreb se redno vrši. Progo so očistili in popravili, tako da se lahko vrši promet v obe smeri. Kljub temu pa progo na mestu zadnje železniške nesreče močno utrujejo.

Osebnosti

Poročili so se: V Ljubljani: inž. Vojo Skakič in gđc. Savi Matajčeva. Na Brezjah: g. Vinko Snoj, ekonom bančinskega zdravilišča v Rogški Slatini, in gđc. Gusti Sušteršičeva, uradnica bančinskega zdravilišča v Rogški Slatini. V Mariboru: g. Alojzij Cof, strojni ključavničar in ga. Franciška Potočnik-Lešnikova; g. Drago Vovk, gozdarski inženir, in gđc. Ana Klančnikova; g. Rudolf Tkavec, zasebnik, in gđc. Terezija Lajhova; g. Franc Sarb, trgovec, in gđc. Marjeta Suščeva; g. Stefan Maurič, strojni ključavničar, in gđc. Pavlina Čelanova; g. Mihael Medved, mesarski mojster, in gđc. Angela Steinhacherjeva; g. Vinko Ržmal, organist, in gđc. Albin Hudarjeva; g. Ludvik Šef, strojni inženir iz Zagreba, in gđc. Hilda Schaubachova. V Celju: g. Rudolf Kenda, delavec, in gđc. Rozalija Petrovičeva, šivilja; g. Ivan Levstik, učitelj, in gđc. Andrejina Kovacičeva, učiteljica; g. Alojzij Piliš, zidar, in gđc. Marija Skrubejeva; g. Alfonz Otorepec, čevljarški pomočnik, in gđc. Matilda Znidarjeva, natakarija; g. Leopold Kranjc, delavec, in gđc. Ana Avguštinčičeva, kuharica; g. Daniel Paj in gđc. Alojzija Planinškova. Na Bledu: g. Jule Kačič, gostilničar v Ljubljani, in gđc. Minka Rodetova. V Ljubljani: g. Ivo Kovač, abs. farm. iz Strigove, in gđc. Katika Rajhova z Mote. Pri Sv. Petru pri Mariboru: g. Joz. Bembek, delavec državnih železnic, in gđc. Rozalija Sumnerjeva. — Bilo srečno!

Umrli so: V Ljubljani: dr. Tone Jamar, zdravnik; dr. Pavel Krajc, šef-zdravnik sanatorija »Leonišče«; dr. Janez Plečnik, vseučiliški profesor medicinske fakultete; 61letni Ivan Remiš; Ivan Golob, posestnik in avtoizvošček; Marija Strukljeva; Robert Lindtner, višji davčni upravitelj v pok.; Franciška Bardorferjeva; 75letni Karol Laurenčič, vratar tobačne tovarne v pok.; Franc Zamoškar, kolarski mojster; Josipina Boljkova; Marija Schubertova; Teodor Novotny, slaščičar. V Mariboru: 46letni Josko Černovšek, višji poštni kontrolor; 43letna Roza Galsova; 32letni Janez Jeromen, strojevodski kandidat; 86letna Marija Schweigerjeva; 59letna Ana Čehova, zasebnica. V Celju: 78letni Anton Gornik; dr. Gregor Jesenko, sanitetni svetnik; 83letna Jožefa Grudnova; dr. Bruno Sadnik, zobozdravnik. V skofji Loki: Klotilda Pecherjeva; Ernest Paulin, prokurist šiškov tovarne. V Ptuj: Franc Nedog, trgovec in bivši občinski svetnik. V Arslunu pri Voljniku: 64letni Josip Marin, posestnik in davčni uradnik v pok. V Kosezah pri Petrovčah: 59letna Luiza Liščeva, uradnica v pok. Na Dobravi pri Celju: 18letna Josipina Kolarjeva. V Notranjih gorah: Margareta Lehmannova. V Domžalah: Karel Zec, posestnik in izdelovalec cementnih izdelkov. V Komendi: 53letna Ana Kastelčeva. — Naše sožalje!

SABA RADIO

Preciznost in kvaliteta! Sodobni aparat z najpopolnejšim glasom!

Generalno zastopstvo in skladišče:
Radio Bremec, Celje

Zastopniki:

I. C. Kotar - Ljubljana, Miklošičeva c. 13.
Radio Luški - Maribor, Koroška 11
Radio Zupan - Mojstrana
Edvard Fischbacher - Trbovlje

„DRAVA je PRAVA“

ZAVAROVALNICA MALEGA CLOVEKA

MARIBOR, SODNA ULICA 1 - v lastni palači
Domači zavarovalni zavod - zavaruje za smrt in življenje - za doto in gospodarsko osamosvojitve - za rento, starostno preskrbo, preužitek, pokojnino - denar zavarovancev (njihova premijska rezerva) je varno naložen. Kdor želi sebi in svojem domu, se zavaruje pri „DRAVI“! Zahtevajte prospekte in oblik zastopnikov!

Epilog k tragediji na Kureščku

Našla sta svoj mir...

K pokopu Gizele Benčičeve in Franceta Novaka v Ljubljani

Dne 3. t. m. so na pokopališču sv. Križa v Ljubljani pokopali Gizelo Benčičevo in Franceta Novaka, žrtvi ljubezenske tragedije, ki se je pred tremi meseci odigrala na Kureščku.

Dne 23. oktobra tega leta so pod Kureščkom našli trupli nesrečno zaljubljenih Gizele Benčičeve in Franceta Novaka, ki sta razočarana nad življenjem zapustila ta svet. Vest o njuni smrti in njuni ljubezenski tragediji je zbudila v vsej naši javnosti globoko sočutje.

Gizelo Benčičevo in Franceta Novaka so takoj nato položili v skupen grob na pokopališču v Zelimljah. Tako se je izpolnila njuna poslednja želja, da bi po smrti ostala skupaj. Na enem izmed porumenelih, od dežja skoraj izpranih listov, ki sta jih Gi-

Pokojna Gizela Benčičeva

zela in France napisala v poslednjih urah svojega življenja, je ta želja dobila svojo obliko v pismu, ki ga je pokojni France naslovil najditelju njunih trupel:

Ker se mi v življenju ni izpolnila niti ena želja, naprošam odgovorno oblast, da blagovoli ustreči najini skupni — poslednji, ter položiti naši trupli v skupen grob na pokopališču družnice Kurešček.

In tako se je zgodilo. Položili so ju v skupen grob.

Sest tednov sta ležala drug ob drugem, kakor je bila to njuna poslednja želja. Svojci so med tem časom ukrenili vse potrebno, da so dosegli cerkveni pogreb, obenem so se pa odločili, da njuni trupli prepeljejo v Ljubljano.

Opoldne 3. decembra so ju pripeljali k Sv. Križu na Zale. Gizelo so položili v Marijino kape'co, Franceta

pa v kapelico sv. Jakoba. Kapelici stojita v istem poslopju, le tenka stena ju loči; tam sta ležala skupaj poslednje tri ure, preden so ju ločili za zmerom.

Otožno je zaplakal navčec, ko so ob treh popoldne dvignili krsto z Gizelo in jo zanesli na novo pokopališče. Tiho, skromno se je pomikal pogreb; za krsto so šli vsi Benčičevi, Gizeliní sorodniki in znanci, pa tudi vsi Novakovi.

»Vzemi zemlja, kar je tvojega,« je zapel duhovnik in pričela je padati ruša na Gizelino krsto.

Pol ure pozneje je spet zapel navčec. To pot so z Zal dvignili Francetovo krsto in proti pokopališču se je zvrstil drugi sprevod: Francetov pogreb. Za krsto so stopali vsi Novakovi, znanci in sorodniki pokojnega in Gizelina brata in sestra. In spet je duhovnik zapel: »Vzemi zemlja, kar je tvojega...« Na krsto se je vsula sveža prst.

Kaj je ostalo za njima? Lep, a trpek spomin na njuni dobri duši in na njuna plemenita značaja. Ostalo je nekaj obledelih, od dežja izpranih pisem; v njih je ujeta njuna tragedija in lepota njunih src.

Tako je France 8. septembra pisal poslednje pismo svojim staršem:

Nad vse dragi starši!

Oče in mati!

Mnogokrat sem že sklenil Vas zapustiti za večno, toda pomisel na vasu ter našo rodbino mi je ohromela do danes življenje.

Oprostite mi za takšno odločitev.

Za Vaše skrb in trud si nakladam večni dolg.

Poljubljam s solzami vaše utrujene roke.

Poslavlja se za vedno od Vas

Vaš Francelj,

Od svojega brata se je pa poslovil takole:

Dobri in predragi Stanko!

Danes se ločim za vedno od Tebe, moj predragi brat. Ti si poznal mojo občutljivo naravo, in mi oprosti, ker sem kedaj na Tvojo mirno besedo ostro odgovoril.

Bil si mi vedno prvi za vsako pomoč. Ponovno in poslednjič se zahvaljujem za vse usluge. Iskal si svojo srečo tudi v moji, in sedaj Ti vse to plačujem na tako nevhvaležen način.

Neutrudljiv si bil v prizadevanju, da si zboljšam svoje življenje — gospodarsko in zdravstveno, kar sem deloma tudi dosegel.

Največja ovira bolezenskemu stanju v glavi je še spreminjajoče vreme, ki se mu ne morem izogniti in ob takih dneh sem vedno iskal rešitve.

Mnogo sem premišljeval o svoji naravi in pregloboko zašel v notranjost, tudi to mi je škodilo.

Oprosti, ker danes sledim svoji usodi.

Zapuščam Ti vse orodje za rezbarska dela in ostalo nakupljeno.

Zelim Ti iz srca vsjo srečo v bodočnosti.

Tebi — edinemu bratu v slovo

Tvoj Francelj,

Gizela je pa čutila dolžnost, posloviti se od Franceljnove sestre Minke, s katero sta bili prijateljici.

Ljuba gospodična Minka!

Mnogo mislim na Vas in na neugodnost in skrb, katere boste imeli z delom zaradi mojega odhoda. Uboga, dobra gospodična, odpustite mi, zelo mi je težko zaradi tega, toda meni ni več izbire na tem svetu. Iz-

Pokojni France Novak

hod je samo eden, rezek, strog in strašen. Nikdar Vam ne bi mogla dopovedati, kako silno ljubim Vašega nenadomestljivega in dragocenega Franceta, s katerim si deliva svojo revno usodo. Toda sreča mu je bila zla mačeha in vsa njegova nezlomljiva volja in nadčloveški napor, da bi si zboljšal zdravje in uravnal svojo življenjsko pot v normalni tek in vse prizadevanje ostalih prijateljev je bilo zaman. Nikoli ne bi mogel nikdo na svetu nadomestiti vrzeli, ki bi nastala po njegovi smrti in mojem življenju. Ljubiva se neizmerno, zato umreva skupne smrti, ker življenja, kakršnega živiva sedaj, ne moreva več prenašati. Odhajava v neznano, čista in nedolžna kakor otroka, ter pretakava grenke solze razočaranja ob grobu svojih razbitih sanj o najini tako željeni skupni in srečni bodočnosti.

Vso srečo Vam želim, draga Minka. Gizela.

Gizela in France sta naposled našla svoj mir. Nista ga našla drug ob drugem, kakor sta si želela, toda gotovo je nekje svet, kjer sta se srečali in združili njuni duši. Naj jima bo lahka zemlja!

I. Suštaršičeva

Drama za tiste, ki ne morejo spati

Newyork, decembra.

Ker je v Ameriki zmerom več takšnih ljudi, ki trpe za nespečnostjo, se je neki newyorški zdravnik za živčne bolezni odločil, da bo svoje paciente zdravil po popolnoma novi metodi. Prišel je do spoznanja, da proti nespečnosti ne pomagajo razni praški in kapljice, temveč bolj fiksna ideja in dolgočasje.

Prozil je torej nekega dramatika, naj napiše kolikor mogoče dolgočasno in zaspno dramo, pri kateri bodo vsi poslušalci od dolgočasje zaspali.

Res so kmalu predvajali v enem iz ved gledališč zaspno dramo, ki so jo gledali samo ljudje, ki so trpeli za nespečnostjo. Že po prvem dejanju se je igralcem posrečilo polovico ljudi v-pavati. Tudi tisti, ki so dramo poslušali po radiu v postelji, so kmalu od dolgočasje zaspali.

Kako prevzemajo narodi tujke

Bazel, decembra.

Vsak narod, ki prevzame od drugega naroda kakšno besedo, jo po svoje prikuje in ji dastokrat pripiše tudi drug pomen. Ker pa narod prevzame od drugega samo takšne besede, ki jih sam nima, leži torej v prevzemanju tujk globlji pomen. V prevzemanju tujih besed se včasih jasno vidi, kako gledajo narodi drug na drugega.

Francozi so že od nekdaj znani po vsem svetu po svoji dobri kuhinji. Prav zato so Nemci prevzeli od njih nešteto besed, s katerimi označujejo svoje jedi. Tako najdemo v najboljših nemških restavracijah na jedilnih li-

DAIMON

Pazite pri nakupovanju DAIMON žarnih svetilk, da si istočasno tudi nabavite dobre DAIMON baterije in DAIMON žarnice, če hočete imeti zares dolgotrajno in jasno luč.

Trgovci in mehaniki, zahtevajte brezplačni cenik!

Dobavlja samo preprodajalcem

RUDOLF PRPIČ, Zagreb, Vrhovčeva 13, tel. 92-44

stih razne »Desserte« in »Suppe«, ki sicer nemško zvane, niso pa nič drugega kakor ponemčeni francoski »la soupe«. Od Angležev so Nemci prevzeli nešteto besed o športu, ki jih sami nimajo. Tennis, match, box, crawl, vsa ta imena so angleška. Skoraj ga ni športa, za katerega Nemci ne bi bili prevzeli angleških izrazov.

Od Italijanov so Nemci prevzeli tujke iz glasbe in finančnih zadev. Na primer sonate, piano, forte, saldo, diskont, bankrot. Pa tudi nemške besede so prevzeli drugi narodi. Nemška beseda das Lied se je v Franciji že tako udomačila (le lied), da nihče več ne pomisli, da ni domača.

Prvega evropskega kadilca so zaprli

Madrid, decembra.

Prvi človek, ki je začel v Evropi kaditi, je bil Spanec Rodrigo de Xerez. Nekega dne je dobil od svojega prijatelja iz Amerike velik zaboj tobaka.

Spanec je po prijateljevih navodilih začel kaditi in se kaj kmalu kajenja tako navadil, da brez njega sploh ni mogel več biti.

Njegova žena je mislila, da ji bo mož z večnim dimom pokvaril vso stanovanjsko opravo, in je bila zato zelo huda nanj. Ker ga je dolgo zaman prosila, naj neha kaditi, se je naposled odločila, da ga bo prijavila oblastem.

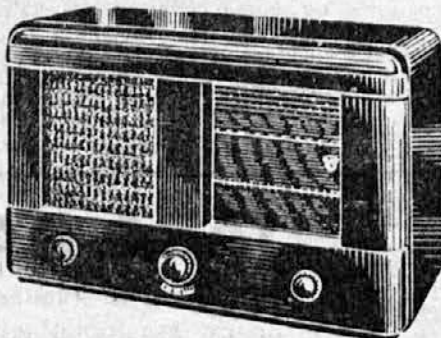
Komaj so oblasti izvedele za veliko »pregreho«, ki se godi na Španskem, so Xereza zaprle in obsodile na do smrtne ječe. Šele po 16 letih, to je bilo okrog leta 1526, ko se je kajenje že tudi drugje razširilo, so Španca izpustili.

Ko je pa Xerez čez nekaj let umrl, so mu njegovi prijatelji vzdali v njegovo hišo spominsko ploščo z napisom: »Tu se je rodil Rodrigo de Xerez, mučenik kajenja. To ploščo so mu vzdali v spomin hvaležni kadilci iz Španije.«

Žena je ona, ki določa okus in kulturo svojega časa.

Za sodoben dom si izbere

1-ELEKTRONSKI SUPER SPREJEMNIK

ORION

RADIO 150

RADIO d. z. o. z., LJUBLJANA, Miklošičeva cesta 7
RADIOVAL, LJUBLJANA, Dalmatinova ulica 13
ANTON BREMEC, CELJE, Miklošičeva ulica 2
L. LUŠICKY, MARIBOR, Koroška cesta 11

K bombardiranju Londona: pri nekem letalskem napadu je bomba poškodovala tudi spomenik kralja Riharda Levjesrčnega v bližini britanskega parlamenta: pogumnemu kralju se je skrivil meč.

Šopek rdečih vrtnic

Napisal P. E.

Otroci, kakor znano, vse opazijo. Tako sta tudi Maks in Elizabeta že zgodaj opazila, da je bila njuna mati danes drugače razpoložena kakor sicer. Zdelo se jima je, kakor da bi na nekaj čakala — na kakšno presenečenje, na nekaj prijetnega, nekaj razveseljivega...

In ko se je potlej okrog poldneva oče vrnil iz pisarne domov, sta opazila v načinu, kako je gospa Agnez pričakovala njegov vstop v jedilnico, skrivno napetost, kakor da bi se moralo zdaj pa zdaj pripetiti nekaj nenavadnega.

A nič nenavadnega se ni bilo zgodilo. Rudolf Klingenschmidt je pozdravil svojo ženo nekoliko hlastno in razstreseno kakor zmerom, poljubil je svoja otroka, se zanimal za njun napredek v šoli, spregovoril nekaj besed o slabem vremenu in o neprijetnih dogodkih v pisarni, potlej pa menil nič tebi nič sedel za mizo in razgrnil prtič.

Jedel je kakor vse druge dni, ne da bi posebno pazil nato, kaj je zmelal vase. Nato je popil svojo kavo, si prižgal smotko, bral opoldnevnik, potlej se začel pa kmalu pripravljati, da bi odhitel odhod.

»Rudolf,« je tisti trenutek dejala njegova žena, »daj mi eno svojih posetnic. Rada bi izmenjala napis na naših vratih.«

Klingenschmidt je nekaj časa brskal po svojih žepih, izvelkel naposled listnico na dan, spet po njej brskal nekaj časa, in nazadnje res našel posetnico. Izročil jo je gospe Agnezi in s površnim pozdravom zapustil stanovanje, da bi se spet podal proti pisarni.

Gospa Agneza se je smehljala za njim in otrokom se je dozdevalo, kakor da bi se v tem smehljaju zrcalilo majhno razočaranje — ki ga je sicer junaško prenašala in skrbno skrivala, ki ga pa kljub temu ni popolnoma skrila dvem parom bistrhih oči.

Zato je bila pa mati tisti večer živahno, premeteno razpoložena. Vesela kakor že dolgo ne, kakor da bi se že vnaprej veselila posrečene šale, je skupaj s služkinjo brskala po kuhinji, in prav tej njeni dobri volji je bilo pripisovati, da je bila večerja v veselo presenečenje Maksa in Elizabete, sestavljena iz vrste posebnih slaščic.

Škoda, da oče niti nenavadne večerje ni opazil. Jedel je sicer z očitnim tekotom, a z nobeno besedo ni izrazil presenečenja ali zadovoljstva.

Oče je bil pač tako strašno raztresen — zmerom z mislimi povsod drugod kakor tam, kjer je bil dejansko! Tudi to otrokoma že davno ni bila več skrivnost in zato sta se tudi, kljub spoštovanju in ljubezni, ki sta jo v bistvu občutila do svojega očeta, pogosto na skrivaj norčevala iz te njegove slabosti.

Služkinja Marija je pravkar prinesla na pogled izredno okusen in prav tako dobrodušeč jabolčni zavitek na mizo, ko je na vratih pozvonilo.

Gospod Klingenschmidt je začuden pogledal.

»Obisk?« je vprašal. »Tako pozno zvečer?«

Marija je izginila in se minuto pozneje vrnila z velikim šopkom rdečih vrtnic v rokah.

»Za milostljivo gospo?« je dejala in izročila šopek gospe Agnezi.

Če je bil gospod Klingenschmidt doslej raztresen in ne prav pri stvari, se je zdaj to na mah in temeljito spremenilo. Njegovo čelo se je nagubalo v jezne gube. Skozil ostro steklo svojih naočnikov je strmel zdaj v šopek, zdaj v zmedenno služkinjo.

»Kdo je prinesel te cvetlice?« je dejal z glasom zaslišujočega preiskovalnega sodnika.

»Tekaj iz cvetličarne tu nasproti,« je Marija tiho odgovorila. »Za gospo Klingenschmidtovo, je rekel, drugega nič...«

»Zdi se mi, da se sploh ne čudiš, Agnez!« je zaklical Klingenschmidt. »Ti pač prav dobro veš, od koga izvirajo cvetlice?«

»Lahko si mislim,« je odvrnila gospa Agnez in se zagonešno veselo smejala.

»Tako? Lahko si misliš! Na dan s tem — kdo si je drznil moji ženi, moji ženi, poslati rdeče vrtnice?«

»Morebiti je pisemce zraven,« je menila gospa Agnez čisto nedolžno in brskala po šopku.

»Seveda — tukaj je!«

»Sem z njimi!«

Klingenschmidt je poskočil in ji mal ovoj skoraj iztrgal iz rok. Hlastno ga je odprl, potlej pa osupel strmel v posetnico v svoji roki.

»Pusti me pogledati, če sem uganil!« je rekla gospa Agnez, stopila poleg njega in mu pogledala čez ramo. »Da, seveda! Takoj sem si mislila. Hvala, Rudolf, to je bilo lepo od tebe,

Tudi barve izdajajo vaš značaj

Ženske, ki ljubijo zeleno barvo, so najnevarnejše

New York, decembra.

»Povejte mi, kakšno barvo imate radi, in povem vam, kakšni ste! Tako pravijo Američani, ki verujejo v grafologijo barv. Razni zdravniki in grafologi trdijo, da imajo barve prav poseben vpliv na človeški organizem in vplivajo celo na naše zdravje. Posebno velik vpliv imajo barve na naše življenje in na razpoloženje. Sam veliki nemški pesnik Götthe je večkrat dejal, da ga nekatere barve razveselijo, druge ga pa spet užalostijo ali razdražijo.

Nič ni torej čudnega, če so si Američani zadali nalogo, da bodo dognali s poskusi, v kakšni zvezi so barve in človeški značaj. Nikakor ni vseeno, ali ima kdo rad modro ali pa rdečo barvo. Preberite tole in se boste morda prepričali, da imajo Američani prav.

Modro barvo so že od nekdaj ljubili slikarji. Pri vseh cerkvenih slikah so naslikali modro ozadje. Modra barva je barva neba, simbol lepote, dobrote, krotkosti in nežnosti. Ljudje, ki ljubijo modro barvo, so nežni, čustveni in dobri. Ženske, ki se radi oblačijo v modro barvo, so vsele, naravne, enostavne in mnogo bolj prirodne kakor ženske, ki ljubijo rdečo barvo. Ženske, ki ljubijo modro barvo, bodo dobre gospodinje in matere. Moški, ki imajo radi modro barvo, so pa navadno zelo nadarjeni za slikarstvo in imajo dosti fantazije. Iz vrste mož, ki imajo radi modro barvo, je izšlo že mnogo dobrih in slavnih slikarjev.

Narobe je pa rdeča barva barva oholosti in vladoželjnosti. Niso zaman nosili vladarji škrlatno rdeče plašče. Rdeča barva je že od nekdaj znak dostojanstva, krvi in ognja. Ženske, ki ljubijo rdečo barvo, so navadno zelo častihlepne, veliko dajo na svojo čast in so zelo živahne. Se zdaleč niso tako nežne kakor one, ki ljubijo modro barvo. Navadno so zelo hladne in niso nikdar ljubosumne. Prijatelji rdeče barve so v splošnem zelo nemirni in se hitro razdražijo. Vselej so zelo ča-

stihlepi. Moški, ki imajo radi modro barvo, so zelo razumni in pridni. Povsod imajo jasen pogled in se zelo hitro odločijo za važne sklepe. Zelo dobro poznajo sami sebe in imajo v življenju mnogo uspeha. Takšni moški so v zakonu najsrečnejši, če si izberejo za življenjsko družico ženo, ki ljubi modro barvo.

Ljudje, ki pa ljubijo zlatorumeno barvo, imajo spet čisto svojevrsten značaj. Navadno so zelo temperamentni, znajo se pa na srečo zelo dobro obvladati. Ženske so zelo živahne, trmoglave in se zavedajo svoje vrednosti. Kakor že rečeno, so zelo temperamentne, znajo se pa obvladati. Če je potreba, ljubitelji rumene barve so v splošnem zelo lepih močnih postav. Tudi duševno so zelo razviti in se imajo sami sploh za popolne. Kadar so sami srečni, privoščijo srečo tudi drugim in niso zavistni.

Ženske, ki ljubijo oranžno barvo, imajo vse lastnosti dobre gospodinje in so poštivne matere. Navadno so zelo natančne, čisto so pa nagnjene k melanholiji. Moški te vrste so idealisti; zmerom najdejo nove ideje, ki jih pa le redko lahko uresničijo. Radi dajejo dobre nasvete, sami se jih pa le redkokdaj drže. Navadno nimajo uspeha, ker predolgo premišljajo in pridejo na cilj prepozno. Zelo težko se prilagode novostim.

Ženske, ki ljubijo zeleno barvo, so pa najnevarnejše. So zelo neredne, ljubijo udobje in dragocenosti, nikakšnega smisla pa nimajo za praktično življenje. Hitro se dajo razdražiti, na srečo se pa njihova jeza hitro poleže. Ljubijo spletke in govore najrajši dvoumno. Težko se komu prilagodijo, ker so navadno tudi trmaste. Če resnično ljubijo, so silno ljubosumne in se rade maščujejo. Kar se ročnih del tiče, so zelo spretni in lahko dosežejo v življenju in sploh ročnih delih velik uspeh. Če imajo uspeh, postanejo kaj kmalu zelo pohlepne za denarjem, na žalost jim pa manjka samoobvladovanja in logike.

Finska, zemlja popolne ženske samostojnosti

Helsinki, decembra.

Finsko lahko po vsej pravici imenujemo zemljo popolne ženske samostojnosti. Ta samostojnost je pa v nekaterih pogledih drugačna kakor ženska samostojnost v drugih evropskih državah.

Finka je samostojna meščanka, ki dobi s svojim 24. letom volilno pravico. Nikogar ni, ki bi Finko oviral pri svoobodni volitvi po njenih političnih načelih. Finka se že več let udeležuje na političnem, gospodarskem in socialnem polju ramo ob ramo s svojim možem. Med visokimi državnimi uradniki, sodniki in odvetniki je nešteto žensk, ki so enakovredne svojim moškim tovarišem. Večkrat jih pa celo prekašajo. Prav tako so Finke prav lepo zastopane tudi v parlamentu.

Nedvomno so Finke dosegle največji uspeh na socialnem področju. Samo njihovemu energičnemu nastopu se morajo Finci zahvaliti, da so dobili stroge uredbe o pitječevanju. Danes je pijanec na Finskem redkost, če se pa že pojavi na ulici, potem je predmet splošnega zaničevanja. Večino finskih socialnih uredb o šolanju, vzgojanju otrok, starostnem zavarovanju, so uvedle ženske.

Spretnost dame za gardiranje je za finsko dekle nepotrebno. Mlada Finka je pametno izobraženo dekle, ki ve kaj hoče. Podnevi in ponoči lahko hodi svobodno po vseh lokalih in zabaviščih ne da bi pri tem trpel njen ugled. Zanimivo je, da dekleta te popolne svobode po večini ne izkoriščajo, vsaj v takšni meri ne, da bi trpel njih ugled. V splošnem je Finka preponosna, da bi tako hitro zašla na kriv pota. Z njo v skladu so tudi moški odkritosrčni, tako da se zelo redko zgodi, da bi kdo izbral zaupanje mladega dekleta.

Finsko pojmovanje npravnosti ni enostransko. Medtem ko v drugih evropskih državah za moralne prestopke kaznujejo v prvi vrsti samo ženske, imajo na Finskem zakone, ki strogo kaznujejo tudi moške, če se pregreše zoper npravnost.

V nobeni evropski državi niso ženske tako polnoštevilno zastopane v vseh mogočih športih kakor na Finskem.

da si misli na najino obletnico poroke. Mislila sem že, da si pozabil...»

»Najin poročni dan...« je zajeljal Klingenschmidt in je bil na lepem rdeč ko kuhan rak tja do ušes.

Gospa Agnez se je zasmejala in ga poljubila. Služkinja Marija se je nasmehnila. Otroka sicer nista prav razumela, za kaj je prav za prav šlo, a sta se kljub temu na vse grlo smejala.

Naposled se je zasmel tudi gospod Klingenschmidt, mrmral je nekaj o »dobrem nauku« in »prihodnjič pazil« in med splošno živahnostjo so pojedli jabolčni zavitek do poslednje mrvice...

skem. Poleg tega se posvečajo poklicom, ki jih druge opravljajo izključno samo moški. Na Finskem so ženske ključavničarji, avtobusni sprevodniki, celo dimnikarji; v kavarnah in re-

stavracijah so v natakarski službi samo ženske.

Zakonsko življenje je na Finskem idealno, zato so ločitve zakonov zelo redke. Finka je po navadi vdana, skromna žena svojemu možu. Navadno še v zakonu vrši službo, ki jo je imela pred zakonom, seveda to samo, če potrebuje denar.

Samostojnost finske žene je po mnenju nekaterih posledica večne borbe Finske za popolno socialno in gospodarsko samostojnost, ki so jo v teku stoletij ženske prav tako vodile kakor moški.

Razočaranje Fidžiancev nad naočniki

London, decembra.

Ni dolgo tega, kar so ljudje celo pri nas verovali, da so ljudje, ki nosijo naočnike, pametnejši od drugih. Posebno na kmetih so moškega z naočniki imenovali »doktorja«. Nič ni torej čudnega, če se je to mnenje ohranilo tudi drugje, posebno med prebivalci samotnih otokov, kjer kultura še ni prodrla.

Tako so bili tudi prebivalci otoka Fidžija v južni Ameriki trdno uverjeni, da naočniki napravijo človeka pametnega in so si jih zato silno želeli. Na srečo je za to njihovo željo izvedel neki londonski trgovec z naočniki, ki je prepotoval že pol sveta. Odločil se je, da bo odšel na otok Fidži in tamšnjim prebivalcem prodal naočnike.

Fidžijanci so ga sprejeli z vsemi svečanostmi in v nekaj dneh pokupili od njega vse naočnike. Prav na dan, ko je hotel trgovec oditi z denarjem z otoka, je pa prišlo k njemu več Fi-

džancev in zahtevalo, da jim denar vrne, poleg tega so ga pa tudi dejansko napadli. Nesrečnež, ki si sploh ni mogel misliti, zakaj so ga napadli, se je šele s pomočjo policije rešil iz njihovih rok in srečno ušel z otoka.

Šele pozneje je izvedel, da so bili Fidžijanci silno razočarani, ker jim kupljeni naočniki niso prinesli zaželenega uspeha. Ljudje so bili namreč prepričani, da bodo znali z naočniki brez učenja pisati in brati in postali tudi sicer bolj pametni.

Žalovanje pri različnih narodih

Bern, decembra.

Evropci si kaj težko zamislimo žalno obleko svetle barve. Črna je pri nas že tako v navadi, da si žalovanja brez nje ne moremo predstavljati.

Na svetu je pa mnogo narodov, ki svojo žalost izražajo s svetlimi, celo najsvetlejšimi barvami. Posebno med azijskimi narodi so za pogrebne svečanosti v navadi obleke svetle barve.

Na Japonskem je na primer žalna barva sinja. Če Japonki kdo umre, se obleče v sinjo svileno obleko, dolgo do tal, obraz si pa pokrije z belo tenčico. Na Kitajskem v Slamu in Anamu pa nosijo sorodniki pokojnega obleke rumene barve. Neki črnci v Afriki pa žalujejo v belih haljah.

Nekateri trdijo, da se je današnja evropska navada nošnje temne obleke za žalovanje ohranila pri nas od Rimljanov. Ti so namreč nosili zmerom samo temne obleke, kadar so žalovali.

V srednjem veku je bila na kraljevskih dvorih čudna navada, da so nosili pri pogrebi rdeče obleke. Kralji so se oblačili v škrlatnordeče obleke, kadar jim je umrl kakšen sorodnik.

Greta Garbo hoče postati ameriška državljanka

New York, decembra.

Med filmskimi igralci Združenih držav je po mnenju ameriških listov zbudilo kar največje začudenje dejstvo, da hoče postati božanska Greta Garbo ameriška državljanka. Greta Garbo je namreč doslej zmerom trdila, da je v Združenih državah samo v gosteh in se zato vsi čudijo, kaj jo je prisililo k novi odločitvi.

Najbolj so bili pa Američani začuden, ko so izvedeli, da je Greta Garbo v potrdilo svoji želji javno izjavila, da je stara 35 let in še neporočena in hoče po vsaki ceni postati ameriška državljanka. Ker so Američani doslej mislili, da je božanska Greta stara manj ko 30 let in se je že večkrat poročila, so zdaj strašno razočarani. Ne vedo, ali bi verjeli njeni najnovejši izpovedi ali ne.

14 dni je živel brez hrane in vode

Washington, decembra.

Triksi, fokterier nekega bogatega trgovca iz Washingtona je pred nedavnim ušel od doma in se potikal okrog železnike postaje. Tam je prav kmalu zapazil tovorni vlak, naložen s samimi zaboji. Splezal je nanj in radovedno prevohal več zabojev, potem pa skočil v enega izmed njih, ki je bil slučajno prazen. V tistem trenutku se je za pokrov sprožil in se zaprl. Tako je ostal ubogi Triksi v neprostovolnem ujetništvu.

Medtem ko ga je njegov gospodar zaman iskal po vsem Washingtonu, je Triksi stokal v zaboji. Vlak se je ustavil na raznih postajah, vendar usodnega zaboja nihče ni odprl. Šele po štirinajstih dneh, ko se je vlak ustavil v New Yorku, so izpraznili tudi vagon, v katerem je čepel Triksi, v začudenje železniškega uradnika so v enem izmed zabojev našli sestradanega psa.

Po naročilu njegovega gospodarja so ga potem nekaj dni po zdravniških predpisih hranili, da si ne bi po štirinajstih dneh lakote pokvaril želodca. Ko si je popolnoma opomogel, so ga poslali nazaj njegovemu gospodarju v Washington.

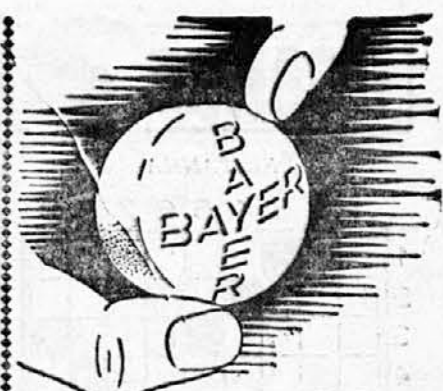
Triksi je s svojimi štirinajst dnevnim stradanjem spravil živnozdravnike v veliko zadrego. Nihče izmed njih namreč ne more verjeti, da more tako majhen pes tako dolgo živeti brez hrane, in kar je še bolj čudno, tudi brez vode.

Ljubosumnost po smrti ni upravičena

Bruselj, decembra.

Na sodišču belgijskega mesta Liègea so imeli pred nedavnim zanimivo razpravo. Mlada vdova je tožila svojo prijateljico, ker je grob njenega moža vsak dan krasila s cvetjem. Vdova je hotela po vsaki ceni doseči, da sodišče njeno prijateljico prepove takšno »ljubezen« do njenega pokojnega moža, ker hoče možev grob sama krasiti.

Na njeno veliko začudenje se je pa sodišče potegnilo za njeno prijateljico in razsodilo v njen prid. Po sodniškem mnenju je vsakemu človeku dovoljeno krasiti grobove umrlih, naj si jo že njihov sorodnik ali pa popolnoma tuj človek. Po smrti človeka po sodniškem mnenju preneha vzrok za ljubosumnost.

Vsakdo ve da je ASPIRIN

sredstvo proti hripi in prehladu. Pri kupovanju treba paziti, da je vsak zavitek in vsaka posamezna tableta obeležena z »Bayer"-jevim križem. Nikoli ne pozabite, da Aspirina brez »Bayer"-jevega križa, ni!

Ogled reg. pod št. 2757 od 23. marta 1940.

ZRČALO naših dni

Za vsak prispevek v tej rubriki plačamo 20 din

Kdo spada v časopis?

Pred Miklavžem je bilo. Tramvaj je bil zjutraj nabit poln ljudi. Na neki postaji vstopi gospod z naočniki in jame prav oblastno: »Naprej v voz! Spredej je še dovolj prostora! Na nesrečo sem mu bila ravno jaz na poti. Bili so pač pred menoj tudi ljudje in naprej ne morem prodirati, če ni več prostora.

Povedala sem gospodu, da ni prostora, ta »olikani« mož me pa porine naprej, seveda z besedami: »Ti smrk-lja ti, ali boš šla naprej ali ne? Za 30 din se voziš (imam namreč mesečno dijaško legitimacijo), pa se še upaš ustavljati. Kakšna je današnja mladina! Če hodi v gimnazijo, pa že misli, da je gospodična, takale kmečka punca!«

Zal nisem imela s seboj rojstnega lista, da bi mu pokazala, da sem Ljubljanka. Vseh šestnajst let, kar sem na svetu, sem v Ljubljani. Potem je pa začel »govornike pripovedovati« zbranemu občinstvu o svojih junaštvih, kako je nekega otroka pahnil v tramvaj, kako je enega potegnil z voza, da je imel sam prostor. S takšnimi in podobnimi zgodbicami je zabaval sopotnike, seveda zraven ni manjkalo kletvic in drugih izbranih besed. Za zaključek je pa še dejal: »V časopis bom dal, kakšna je ta mladina!«

Zdal naj pa cenjeni bralci sami presodijo, kdo je, če že ne po rodu, pa vsaj po obnašanju kmet ali bolje: navaden rovtar?!

Studentka.

Vandalizem pokvarjene mladine

Dogodilo se je to sredi mesta med Bleiweisovo cesto in Vrtaču.

Okoli 7. ure zvečer privozi neki zaseben avto iz Vrtače proti Bleiweisovi cesti. Nenadno se pa vsuje na avto kamenje, ki ga je metala pred neko večjo hišo zbirajoča se mladina. Voznik takoj ustavi avto in izstopi v družbi neke dame in še nekega gospoda. Z začudenjem vsi sprašujejo, kaj se tukaj godi in ali so zašli med bandite. Seveda jo je nadobudna mladina jadrno ubrala v svoje bližnje domove.

Tudi avtomobile ustavljajo, tako da se kakšen nepridiprav postavi sredi ceste, mahaje z rokami. Ko se avto ustavi, jo zlikovec jadrno odkuri. Tudi ptice pevke niso pred temi fračarji varne.

Celo tiste lične košarice za odpadke, pritrjene na zid, pokvarjajo in uničujejo. Prav vse gre v nič, kar jim pride pod roko, pa naj si bo to drevje, nasadi ali okna.

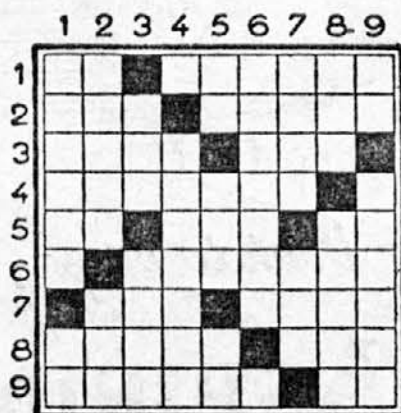
Vprašam vas, kaj bo s to mladino, če vzgojitelji in starši ne zajeze podivjanosti svoje mladeži? Prav tako pa tudi oblastem priporočamo nekoliko več paznje temu okolišu.

Opazovalec.

PLAČAJTE NAROČNINO!

UGANKE?

KRIZANKA

Pomen besed:

Vodoravno: 1. kemijski znak za stroncij; del voza. 2. predlog; posoda. 3. samostanski predstojnik; čas. 4. zgodovinska vas na Grškem. 5. vodna globina; podzemski hodnik; predlog. 6. moško ime. 7. kratica za znan denarni zavod; žensko ime. 8. vzornost; industrijska rastlina. 9. vino; zaimek.

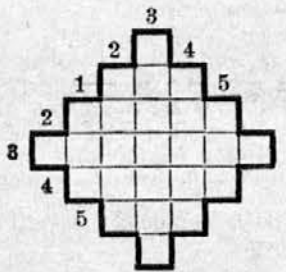
Navpično: 1. pomnež; kratica za praemissis praemittendis. 2. razbojnik; zelenjava. 3. ga položi domu na oltar; zgodaj. 4. gorovje v zetski banovini; 5. veznik; krajevni prislov; povratno-osebni zaimek. 6. vodna naprava. 7. sredozemsko afriško mesto; kratica; znak za granimolekulo. 8. reka na Nemškem; gusar. 9. kemijski znak za aktinij; pritok Kolpe.

ZLOGOVNICA

Zlogi: bi, bi, ca, ca, ca, go, je, ko, li, li, ma, ni, no, re, se, vec.
Pomen besed: 1. pijača, 2. ptica, 3. žuželka, 4. žuželka — mrčes. — Diagonalno: priljubljen sad.

CAROBEN LIK

Pomen besed, navpično in vodoravno: 1. krajevni prislov, 2. levi pritok Save, 3. mesto v Beli Krajini, 4. blejska naselbina, 5. veznik.

KVADRAT

1. a a a a b
2. b d e e g
3. l m m n n
4. o o o o o
5. o r r r t

Pomen besed, navpično in vodoravno: 1. afriška kolonija, 2. vonj, 3. kum, 4. čistilna priprava, 5. ljudstvo.

STEVILOK

a 1—2—3—4—5
b 6—7—8—9—4
c 10—2—5—2—11
d 6—1—8—3—8
e 7—8—10—8—9
f 4—10—8—11—4

Pomen besed: a) starogermanski bog (po njem ime Donnerstag), b) svetopisemska oseba, c) igra s kvartami, d) števec, e) kemijski element, f) grška pokrajina.

V prvi vrsti navpično: slovenski pisatelj, v zadnji srbsko žganje.

POSETNICA

G. Viko Kopin

Trst

Kaj je ta gospod?

Rešitve ugank iz prejšnje številke

REŠITVE KRIZANKE

Vodoravno, po vrsti: 1. la, lopata, 2. atm. morgan, 3. krm. tok, 4. muhanov, 5. up. tam, 6. a, kabaret, 7. sad, call, 8. timor, 9. ararat, na.

Rešitev čarobnega lika: 1. kokorik, 2. Kolos, 3. koledar, 4. Rodin, 5. pisanka.

Rešitev stopnice: 1. a, 2. as, 3. sak, 4. slak, 5. leska, 6. skleda.

Rešitev premikanice: Popov, tiran, safir.

Rešitev posetnice: vinski trgovci.

Rešitev opke: Balkan balkanskim narodom!

TRMASTI OTROCI

Najprej naj priznam, da sem bila sama izredno trmast otrok. Če se zdaj pogledam nazaj in skušam dognati, zakaj, mi zmanjka dokazov. Prav nobenega vzroka nisem imela, da sem bila tako trmoglavka; zdaj, ko sem odrasla, nisem trmasta — priznam, imam tisoč drugih napak — toda trmasta nisem. In vendar sem bila klasičen primer trmastega, do hudobnosti zagrizenega otroka.

V naši hiši je stanovala stara, ljubezniva gospa; nekaj je bila slavna operna pevka, oboževana lepota, jaz sem jo poznala samo še kot drobno, sključeno gospo z baržunastim trakom okrog nagubanega vratu in s sivimi lasmi. Bila je zmerom oblečena v višnjeve obleke, prav takšna, kakršne si predstavljamo stare dame iz prejšnjih dni. In res je bila predstavnica tiste dobe, ko si ženska ni zala splesti las brez spletične, ko so kosilo povzdignili v obred in ko si po modnih listih videl modne slike dam z otroki in ne s psički kakor danes.

Ne vem, zakaj te ljubeznive gospe nisem hotela pozdravljati. Ker je bila iz časov etikete in razen tega naša sosed, se je zaradi tega pritožila moji materi. Mama mi je strogo zabijala, da jo moram pozdravljati. Nel Ce bi mi bila morda stara dama sama kdaj dejala kakšno besedo ali me povabila v svoje stanovanje, bi bilo vse drugače; tako se je pa stena med njo in menoj dvigala vse in vse više. Bila sem zuhujana zaradi nje, toda pozdravljal je nisem hotela. Stati sem morala v kotu in si nisem smela ogledati filma, ki je v njem nastopal tedanji 'Mickey Rooney' — Jackie Coogan, toda pozdraviti je nisem hotela.

Potem so me pustili nekaj tednov pri miru. Kadar je kakšna nemilost doletela mojo otroško glavo, sem jo pripisovala stari dami, kajpak po krivici. Nekega lepega dne je pa gol slučaj popravil vse nesporazume, ki so bili nastali med štiriletno trmoglavko in sivolaso damo.

Gospa je namreč imela veliko, belo angorsko muco. In ta muca je nekoč smuknila v naše stanovanje. Smela sem ji dati mleka in se igrati z njo. O, kako lepo razvedrilo za otroke, ki je bil skoraj zmerom sam! Potem smo muco spet vrnili stari gospe in teden dni je nisem videla. Dolgčas mi je bilo po njej, rada bi jo ogledovala, kako mehke tačke ima in kako smehšen okrogel gobček. Rada bi jo čehljala po hrbtu in jo dražila s klobkom volne. Muca je pa stanovala pri moji sovražnici za zaprtimi vrati in v najboljšem primeru sem jo videla od daleč na verandi, kako je dremala na soncu.

Nekoč, ko sem šla z mamo na sprehod, je gospa slučajno odprla vrata. Vsaj tedaj sem mislila, da je bilo slučajno. »Saka, ali nočeš malo k meni, da se boš igrala z muco?« me je vprašala. Seveda sem hotela. In smela sem sedeti v naslanjaču in se igrati z belo muco do poznega večera. To je bilo še vse lepše kakor hoditi z mamo po Tivoliju. Od tistega dne se je vse spremenilo. Ne samo, da sem stanovala vneto pozdravljala, temveč sem postala tudi njena mala prijateljica. In ko je umrla in so vse njene lepe, drobne stvari razprodali na javni dražbi, ker ni imela žive duše, mi je bilo zelo hudo. Muca je na srečo še prej poginila.

Na vse to sem se spomnila, ko je bil dni mojemu nečaku stric kupil za Miklavža avto. Majhen, lčen avto, ki v krogu vozi po mizi in po tleh, avto z gumijastimi kolesci, z orodjem za popravljanje, darilo, kakršno si želi sleherni štiriletni fantiček. Smola je prav v tem, da Borut ne mara, po nobeni ceni ne mara reči 'prosim' ali 'hvala'. Stric je mislil, da bo maleda trmoglavčka ukrotil takole:

»Borut, srečal sem Miklavža, dal mi je zate tale avtomobilček, toda rekel je: 'Če bo Borut rekel 'prosim', mu ga lahko izročiš, drugače pa ne'. Zdaj lepo reci 'prosim' in 'hvala', in avtomobilček bo tvoj.«
Borut: »Ne morem, res ne morem.«
Stric: »Potem ne boš dobil avtomobilčka!«
Borut: »Ne morem reči, pa ne morem.«

In tako je šlo lep čas. Borut ni mogel reči 'prosim', stric pa ni hotel dati avtomobilčka. Pisana škatala z avtomobilčkom je stala na vrhu peči za sladko vabo, otrokove oči so temele v zamaknjenosti in pričakovanju, toda besedice 'prosim' ni mogel nihče spraviti čez njegove ustnice.

Tedaj sem se nenadno spomnila na staro gospo z muco. Tako podoben se mi je na lepem mali Borut zazdel menil, mali trmoglavki, ki sem vztrajala pri svoji trmi toliko bolj, kolikor bolj so mu jo izbijali. Spomnila sem se, da me je tedaj bistra starka pridobila z svijačo. Skušala sem jo posnemati.

»Borut, pojdi z menoj,« sem mu dejala, »ti bom nekaj povedala.«
Mali je šel zaupno z menoj v drugo sobo. Jela sem mu pripovedovati: »Vidiš, Borut, pisal si Miklavžu in prosil za avtomobilček in za železnico. Miklavž ti je prinesel avtomobilček, ker si ga v pismu tako lepo prosil. Če ne boš zdaj rekel 'prosim', moramo vrniti Miklavžu igračko, ti boš pa brez nje. Oh, to bi bilo hudo! Jaz bom pa Miklavžu takole rekla: 'Veš, Miklavž, Borut ne more reči 'prosim', ampak samo 'p' in ne more reči 'hvala', ampak samo 'h'. Zato ne more reči, ker ga drugi poslušajo, če je pa sam, pa lahko reče, tako da ga nihče ne sliši. Ali naj mu tako povem?«

Živahno je prikimal. Odšla sva nazaj v sobo, kjer je že čakala zbrana družina. Mali sicer ni prosil, kakor so pričakovali, toda dejal je: »Ne morem reči 'prosim', ampak samo 'p' in ne morem reči 'hvala', temveč samo 'h'.«

Res, dosegla sem samo kompromis, toda ali ni v življenju toliko še šibkejših kompromisov? In ali ni vseeno, ali rečemo 'h' ali 'hvala', če smo tako zelo hvaležni, kakor je bil mali nečak?

Saška

Naša kuhinja

KAJ BO TA TEDEN NA MIZI?

Jedilnik za skromnejše razmere
Četrtek: Krompirjeva juha, kislo zelje, ajdovi žganci. Zvečer: Ledvička v omaki.
Petek: Goveja juha, sirovi štruklji. Zvečer: Polenta, mleko.
Sobota: Rižota, solata. Zvečer: Fižol v solati, kava.
Nedelja: Goveja juha, svinjska pečenka, pražen krompir, solata. Zvečer: Govedina od kosila v solati, kava ali čaj.
Ponedeljek: Goveja juha z vlivanci, sladko zelje, krompirjev pire. Zvečer: Čespljev riž.

Priporočila se manufakturna trgovina

JANKO ČESNIK

Ljubljana, Lingarjeva ul.

Torek: Golaž s krompirjem. Zvečer: Zabeljeni makaroni, solata.
Sreda: Krvavice, kislo zelje. Zvečer: Vampi.

Jedilnik za premožnejše

Četrtek: Juha iz zelja in slanina, krompirjeva potica, solata. Zvečer: Pražena jetra.
Petek: Prežganka, pražen ohrov, krompirjev pire, palačinke. Zvečer: Ocvrte sašalade.
Sobota: Goveja juha z vraničnimi emoki, zelni emoki, prekajena svinjina. Zvečer: sekelski guljaž.
Nedelja: Ragujeva juha, pečena koš, krompir v kosih, solata iz zelene, orehove zavite. Zvečer: Obloženi kruhki, kava ali čaj, pecivo.
Ponedeljek: Telečja obara s češkimi emoki, obložena jabolka. Zvečer: Carski praženec, kompot.

Kakor smerom so tudi letos zelo modni klasični srčasti izrazi pri večernih oblekah, posebno baržunastih. Seveda se pa podaja samo damam s klasično lepim vratom in nepogrešljivo biserno ali kakšno drugo ovratnico.

Torek: Goveja juha z ocvrtim grahom, korenje s smetano, krompirjev pire, kompot. Zvečer: Pečenice, kislo zelje.

Sreda: Pljučka s krompirjem, zabeljeni makaroni, solata, kompot. Zvečer: Dunajski zrezki, zelna solata.

Pojasnila:

* Juha iz zelja in slanina: Kos slanina namočimo za eno uro v mrzlo vodo. Potem jo vzamemo iz vode in jo pustimo dobro odteči, denemo v toplo vodo in pustimo, da eno uro počasi vre. Čez eno uro dodamo slanini glavo drobno zrezanega zelja, korenček in koreninico petršilja. Vse skupaj kuhamo še eno uro. Med tem dodamo še nekoliko na kocke zrezanega krompirja. Ko je juha gotova, jo precedimo na prepražene kruhove kocke in popopravimo. Slanino in zelenjavo lahko denemo tudi posebej na mizo.

* Zelni emoki: Zelni glavi odstranimo storž in stebelca. Liste prevremo v nekaj minutah v slanim kroplu, potem jih preplaknemo v mrzli vodi, sesekljamo in dušimo na presnem maslu. Zelje pustimo, da se ohladi, mu primešamo kozarec kisle smetane, 2 jajci, soli, moke ali kruhovih drobtin in iz te zmesi naredimo emčke. Emčke skuhamo v slani vodi in jih zabelimo s presnim maslom. Zelo dobri so s prekajeno svinjino.

* Sekelski guljaž: Potrebujemo: Pol kile svinjine od pleč, 15 dek čebule, četrt kile kislega zelja, sladko papriko in po okusu kumine. Na žlici vrele masti zarumenimo čebulo, dodamo papriko, soli in na kose zrezanega mesa; vse skupaj dobro opravimo in večkrat premešamo, da se meso ne prismoji. Počasi prilivamo vrelo vodo. Ko je meso že dovolj mehko, dodamo kislega zelja, pokrijemo posodo s pokrovko in pustimo dušiti. Pol ure, preden postavimo jed na mizo, dodamo še nekaj na kose zrezanega krompirja in po okusu kisle smetane.

* Orehove zavite: Potrebujemo 14 dek sladkorne moke, 17 dek orehov, 7 jajec. Za nadev: 15 dek orehov, osminko litra mleka, po okusu sladkorja in malo ruma. Sladkor in rumenjake penasto vmešamo, dodamo počasi orehov in zelo trd sneg. Vso smes denemo na dobro s presnim maslom pomazan pekač in jo na hitro spečemo. Nadev pa pripravimo takole: zmleto orehe prekuhamo z mlekom, sladkorjem in rumom. Mleko in orehe dodajamo postopoma, ker se lahko zgodi, da nam mleka preostaja. Zavitek nadevljemo z nadevom, ga zavijemo in zrežemo na rezine.

Eleganten plašč, narejen v prikupni prilagojeni se obliki, ki se vitki postavijo tako lepo poda. Posebno posrečena zamisel je krzneni okras: srebrna lisica je namreč ukrojena kot bolero. Pa recite, ali to ni dobra ideja?

kenka in natakara, se v enaki meri poslužujejo pridobitve moderne kozmetike, prav tako kakor zdravnica, profesorica, igralca ali milijonarjeva hči. V Ameriki se ženska brez stalne kozmetične priprave sploh ne more prikazati v javnosti, ker bi s svojo neprimernostjo enako zbudila pozornost vseh, kakor če bi se na primer v domači obleki pojavila v gledališču.

Grde, slabo negovane ženske v Ameriki ne zaposli prav nobeno podjetje. Velike manufakture pa združujejo celo lepote salone, ki so jih nameščenke dolžne vsak dan posečati, preden pridejo na delo. Tu uživajo nameščenke dovršeno kozmetično nego, razen tega pa tudi podrobna pismena navodila za vse, kar morajo storiti, da ohranijo in podčrtajo lepoto svojega telesa. Vsa ta pismena navodila so prilagojena individualni lepoti vsake posamezne nameščenke. Američanka, ki gre sedet za pisalo mizo ali v modni salon, se v kozmetičnem pogledu na to pripravi prav tako, kakor pri nas ženske, ko gredo na veliko večerno prireditev ali pa še bolj.

Po zanesljivih podatkih se v Ameriki 90 odstotkov žensk poslužuje kozmetičnih zavodov. Ti zavodi so pa kajpak v pravem pomenu besede oboroženi z vsemi, prav vsimi najmodnejšimi pridobitvami tehnike in kozmetike. Naj naštejemo samo nekatere stvari:

V teh zavodih imajo na primer stroje, ki avtomatski manikirajo in pedikirajo; stroje, ki dajo ušesom željeno estetsko obliko; stroje, ki mlahavo polt napravijo svežo in elastično;

OKVIRJENJE SLIK

velika izbira, nizke cene

IVAN GAMBERGER

LJUBLJANA, Kolodvorska 18

stroje, ki dajo nosu čisto posebno obliko; stroje, ki dajo utrujenim očem nov, zapeljiv lesk.

V Ameriki so že v nekatere šole uvedli kot obvezen predmet nego lepote. Ko so nekateri časopisi te šole zato napadli, je ravnateljica neke šole objavila zgovor, češ da so bile dekliške šole prisiljene uvesti kot obvezen predmet nego lepote, ker so nekatere dekleta posluževala škodljivih preparatov in sredstev, ki so povzročala boleznim in jim pogosto za zmerom ugrabila lepoto. — Po tem vidimo, da je res dolžnost vsake Američanke, da je lepa.

Ker gre torej za zelo razširjeno obrt, se vsi ti kozmetični saloni kajpak poslužujejo bučne reklame, da pridobijo čim širši krog svojih odjemalk. Ena najbolj duhovitih reklamnih idej je sprožil neki newyorški kozmetični salon. Najel je celo vrsto zelo grdih žensk, jih fotografiral, potem jih pa podvrgel lepotni negi, ki je zajela sleherni del njihovega telesa. Po končani proceduri so jih spet fotografirali in v svojih izložbah razstavili od vsake po dve fotografiji. Ljudje so pozneje trdili, da nekatere izmed teh lepotic niti njihove matere niso spoznale.

Še nedavno so ameriški kozmetiki redno obiskovali Pariz, da bi se tam naučili najsoodnejše in najdovršeneje nege lepote. Danes je ta znanost, ki je v veliki meri odvisna od individualnega blagostanja, v Ameriki na takšni stopnji, da tamošnji kozmetiki ne potrebujejo več pouka strokovnjakov starega sveta, kajti ameriška kozmetika danes vodi po vsem svetu.

Pozor! Prihodnjič:

Čepica in rokavičke za vašega malčka

Zgodovina dežnika in sončnika

Ne moremo natanko ugotoviti, kdaj so pričeli ljudje nositi dežnik in sončnik. Ze v starih graviranih spomenikih Persepolja in Ninive vidimo, da so nosili dežnike, prav tako kakor vidimo na starih kitajskih slikah majhne kitajke, ki so komaj stale na svojih skrčenih nogah, zavarovane s pisanimi sončniki.

V Indiji je pomenil dežnik kraljevsko dostojanstvo. Kralj Aba je bil »kralj belega slona in kralj štirindvajsetih dežnikov«. Indijski bog Višnu je odnesel dežnik s seboj še celo v pekel. Pa tudi danes prebivalci Singapurja trdijo, da se tiger ni nehal bati dežnika. Priporočajo, če srečaš tigra v džungli, da pred njim samo odpreš in zapreš dežnik — pa bo prestrašen zbežal.

Grki in Rimljani so imeli stroga mnenja o tem modnem predmetu! Po njihovem prepričanju je bil moški z dežnikom preveč pomehužen in »enaki, zato so ga dovolili samo bogu Bakhu. Kadar je hodil Heliogabal po rimskih ulicah polnih mladih suženj, je pozabil na svojo moškost in je držal v eni roki pahljačo, v drugi pa mat sončnik, posut z dragulji.

Ko je Katarina Medicejska zapustila Italijo in postala francoska kraljica, ni pozabila na svoje dežnike in sončnike. Pariški obrtniki so pa odlej imeli zmerom polne roke dela, da so izdelovali dežnike in sončnike prav takšne, kakršne je nosila njihova kraljica.

Toda prvi dežniki so bili zelo okorni, težki približno dve kili. Zice so bile iz slonove kosti in do dva vatla dolge. Ves dežnik je bil pa preoblečen z grobo ustrojeno kožo, ki se je le težko upogibala. Zato je velik bakren obroček zapiral dežnik. Dežnik je veljal takrat za pravo rodbinsko lastnino. Pododovali so ga iz roda v rod. Dame s francoskega dvora so kaj kmalu spoznale, da so preslabotne, da bi same mogle nositi tako težak dežnik. Zato so imele svoje sluga, ki so nosili dežnike pred njimi ter jih odpirali in zapirali. Sončniki so bili nekoliko manjši in okrašeni z zlatim in pobarvanim perjem; po takratni modi so jih nosili zamoreci s pisanimi turbanji.

V Angliji, za katero menijo, da je domovina dežnika, so videli dežnik prvič leta 1780., šele po tridesetih letih si je pa pridobil pravico nošenja. Toda vsi prebivalci niso imeli dežnika. Mnoge kavarnarje so posojale za majhno odškodnino dežnike. Prav tako so si bogate družine za pogrebe izposojale v cerkvah dežnike.

Malo čudno se sliši, toda tudi Robinson je imel na svojem samotnem otoku dežnik. Dežnik si je naredil iz živalskih kož, ki so vpijale dež, tako da je bil zelo težak, kadar je bil moker. Morda so se prav zaradi tega imenovali taki dežniki dolgo vrsto let v Franciji in Angliji »Robinsone«.

Za francoske revolucije so bili dežniki in sončniki še zelo redki predmeti. Ljudje so si jih izposojali ob deževnih in vročih dnevih. Leta 1769. sta na glavni pariški promenadi na obeh straneh stali dve stojnici, ki sta izposojevali dežnike in sončnike. Tudi v drugih ulicah so imeli podobne izposojalnice.

V začetku revolucije so bili dežniki na pogled bolj divji, prav tako kakor politiki. Bili so veliki in pokriti z rdečim seržem. Različne politične stranke so imele svoje barve in tako so lahko takratne lepote izkoriščale vse pisane barve za svoje dežnike in sončnike, ki so jih okraševale z zelenimi trakovi.

Dežnik je bil kasneje znak mirnega in buržujskega življenja Francozov in Angležev. Za časa drugega cesarstva so bili sončniki majhni in zelo razkošno izdelani iz najdražjih čipk. z

Porabni nasveti

Za pometanje premogovih smeti ali pepela je škoda čiste metle, ki jo potrebujete: sicer za pometanje parketov itd. Rajši si iz brezovih šib napravite metlico, s katero boste lahko pometali večje smeti. Vzemite kos metlišča in nanj privežite vrbove šibe.

Trije moderni klobuki: Prvi je koničast z velikim modernim peresom. Srednji je eden najmodernejših in najbolj priljubljen letošnji zimski model, podoben pokrivalom, kakršna nosijo Egipčani; praktičen je pred vsem zato, ker pokrije ušesa. Spodnje pokrivalo je pa eden izmed modelov priljubljenih krznenih čepic.

rezljanimi roči iz slonove kosti, biserne matice, zlata, kakor tudi iz najdražjega porcelana iz Dresdene, Ševra in Longwyja. Velikokrat so bili okrašeni tudi z dragim kamenjem.

Danes so dežniki in sončniki veliko bolj preprosti in jih rabimo samo za deževne dni ali pa da nas varujejo v najhujši vročini proti žgočim sončnim žarkom.

Ženska in cigareta

Različne razvade žensko zelo kazijo. Teh razvad bi se morala vsaka odvaditi, saj z dobro voljo lahko to storimo že v nekaj dnevih.

Dandanašnji smo se že precej privadili k cigareti v roki. Kajenje morda kvarno vpliva na njeno zdravje, toda le malokatera ženska se v prid zdravju odpove kajenju.

Res je, da daje kajenje ženski nekaj lahkotnega v njenih gibih. Toda prav tako lahko še tako elegantna ženska učinkuje s cigareto v roki zelo grdo. V tem pogledu bi se morala odvaditi vsakega spakovanja med kajenjem.

Če ste navajeni govoriti s cigareto v ustih, ste podobne apašu in to se vam prav gotovo ne poda. Ne samo, da se vam ne poda, tudi dostojno ni, da tako govorite z ljudmi. Odložite cigareto na pepelnik ali jo pa držite v roki.

Morda mislite, da vaše prijateljice ali znanke, ki ste jih obiskali, naravnost uživajo, če stresate pepel svoje cigarete na krožnike ali pa še celo po tleh? Če tako mislite, potem ste popolnoma v zmoti. Nobena gospodinja na svetu ne bo zadovoljna, če se boste tako vedli v njenem domu.

Ze na tisoče in tisoče dinarjev škoda se je že zgodilo po trgovinah zaradi cigaret. V trgovinah nimajo razpostavljenih pepelnikov, zato je res

velika lahkomišelnost s strani žensk, da mečejo ogorke po tleh in stopajo po njih. Zal tudi moški niso nič bolj si, če ne še slabši. Zelo nevarno je, če s cigareto v roki pregledujemo svilo, blago, nogavice, puder in rdečilo. Zato nikar ne kadite po trgovinah. Če sedite poleg vas človek s cigareto v ustih in piha dim v vas, vam je to zelo neprijetno. Zato tudi vi tega nikar ne delajte. Dokler držite cigareto v roki, je nikar ne obračajte navzdol, da vam od dima ne bi porumeneli prsti in nohti.

Če se zavedate vseh teh svojih napak, poskrbite, da se jih v najkrajšem času odvadite.

Misli slavnih zdravnikov

Zdravnik je samo pomočnik narave. Pretirano pomanjkanje hrane povzroča tuberkulozo. Pretirano uživanje hrane povzroča sladkorno bolezen, rak in hipohondrijo. Zmerna hrana pa daje človeku zdravje in gibčnost.

Mir je pogosto najboljša zdravilo, nestrpnost najboljše dijeta in zmerenost najboljše pilule za zdrave živce. Bolje je biti namišljen bolnik kakor namišljen zdrav človek.

RADIO

KORTING

BIRKE

Ljubljana, Mestni trg 9 Tel. 24-56

Nase življenje je en sam užitek. Celo smrt je uživanje. Saj je spanec tako rekoč samo začasna smrt in se v njem dobro počutimo kakor v nekakšnem večnem miru.

Na svetu ne gre v nič niti ena sama solza niti ena sama kaplja krvi. Atomi in molekule krvi in solz večno žive, menjajo se samo telesa in meso.

Porabni nasveti

Kako ravnamo z gumijastimi rokavicami? Kadar kupujemo gumijaste rokavice, moramo kupiti za eno številko večje od navadnih rokavic.

Preden nataknemo rokavice, jih od znotraj posujemo z lojcem, ki ga dobimo v vsaki drogeriji in lekarni.

Preden pa rokavice snamemo, jih moramo oprati na roki prav tako z dobrim milom, kakor če bi umivali roke. Potem jih obrišemo z brisačo, tako da popije vso vlogo. Rokavice pričnemo snemati ob zapestju in vlečemo tako, da se obrne na narobno stran. Ko je rokavica obrnjena že do prstov, jo potegnemo z reke in jo tudi tako pustimo, da dobe prsti od znotranje strani zraka. Kadar spravimo rokavice za daljši čas, jih namažemo z glicerinom in jih spravimo v posebno škatlo.

Mesa ne smemo imeti dolgo v papirju, ker papir vpije ves sok. Meso moramo čim prej položiti v porcelanasto posodo ali na krožnik.

ŠAH

Problem št. 95

Besetil Fritz af Geyerstam (1889.)

Mat v 4 potezah (B 50)

Iz časov gambitov

Zadnjič smo postregli s tremi primeri iz romantične dobe šaha. Danes dodajamo še nekaj bisrov tistega časa.

Allgaierjev gambit (Shaw—Burn, Liverpool 1897.): 1. e4 e5, 2. f4 e×f, 3. Sf3 g5, 4. h4 g4, 5. Sg5 h6, 6. S×f7 K×f7, 7. d4 d5, 8. L×f4 Sf6, 9. Sc3 d×e? 10. Lc4 šah Kg7, 11. Dd2 Sc6? (Lf5), 12. o—o—o Ld6, 13. Thf1 Ld7, 14. Lg5 Le7, 15. S×e4 S×e4, 16. Tf7 šah Kg6, 17. h5 šah! K×h5, 18. Tg7 S×g5, 19. Th1 šah Sh3, 20. Lf7 šah Kh4, 21. T×h3 šah g×h, 22. Df2 mat.

Kieseritzkyjev gambit (P. Morphy—Bird, London 1858.): 1. e4 e5, 2. f4 e×f, 3. Sf3 g5, 4. h4 g4, 5. Se5 Sf6, 6. Lc4 d5, 7. e×d5 Ld6, 8. d4 Sh5, 9. Sc3 Lf5, 10. Se2 L×e5?, 11. d×e5 f3, 12. g×f3 g×f3, 13. Lg5 f6, 14. e×f6 Dd6, 15. Dd4 f×e2, 16. L×e2 Dg3 šah, 17. Kd2 o—o, 18. Tag1 črni se vda.

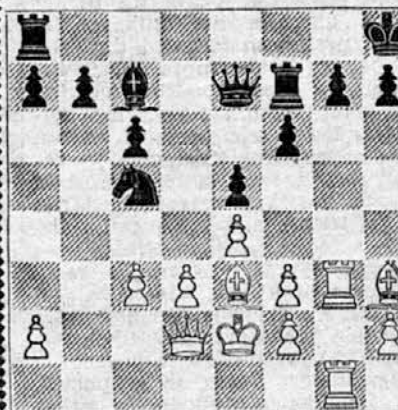
Muzio—Poleijev gambit (Njemcov—Neumann, Riga 1899.): 1. e4 e5, 2. f4 e×f, 3. Sf3 g5, 4. Lc4 g4, 5. o—o g×f3, 6. D×f3 Df6, 7. d3 Lg7? (Lh6), 8. Sc3 Sc6, 9. L×f4 Sd4 (Sc7), 10. Df2 d6, 11. Sd5 Dd8, 12. e5 c6?, 13. Lg5! Dd7, 14. Sc7 šah! D×e7, 15. L×f7 šah Kd7, 16. Df5 šah! S×f5 17. e4 mat.

Philidorjev gambit (Cazenove—Tomalin, London 1819.): 1. e4 e5, 2. f4 e×f, 3. Sf3 g5, 4. Lc4 Lg7, 5. d4 De7, 6. o—o h6, 7. Sc3 c6, 8. e5 Db4?, 9. Se4 Lf8, 10. De2 g4, 11. Sd6 šah L×d6, 12. e×d6 šah Kd8, 13. Se5 Th7, 14. c3 f3, 15. De4 Sf6, 16. D×h7 S×h7, 17. S×f7 šah Ke8, 18. Te1 šah Kf8, 19. L×h6 šah Kg8, 20. Te8 šah Sf8, 21. Sg5 šah D×c4, 22. T×f8 mat.

Gambit s skakačem (zmagal Greco leta 1625.): 1. e4 e5, 2. f4 f5, 3. e×f Dh4 šah, 4. g3 De7, 5. Dh5 šah Kd8, 6. f×e D×e5, 7. Le2 Sf6, 8. Df3 d5, 9. g4 h5, 10. h3 h×g, 11. h×g T×h1, 12. D×h1 Dg3 šah, 13. Ke1 S×g4, 14. D×d5 šah Ld7, 15. Sf3 Sf2 šah, 16. Ke1 Sd3 šah, 17. Kd1 De1 šah, 18. S×e1 Sf2 mat.

Nagla odločitev

Iz partije Kramer—Rüster (Altheide 1926.)

18. Le3×c5! De7×c5
19. Lh3—e6 Tf7—e7
20. Dd2—h6!!

Črni je odnehal, ker na g×h sledi mat v 2 potezah, na druge poteze pa odloči D×h7 šah.

Rešitev problema št. 93

1. Db1—h7 Sf7×d6
2. Le1—a5 mat
1. Kd8—c7 (e7)
2. d7—d8D mat.

Rešitev problema št. 94

1. Dd6—b4 Kd3×d4
2. Sh2—g4 Kd4—d3 (d5)
3. Db4—b2 (b6) kar koli
4. Sg4—e5 (e3) mat
1. Kd3—c2 (e2)
2. Db4—b2 šah kar koli
3. Ld4—c3 ali Sh2—g4
4. Db2—d2 ali Sg4—e5 mat
1. L kar koli
2. Db4—c3 šah Kd3—e2
3. Ld4—e3 kar koli
4. Dc3—d2 mat.

LJUBEZENSKI ROMAN MLADEGA DEKLETA

NAPISALA ANNY PANHUYSOVA
PREVEDLA K. N.

NA RAZPOTJU

33. nadaljevanje

Prvič v življenju je smel praznovati božične praznike v krogu družine. Že zgodaj je osirotel in doletel se ni doživel božiča, ki bi predstavljal sliko družine, ki si jo ob tem prazniku misli. In seveda je prišel v hišo kakor pravi božiček, poln zavojev, da ga je bilo komaj videti iz njih. Največ daril je bilo za malo Lotico. Z njimi si je hotel pridobiti njeno drobno srce. Za svojo ljubljeno Sabino je pa kupil dragocen zaročni prstan.

Egon je sedel v delovni sobi Roberta Tanna, s katerim sta se prav dobro razumela in se o vsem pogovorila. Ko je bilo božično drevesce gotovo, so prišle v sobo tudi Sabina in mala Lotica s staro mamo. Sabina je bila oblečena v žlano obleko iz bleščeče se svile. Edini okras je bila lepa biserna ovrtnica. Mala Lotica je imela pa na sebi snežnobelo volneno oblekico. Ko sta s Sabino tako skupaj stali, si Egon niti predstavljati ni mogel, kako je še pred kratkim mogel sploh živeti brez upanja, da jo bo spet videl in si jo pridobil kot družico za življenje.

Egon je brž vstal in ji poljubil roko s takšno spoštljivostjo, kakor da bi imel pred seboj svetinjo.

Sabina se je morala na glasno zasmejati ob pogledu na kopico zavojev in škatel, ki jih je bil prinesel s seboj.

»Egon, zdaj se mi, da si resen konkurent našega drugega božička. Gotovo si ga med potjo srečal, kajne?« ga je vprašala Sabina in mu pomežiknila.

Lotica je od veselega presenečenja kar sijala in hotela po vsaki ceni videti, kaj je v največji škatli. Ker je bila tako nestrpna, so priglasi svečke na drevescu, da bi božiček videl, kje stanuje mala Lotica, in ji še kaj prinesel. Seveda je morala pa Lotica med tem časom počakati v drugi sobi s staro mamo. In ko so bile lučke prižgane, je smela v sobo, a od začudenja in presenečenja ni mogla dalje kakor do praga. Seveda je bilo največ daril zanj, kajti vsako izmed njenih dragih je hotel napraviti veselje ubogemu, osirotelemu otroku.

Tudi drugi so si razdelili darila in si jih ogledovali. Sabina je Egonu podarila dragoceno zlato uro. Na notranji strani njenega pokrova je bila vdolbena slonovinasta ženska glava — Sabina in lik.

Potlej sta sedla v skrit, prijeten kotiček, kjer sta bila sama zase. Egon je zmerom znova ogledoval ljubki lik svoje Sabine, ki ga bo imel odslej zmerom pri sebi. Zagotovil ji je, da bo odslej videla, kako jo ljubi, tudi po tem, kolikokrat na dan bo izvel svojo uro. Šele potlej je prišel na dan s svojim glavnim darilom, tenkim zlatim prstanom s tremi dragulji.

»Nosi ga, draga moja,« ji je zašepetal, ko ji ga je nataknil na njen prst, »kot spomin na najino svidenje!« Bil je zelo dragocen prstan z dvema rdečima rubinoma in velikim briljantom. Sabina je bila na moč vesela dragocenega darila in je prstan spoštljivo poljubila. Bil je spomin na njeno srečo.

In potlej sta govorila o vsem mogočem in kovala načrte za bodočnost. Na drugem koncu sobe sta pa sedela gospa Marta in njen mož in tudi v njunih očeh se je zrcalila sreča. Robert Tann se je počutil tako lahkega in svobodnega, kakor nikoli poprej v svojem življenju.

Zdaj se mu ni bilo treba nič več bati Egon Sternina in njegove Sabine, njegov ljubljeno otrok, ne bo nikoli izvedel, da je njegov oče kriv Egonove nesreče.

Mala Lotica je sedela na mehki preprogi in imela okrog sebe naložena vsa lepa darila, ki jih je bila dobila in ni vedela, česa bi se poprej lotila.

Stari Tann je sedel tiho in desmetmišljal, kako je zamudil deset prijetnih božičnih večerov. Koliko teh večerov je izgubil v tujini, na cestah in v zakotnih benicah prekmorskih dežel. Preživel jih je kot nekaj ničvrednega, nepomembnega. Ali je na svetu sploh še kaj lepšega, kakor sveti večer v domovini, pri ženi in otroku?

XXXVI.

Lona Ferchertova, razočarana ljubica grofa Werdna, je nenadoma osirotila. Tako rekoč čez noč je izgubila svoje starše. Umrla sta za neko nalezljivo boleznijo, drug za drugim.

Ko se je vračala domov iz službe, ni več našla prijetno zakurjenega stanovanja in zmerom pripravljenih toplih rok svojih staršev. Bilo je mrzlo in prazno, nihče je ni pričakoval. Zdal je pogostejše kakor kdaj prej premišljevala, zakaj je morala tako neznansko sama ostati na svetu. Vse, ki jih je bila na svetu ljubila, starše in Petra Werdna, je pokosila kruta smrt.

S čim se je tako pregrešila? Ali je bila to kazen? Kazen za napad na Werdnovo vdovo, bivšo kraljico mode? Če ta ne bi bila prišla med njo in med njenega Petra, bi zdaj morda ne bila tako osamljena, čeprav je izgubila starše. Morda bi bila z njim srečno poročena, morebiti bi imela že kakšnega otroka. Imela bi pa pri sebi vsaj njegovega otroka, nosila bi njegovo ime. Bila je prepričana, da je tega prav tako vredna kakor kraljica mode.

Pogosto je na skrivaj smuknila na pokopališče in okrasila njegov grob s šopkom cvetic, a zmerom v bojazni, da je kdo ne bi opazil. Toda bila je tako sama, da je morala čutiti vsaj bližino mrtvega, če ne živega Petra.

Prav zato, da ne bi bila tako sama, se je odločila, da bo eno sobo svojega stanovanja oddala solidni podnajemnici, da vsaj ponoči ne bo tako sama v stanovanju, če že ne bo našla v njej tovarišice.

V časopis je dala oglas, da oddaja opremljeno sobo solidni gospodini.

Oddala je ključ svojega stanovanja vratarici, da bi ta lahko stanovanje pokazala interesentkam. Toda sleherni večer, ko je prišla iz službe, so ji vrnil ključ s pojasnilom, da si sobe ni prišel nihče ogledat.

Popoldne pred svetim večerom je bila pa Lona prepričana, da si ta dan ne bo nihče prišel ogledat stanovanja. Okrasila si je majhno božično drevesce in si sploh skušala za božične praznike pripraviti vsega, kar so ji prejšnja leta podarili njeni starši. Zraven so spadal potica, pecivo in steklenica šumečega vina.

Ko je bilo vse to opravljeno, je korakala po sobi sem in tja. Premišljevala je, kako je osamljenost še bolj občutna na sveti večer. Premišljevala je, če ne bi tega večera preživela rajši v kakšni restavraciji. Čeprav ne v ožji družbi, pa vsaj v družbi ljudi, med katerimi bi pozabila na svojo samoto.

Takrat je pozvonilo. Lona se je prestrašila. Kdo prihaja zdaj k njej, zdaj na sveti večer? Ura je pravkar odbila sedmo uro.

Znova je nestrpno pozvonilo. Lona je stopila ven in pogledala skozi odprtino na vratih. Zgledala je elegantno damo, njenega obraza pa ni videla.

Zenska radovednost

Prva prijateljica: »Le kako si ga mogla odbiti, ko sama priznavaš, da ga ljubiš?«

Druga prijateljica: »Rekel mi je, da brez mene ne more živeti. Odklonila sem ga, ker bi se namreč rada prepričala, ali je to res...«

Otroci

»Kaj se je zgodilo vašemu Mirkotu, da tako bridko joče?«
»Pomislite, v pesku si je izkopal jamo, zdaj jo pa hoče vzeti s seboj domov!...«

7 gostilni

Gost: »Pazite, natakator, zmotili ste se. Moj račun ne znesi štirinajst, temveč trinajst dinarjev!«

Natakator: »Oprostite, toda mislim sem, da ste praznovrnici.«

Čas igra važno vlogo

»Ali je vaša žena še tako lepa kakor je bila?«
»Se, samo zdaj potrebuje za to več časa.«

Pomorska vojna

Nekega angleškega admirala je vprašala neka dama, kaj stori s podmornicami, ki jih ulovi.

»Večje obdržim zase,« je odgovoril admiral. »manjše pa vržem nazaj v morje.«

Zob za zob

Nekoč sta bila nerazdružljiva zaljubljenca. Vendar sta se po nekaj letih ljubezni nenadno sprla in razdrla zaročilo. Po več letih sta se slučajno srečala na nekem plesu. Prosil jo je za ples, ona pa ironično:

»Ali ste to res vi, ali je bil to vaš brat, ki je bil nekoč zaljubljen vame?«

Njega ta strupena ironija ni zmedla. Odgovoril je nanjo še bolj žolčno:

Hitro je odprla. Vprašala je damo, kaj želi. Povedala je, da bi si rada ogledala njeno opremljeno sobo. In ko jo je Lona začudena vprašala, zakaj to želi ravno na sveti večer, ji je dama smehljaje se odgovorila, da ima pač več časa kakor sicer in da na takšen večer človek seže pač po vsem, kar mu pripomore, da pozabi na svojo samoto.

Po teh besedah jo je Lona takoj spustila v stanovanje in ji pokazala sobo. Ker je bila soba dami všeč, sta si bili kmalu edini, da postanejo sestanovalki. Lona je svoji podnajemnici povedala, da nima staršev in da je nameščena kot modna risarka pri nekem listu.

Dogovorili sta se, da se bo nova stanovalka vselila na Silvestrov večer. Potlej je Lona gospodino Webrovo, kakor se je pisala njena nova sestanovalka, povabila v svojo sobo, da se že o vsem podrobneje pogovorita. Gospodična Webrova je videla Lono božično drevesce in postala kar nekam zaupna. Loni je postala simpatična, čeprav njen prvi vtisk o njej ni bil tak. Na vprašanje, ali ima gospodična kakšen poklic, ji je odgovorila, da je detektivka in dela za nekaj

V 24 URAH

barva, pisira in kemično čisti obleke, klobuke itd. Skrobi in svetilolika srajce, ovrtnike, zaplestnice itd. Pere, suši, munga in lika domače perilo. Parno čisti posteljino perje in puh

tovarna JCS. REICH
LJUBLJANA

velikih podjetij. Zeli pa, da ostane to tajno, ker ne želi, da bi ljudje vedeli zato, češ da bi ji utegnili škodovati pri njenem delu. Kmalu nato se je Ilza Webrova poslovila z besedami:

»Na Silvestrovo ob tem času torej na svidenje!«

Ko je odšla, je bila Lona spet sama s svojimi mislimi. Kakor zmerom, je tudi to pot mislila na grofa Werdna in na svojo ljubezen.

Prižgala je svečke na božičnem drevescu in ohladila vino. Bilo je še zgodaj, toda koga in čemu naj bi še čakala? Saj lahko že začne praznovati svoj samotni praznik. In ko je popila dve čaši penečega se vina, so se njeni čuti sprostili, njen obraz je zardeč, oči so se ji svetile. V mislih se je preselila v tiste dni, ko je bila skoraj sleherni dan z grofom Werdnom in ko sta skupaj pila peneče se vino...

Takrat je spet pozvonilo. Lona se je prestrašila. A niti pomislila ni, da bi odprla. Čez nekaj trenut-

kov je spet pozvonilo, to pot nestrpno. In če Lona ni hotela, da to zvonjenje spravi pokonci vso hišo, je morala iti odpirat. Ko je pogledala skozi odprtino na vratih, je spet zagledala pred seboj Ilzo Webrovo. Bila je nejevoljna in tega tudi skrivala ni, ko ji je odpirala. Ilza ji pa ni nič zamerila in ji je pojasnila, da je pri njej pozabila denarnico, ko ji je plačevala najemnino. Ko sta pogledali v najeto sobo, sta res našli denarnico.

Lona je zdaj pač upala, da se je bo naposled iznebila, in bilo ji je že žal, da ji je sploh sobo oddala. Toda ko je Ilza zagledala pred seboj prižgano božično drevesce v vsej krasoti, je kar obstala. Brez vabila je sedla in se zagledala vanj. Poprosila je Lono, naj vsaj za četrto ur pusti, da bo z njo praznovala božič, ki si ga je bila Lona prav prijetno uredila: na mizi so stale slaščice in druge dobrote, zraven pa odprta steklenica penečega se vina.

Lona ni mogla odkloniti in ji je natočila čašo vina. Čez nekaj trenutkov sta spet trčili in naposled je gospodična Ilza sama stopila še po steklenico v bližnji lokal. In kmalu se je zdela Loni Ferchertovi njena nova podnajemnica najprijetnejša ženska, kar si jih je moči misliti. Med njima se je razvil pogovor. Ilza ji je povedala, da se ta večer čuti še bolj osamljeno kakor sicer, ker je njen zaročenec za dolgo časa odpotoval v tujino. In tako je pogovor nanesel, da je tudi Lona vprašala, če ima zaročenca.

Lona je odkimala; ni se pa mogla vzdržati, da se ji ne bi solze vili po licih. Gospodična Ilza ji je roko položila na ramo:

»Nikar ne jočite! Najbrže ste se sprli s svojim zaročencem. Toda to še ni vzrok, da bi se bilo treba žalostiti. Rajši popijte kozarček. V vinu je pozabljenje.«

Lona je že preveč pila in je s leketajočimi se očmi odgovorila:

»Meni ne more nihče pomagati, moj dragi je mrtav.« Pri teh besedah se je tako razburila, da je bilo Ilzi že žal, da je začela ta pogovor. »O, nisem vas mislila žaliti. Pomirite se vendar. Zelo žal mi je. A pomislite, da je še vseeno boljše da je mrtav, kakor pa da bi bil živ in vam bi ga vzela kakšna druga. To je še dosti, dosti hušje.«

Lona, ki jo je močno vino popolnoma prevzelo, se je strupeno zasmejala:

»Kako je pa šele hudo, če ti neka druga moža vzame, potlej pa dragi še umrje? Kako je šele, če ji pred smrtjo da svoje ime in svojega otroka, medtem ko tebi ne ostane nič, prav nič?«

Lona se je čezdalje bolj razburjala in se ni več zavedala, da mora biti nasproti tujki manj zaupljiva. Stisnila je pesti:

»Vidite, s temi rokami bi zadavila tisto, ki je povzročila največje nesrečo v mojem življenju, tisto naduto manekenko, ki mu je čez noč zmešala glavo. Kraljico mode, ki se je dala povišata v grofico. Sovražim jo, sovražim jo!«

Z rokami si je zakrila obraz in začela jokati.

Gospodična Ilza je bila zdaj vsa v ognju. Tako torej, šele danes popoldne je ugotovila, da je bila nameščena modnega salona Wellert tista, ki je njo in njene prijatelje

tipnih. toda strogih opazk, ki so marsikaterega kandidata spet za nekaj mesecev posadile h knjigam in skriptam.

Nekoč je stal pred tem profesorjem neki slušatelj, potomec prastare avstrijske plemiške družine, katere člani so imeli na Dunaju razna visoka in odgovorna mesta. Kandidat pa vseeno pri izpitu ni pokazal zadostnega znanja. Nekaj časa je profesor poslušal njegovo jecljanje, potlej je pa dobroljno dejal:

»Dragi grof, res ne morem preprečiti, da vas ne bi cesar imenoval za predsednika vlade, vendar pa lahko to za nekaj časa odločim...«

In slavni kandidat je padel...

Prav o tem profesorju kroži tudi tale zanimiva dogodbica. Pred njim je spet stal kandidat, ki ni kaj prida znal. Mučil se je in mučil z odgovarjanjem na vprašanja, toda nič pametnega ni izjecal. Profesor ga je pazljivo poslušal; potem je vzel na lepem v roke list papirja in ga razpolovil. To je storil še nekajkrat, dokler niso bili kosci papirja že tako majhni kakor navadna poštna znamka. Ves čas je profesor potrpežljivo molčal, tedaj je pa vzel kosček papirja med palec in kazalec, pogledal kandidata in hudomušno dejal:

»Zdaj mi pa, dragi kandidat, napišite na ta papir, kaj prav za prav znate?«

V Neptunovem carstvu

Bog Neptun je bil slabe volje in je ošteval sireno, ki mu je pripravljala posteljo.

»Ze stokrat sem vam bil dejal, da posujte mojo posteljo s praškom proti mrčesu. Včeraj sem spet našel sardino pod rjuho!«

Posebno pazite kaj bolnik pije!

Pijte ni le za zdravega človeka zelo važno, temveč tudi za bolnika mnogo-krat važnejše od hrane!

Zato pijte Vi in Vaš bolnik čim česče našo najboljšo mineralno vodo, ki je obenem tudi zdravilna

ono z rdečimi srci

Pospetke in vsa potrebna navodila pošljite gratis in z veseljem

Uprava zdravilnega kopališča

SLATINA RADENCI

spravila za zapahe, da je postala kraljica mode in se poročila z grofom Werdnom, ki je pa že med poroko umrl. Prav tako je slišala o napadu nanjo in o tem, da storila niso mogli najti.

»Ali se manekenka piše Sabina Tannova in je zdaj grofica Werdnova?«

Lona se je prestrašila:

»Odkod veste to? Saj nisem nobenega imena imenovala?«

»Saj ste imenovali kraljico mode. In vedeti morate, da imam tudi jaz upravičen vzrok, da sovražim to žensko. Zelo mi je škodovala in če bi mi še kdaj prišla na pot, ne bi ravnala z njo v rokavicah.« Lona solze so se zdaj na mah posušile.

»Kaj neki vam je storila?«

Gospodična Ilza je imela dovolj vzroka, da je resnico ohranila zase in se zdalec ni imela namena, da bi Loni povedala resnico, ki zanj ni bila ravno častna. Prvič ji je Sabina prekrizala pot takrat, ko je prišla kot žena indijskega maharadža v modni salon Wellert in hotela na sleparski način priti do nekakega toalet, preden bi pobegnili v tujino. Ker ni vedela, kaj bi Loni odgovorila, je najprej oklevala, potlej jo pa zavrnila, češ:

»To je predolga zgodba. V zvezi je pa z mojim zaročencem.« To je bila prava voda na Loni mlin.

Seveda se je hotela z njim spogledovati kakor z svojim Petrom. Ko bi ji le mogla storiti kaj drugega, kar ne bi tako hitro pozabila kakor moj vbojiljak z nožem.«

Glej si no, glej si je mislila Ilza Webrova. Pred seboj ima torej Lono Ferchertovo, ki je poskusila umoriti kraljico mode. To je bilo zanj zelo zanimivo vedeti. Vzpodbudno je povzela:

»Zakaj niste hudobnice bolj zadeli? Rajši bi si izbrali kakšno drugo mesto in odločneje sunili. Sicer bova pa še skupaj preudarili, če je ne bi mogli učinkoviteje prizadeti. Zdalj baje stanuje v bližnjem podeželskem mestecu pri svojih starših, kjer nama je ne bo težko najti.«

»Zadavila bi jo s svojimi rokami,« je zagotavljala Lona pod vplivom alkohola. »A poguma zato ne bi še enkrat zbrala. Vesela sem, da sem prvič tako dobro odnesla, kajti zaradi te nadute manekenke ne bi rada sedela.«

»Če je človek dovolj drzen, se ne sme bati jetniških zidov in če je dovolj pameten, ga tudi prijeti ne bodo. A treba je vse natanko previdariti in napraviti načrt, ki ne more biti tvegan.«

Še dalje sta kovali grozotne naklepe proti nič huduga ne sluteti Sabini. Potlej je bila Lona že tako onemogla, da je Ilza spreviedela, da je najbolje, če odide. Lona je komaj še stopila za njo in zaprla vrata svojega stanovanja. Potlej je oblečena omahnila na svojo posteljo in se ni prebudila do naslednjega opoldneva.

Na božični praznik sta Sabino in njene drage obiskala bivša »dvorna dama« Ema in njen zaročenec — kajti Ema se je nameravala v kratkem poročiti, Sabina in Egon sta ju pričakovala s avtomobilom, ki ga je Sabina sama krmilila, na postaji. Celo popoldne so se prijetno zabavali in se prav dobro razumeli. Sabina in Ema sta si imeli toliko povedati, saj sta bili zdaj obe nad vse srečni. Sabina je našla svojega Egon, Ema je bila pa tudi nad vse zadovoljna, ko jo je njen Maks naposled za roko prosil.

Proti večeru so se odpeljali na kratek izlet in nato jih je Emin zaročenec vse skupaj povabil v Berlin v neko manjšo, a prijetno restavracijo, kjer sta bila z Emo stalna gosta. Ko so vstopili, je orkester pravkar igral neki priljubljen tango. Natakator je peljal družbo k neki mizi v bližini orkestra.

Nedaleč od te mize je sedela osamljena dama, prav tako v črnem kakor Sabina. Ko je zagledala lepo svetlolasko, je za trenutek zamislila, tako zelo jo je razburil njen prihod, prihod tiste, ki jo je nad vse sovražila.

Dalje prihodnj

Politika USA na Tihem oceanu

Nadaljevanje s 1. strani

Za časopis Christian Science Monitor (Boston) napisal John Gunther,

avtor knjig Inside Evrope
in Inside Asia

3. Amerika ima na Daljnem vzhodu velike investicije. Točne številke je težko izvedeti, lahko se pa reče, da smo na Kitajsko vtknili okoli 250 milijonov, na Japonsko pa okoli 350 milijonov dolarjev. Na Daljnem vzhodu smo vložili okoli 750 milijonov dolarjev, t. j. 6% vseh naših investicij v tujini.

4. Kar zadeva trgovinske interese, smo l. 1938. izvozili na Kitajsko za 35 milijonov dolarjev, a uvozili za 47 milijonov dolarjev. Ameriški izvoz na Japonsko je bil v tem času večji in je znašal 240 milijonov dolarjev, uvoz pa — največ svila in bombaž — 120 milijonov dolarjev. Na Japonsko smo izvažali blago, ki se je dalo uporabiti za vojne namene. Glede na naše tradicionalno prijateljstvo s kitajskim narodom ni logično, da pomagamo Japonci v vojni proti Kitajski. Precej velika je tudi ameriška trgovina s Filipinskimi otoci. Tja izvažamo za 86 milijonov, uvažamo pa za 94 milijonov dolarjev.

5. Letalski interesi: civilno letalstvo odpira nove trgovinske poti. Vseameriške letalske zveze čez Tihomorje imajo velik trgovinski pomen in so važne za naš gospodarski prestiž. Razen tega je civilno letalstvo za Ameriko vojaške vrednosti, ker se piloti pri poletu čez ocean prav posebno izurijo in zbirajo koristne podatke o atmosferskih razmerah. Oporišča, ki jih gradimo vzdolž Honoluluja in Manile, so prvorazredne obrambne naprave.

6. Prosvetni interesi, prav posebno na Kitajskem. Tam imamo mnogoštevne prosvetne in socialne ustanove, kakor medicinsko fakulteto, mnogo šol, misijonov, bolnišnic itd., ki so pomagale ustvariti dobro ime in politični prestiž Združenih držav na Daljnem vzhodu.

7. Politični interesi. Združene države nosijo na Daljnem vzhodu težko politično breme. Ko varujejo svoj prestiž na Daljnem vzhodu in na Tihem oceanu, pazijo obenem na politično stabilnost na svetu. Če bi Združene države opustile svoje postojanke na Daljnem vzhodu, bi to znatno oslabilo Veliko Britanijo nasproti Japonci in Rusiji. Naša politika nasproti Japonci in Kitajski bo odločujoč činitelj v našem bodočem odnosu do Evrope, posebno pa do Nemčije.

III

Na vprašanje, kaj naj prav za prav branimo na Tihem morju, se da odgovoriti, če se prej odgovori na vprašanje: Kdo more biti tam naš možni sovražnik. V sedanji fazi svetovne politike glede na Daljni vzhod in Tihomorje more biti ta sovražnik samo Japonska. A če bo Nemčija zmaga v evropski vojni, se bo položaj docela izpremenil in bomo morali našo obrambo preurediti. Na Tihem morju se bomo znašli nasproti Japonci, na drugem oceanu nasproti okrepljeni Nemčiji.

Ta trenutek je naš edini možni nasprotnik na Tihem oceanu Japonska. To ne pomeni, da bo Japonska že prav kmalu v vojni z Ameriko. Mnogi politiki mislijo, da bomo to vojno doživeli šele v daljni bodočnosti. Vendar pa mora vsaka država računati s svojimi možnimi sovražniki. V sedanjih razmerah so Japonci edini narod, ki nas more ogrožati na Tihem morju, in Japonska je edina država, ki se more na Tihem morju vojskovati.

Ako bi med Japonsko in Ameriko počila vojna, bi Japonci bržčas najprej udarili na naše izpostavljene postojanke na Kitajskem. Tu smo osamljeni in se ne moremo krepkeje postaviti v bran. V Sanghaju imamo 1100 mornarjev, ki so od 1927. skupaj s četami drugih narodov branili mednarodne koncesije. Na severnem Kitajskem imamo 500 mornarjev, razdeljenih med Pekingom in Tientsinom. Razen tega imamo na Jangtseju štiri topničarke, eno pa blizu Kanto. Azijska mornarica je sestavljena iz ene 10.000 tonske križarke, ene starejše 700 tonske križarke, 12 rušilcev, 12 podmornic in iz nekoliko manjših pomožnih ladij.

Na Daljnem vzhodu nimamo prav nobene večje bojne ladje in ne letalske ladje. Prej celo na Havajskem otočju nismo imeli mornarice, ker nismo hoteli Japonci nasprotovati. Zda imamo svojo mornarico v pristanišču Pearl, da zavarujemo Nizozemsko Indijo proti Japoncem.

Če bo vojna, bi Filipini prav lahko postali prva tarča japonskega napada. Mnogi strokovnjaki so pisali o obrambi teh otokov. Večina jih misli, da ti otoki ne bi dolgo zdržali daljšega in močnega japonskega napada. General Douglas MacArthur, čef filipinske vojaške misije, je nasprotnega mnenja, češ da postaja filipinska vojska čedalje večja, saj lahko vsako leto izuri 40.000 rekrutov. Mnogi opazovalci v Ameriki se pa ne strinjajo z MacArthurjem.

Njihovi argumenti so tile: Filipinski otoki leži v domačih vodah

Japonske, medtem ko je najbližje ameriško oporišče, pristanišče Pearl, oddaljeno okoli 500 milj. Ameriška vojska na teh otokih je kaj majhna, naše obalske utrdbe pa nezadostne.

Za uspešno utrditev Filipinov bi bila potrebna ena milijarda dolarjev, tolikšne vsote pa ameriški kongres ne bi tako lahko odobril. Naši najboljši strokovnjaki pravijo, da bi morali za boljše obrambo teh otokov imeti na njih posadko 10.000 vojakov, 500 letal in močno ladjeve. V vojni z Japonsko bi se morali opirati na obrambo črto v srednjem delu Tihega oceana, glavna obramba bi bila pa naša mornarica.

IV

Januarja 1940. je bilo razmerje med našo in japonsko mornarico takole:

ZDRUŽENE DRŽAVE		JAPONSKA	
Številno	Tonaža	Številno	Tonaža
Vojne ladje (oklepnice) . . .	15	9	272.070
Matične ladje za letala . . .	5	6	88.470
Težke križarke	18	12	107.800
Lahke križarke	19	15	97.555
Rušilci	182	84	113.476
Podmornice	63	35	52.432

Od januarja dalje imajo Združene države v delu 8 novih oklepnic, dve matični ladji za letala, 6 lahkih križark, 1 minonosca, 31 rušilcev in 15 podmornic. Program gradnje novih japonskih ladij je tajen, sodijo pa, da obsega 4 oklepnice, 2 matični ladji za letala, 5 lahkih križark, 9 rušilcev in 3 podmornice. Ameriški pomorski strokovnjaki mislijo, da bodo nove japonske ladje večje, toda tudi ameriške bodo imele večje tonaže in ne bodo samo hitreje, nego tudi močnejše, ker bodo dosegle 52.000 ton.

Če bi nastala vojna med Japonsko in Ameriko, ni verjetno, da bi Japonci poslali svoje brodogve v ameriške vode ali pa da bi mi poslali svoje brodogve, da bi napadli mesta v japonskih vodah. Po vsej verjetnosti bi Japonci poskušali zavzeti Filippine, morebiti tudi Nizozemsko Indijo, in ovirati plovbo ameriških trgovinskih ladij na Tihem morju.

Če bi se Japoncem namera posrečila, bi mi izgubili uvoz iz Nizozemske Indije, od kod dobivamo kav-

čuk in kositer. Kavčuk bi lahko izdelovali umetno, lahko bi pa tudi pomnožili produkcijo surovega kavčuka v Južni Ameriki. Kositer bi lahko dobivali iz Bolivije, čeprav bi tudi tu morali povečati produkcijo, ker sedanja ne krije niti polovice ameriške potrebe.

Japonci bi napadli Panamski prekop z letali z matičnih ladij, čeprav to ne bi bilo tako lahko. Prav tako bi lahko ovirali plovbo naših trgovinskih ladij po Atlantiku. Razen tega bi se Japonci poskušali s pomočjo pete kolone izkrcati v eni izmed majhnih republik blizu Panamskega prekopa. Vojni strokovnjaki mislijo, da bi bil kakršen koli ne-

posreden napad Japoncev na Havajsko otočje ali na našo obalo na Tihem morju skoraj nemogoč. Tudi napad na Aljasko ne bi imel upanja v uspeh.

Ameriške vojne sile bi najprej poskušale vse te japonske kombinacije izjaloviti. Imamo podmornice, ki so zmogljive križarjenja od ameriških oporišč do japonskih vod in nazaj. Prav tako bi mi poskušali presekati japonski uvoz nafte iz Nizozemske Indije. Ameriške vojne ladje na Filipinih bi lahko napadle in uničile japonsko trgovino in bi dejansko blokirale Japonsko. Japonci bi pač mogli dovolj življenjskih potrebščin uvoziti s Kitajskega in iz Mandžurije, vendar bi učinkovita blokada prav resno ogrozila japonsko gospodarstvo. Obenem bi s svojo mornarico lahko zasedli otroke, ki so pod japonskim mandatom. S tem bi razširili prostor za ameriške pomorske operacije.

Otoki pod japonskim mandatom, ki so prej pripadali Nemčiji, obsegajo ogromen prostor v jugozahodnem

delu Tihega oceana. Sestavljeni so iz štirih skupin, je jih pa okoli 1400, s skupno površino bore 829 kvadratnih milj. Le majhno število teh otokov ima strateški pomen. Japonska je tujcem obiskavanje teh otokov strogo prepovedala in zato se o njih prav malo ve, zlasti o tem, ali so utrjeni. Očitno je, da jih ne bi bilo lahko napasti.

V morebitni vojni med Ameriko in Japonsko bi Japonsko mogli premagati z blokado, japonska blokada pa ne bi bila nam prav nič nevarna.

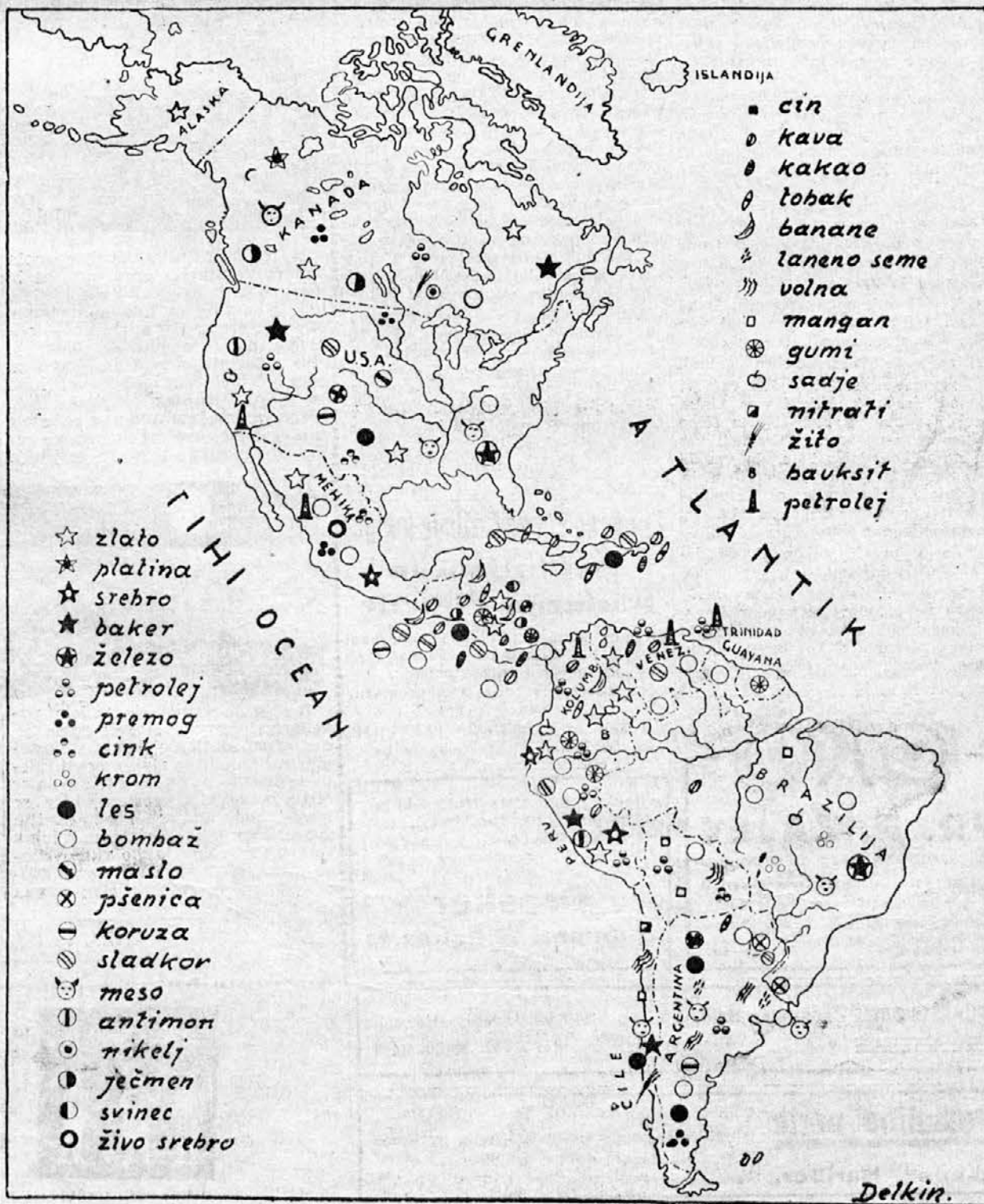
V

Naša moč na Tihem oceanu ni odvisna samo od mornarice, ampak tudi od oporišč, ki z njih naša mornarica operira. Prav zato gradimo oporišča in ladje. Na teh oporiščih se gradi ameriška obrambna črta na Tihem morju. Ko bo dograjena, bo Amerika razpolagala z mogočnim trikotnikom od Aljaske do Havajskih otokov in Panamskega prekopa. Prav nobena sovražna država ne bo mogla priti v ta del Tihega oceana. Cela veriga naših oporišč na Tihem oceanu predstavlja varnostni zid za vzhodni del oceana in varuje torej tudi naše obale.

To črto bodo varovali naši novi ogledniški bombniki, ki lahko prelete velike prostore. Glavni del naše mornarice bo zbran na Havajskem otočju, tem zemljepisnem in strateškem ključu vsega sistema. Manjša oporišča bodo zavarovala Havajsko otočje, na njem bo pa glavno oporišče za pomožne ladje in za bombniške eskadrilje.

Aljaska in Aleutiški otoki varujejo s svojimi oporišči veliko pomorsko pot, najkrajšo čez Tihomorje. V predelu Aljaske so v naših načrtih tudi pomožna postaja v nizozemskem pristanišču in letalska oporišča pri Sitki in otoku Kodiaku. Ta otok je glavno oporišče naše mornarice v vodah Aljaske. Za izgraditev glavnega oporišča na tem otoku je že pripravljenih 8 in pol milijona dolarjev. Naša vojska je na Aljaski zainteresirana in vojno ministrstvo je zahtevalo za zboljšanje oporišča na Aljaski 12 in pol milijona dolarjev.

Gospodarski zemljevid Severne in Južne Amerike

Naš vojni pomorski program je preračunan za primer spopada z Japonsko, vendar so pri sestavljanju upoštevali tudi sovjetsko Rusijo. Za Kanado in Mehiko je Rusija naš najbližji sosed. Malo je ljudi, ki verjamejo, da bi med Ameriko in sovjetsko Rusijo moglo priti do vojne. Ameriške oblasti pa vendar pazljivo zasledujejo sovjetsko delovanje blizu Aljaske. Vedo, da sovjetska Rusija utrjuje dva otoka v skupini Komandorskih otokov. Govori se, da na Behringovem otoku grade oporišče za podmornice in da so nemški strokovnjaki obiskali ta otok in dali svoje tehnične nasvete. Vojaška živahnost Sovjetov na Kamčatki je za zdaj naperjena skoraj izključno proti Japonci in ne proti Ameriki, v zvezi temu mora pa tudi nas zanimati.

Dalje proti jugu, začenši pri Aljaski, je Havajsko otočje, kjer smo zgradili pristanišče Pearl, najbolj utrjeno postojanko na svetu. Delo nas je stalo 700 milijonov dolarjev in Pearl je za Panamskim prekopom najvažnejša strateška utrdba Amerike. Ima podmorniško oporišče, dok, skladišča za bencin in strelivo in pristanišče, tako veliko, da je v njem prostora za vesoljno ameriško brodogve. Ima tudi letalsko oporišče, vojaško garnizijo in za 50 dni rezervne hrane.

Pod Havajskim otočjem sta dva druga otoka: Johnston in Palmyra. Otok Johnston je okoli 800 milj od Havajev, Palmyra pa okoli 2000 milj od Waka. Oba sta prav majhna. Za utrdbe na Palmyri je določenih milijonov dolarjev. Ta otok bi se dal uporabiti za pristajališče vodnih letal.

O Panamskem prekopu je večina naših strokovnjakov prepričana, da je napad s Tihega morja nanj zaradi ogromne oddaljenosti nemogoč. Japonska je skoraj 800 milj oddaljena od Panamskega prekopa, a sleherni matična letalska ladja, ki bi ga skušala bombardirati, bi morala priti v debrem varstvu.

Ameriški pomorski krogi predlagajo, da bi od Costarice vzeli otokje Galapagos. Ko bi te otoke utrdili, bi lahko služili za obrambo vhoda v Panamski prekop s Tihega oceana.

VI

Zelo važen je otok Guam, ki leži daleč pod 180. poldnevnikom in je zunaj notranjega območja ameriških interesov na Tihem oceanu. Ta otok je oddaljen zahodno od Honoluluja za več ko 3000 milj, 1500 milj vzhodno od Manile in okoli 1350 milj od Jokohame. Torej je bližji Japonci kakor Ameriki. Otok Guam ima površino 250 kvadratnih milj in šteje 21.000 ljudi, samih domačinov.

Do 1898. leta je otok pripadal Španiji, na njem pa ni bilo nobenega Španca in otok je bil brez vsake obrambe. Neka ameriška križarka je bila leta 1898 namenjena v Manilo; ko je priplula v April, glavno pristanišče Guama, je neovirano razvila ameriško zastavo. Po špansko-ameriški vojni je Amerika po pariškem dogovoru otok formalno anektirala. Guam je bil že 1899. leta pod upravo ameriške mornarice. Naglo smo ga utrdili, pozneje so pa utrdbe podrli in zdaj je otok neutrjen. Brani ga 500 mornarjev.

Nekateri naši pomorski strokovnjaki žele, da bi se ta otok izpremenil v dobro zgrajeno oporišče za podmornice in letala, da bi bil ameriška predstaja na Tihem oceanu. Vsekako je Guam izredno važna postojanka na letalski poti čez Tihomorje.

VII

Na koncu je treba poudariti, da je naša politika na Tihem morju dosledno obrambnega in miroljubnega značaja. Imamo ogromno mornarico in gradimo zdaj važen obramben trikotnik od Aljaske čez Havajsko otočje do Panamskega prekopa.

Ce bodo zavezniki vojno izgubili, bomo morali ves naš obrambni sistem na Tihem oceanu in na Atlantiku izpremeniti. Glede na naše meje in na naša sredstva za obrambo teh mej bomo primorani svoje stališče prilagoditi razmeram. Meje se lahko izpremenijo. Vzemimo, da Britanci izgube Singapur. To bi ameriške zasnove o strategiji na Tihem oceanu omajalo, ker zdaj z vso zanesljivostjo računamo, da bi v vojni z Japonsko uporabili Singapur. Dokler je v prijateljskih britanskih rokah, je Singapur za naše morebitne operacije na Tihem oceanu, če bi jih hoteli prenesti v japonske vode, vsaj tako važen kakor pristanišče Pearl.

Ze zdaj imamo mornarico na dveh oceanih. Naša mornarica je sposobna z uspehom operirati na Atlantiku in na Pacifiku obenem. To ji bo mogoče vse dotlej, dokler bomo imeli Panamski prekop trdno v rokah. Vzdrževanje mornarice na dveh oceanih nas stane mnogo denarja, napora in časa. Toda če zavezniki izgube vojno v Evropi in če izgine britansko brodogve, bomo prisiljeni zgraditi mornarico, ki bo večja od vseh mornaric na svetu skupaj.

Skrivnost japonskega vohuna

ZA KULISAMI JAPONSKEGA IMPERIALIZMA

RAZKRITJA ITALIJANSKEGA ČASNIKARJA AMLETA VESPE

IZ ANGLEŠČINE PREVEDEL VLADIMIR PAVŠIČ

21. nadaljevanje

26. februarja sem dobil od voditelja fašistovske stranke in izdajatelja nesramnega Našega puta naslednje pismo:

»Velečenjeni gospod Vespa!

Po sodbi naše stranke Vaše delovanje nasprotuje našim načelom in je v prilogi Zidom. Vi, ki zavzemate tako visoko mesto, bi morali vedeti, kaj počenjate.

Svarimo Vas torej, da nehati rovariti proti ljudem, ki jih imamo mi za svoje brate in patriote.

Voditelj fašistovske stranke
K. V. Radzojevskij.

Harbin, 26. febr. 1936.

Pismo me je presenetilo. Ali je kdo vohunil za menoj, ko sem obiskoval sodnike? Ali je kdo od sodnikov kaj povedal? In če vedo... kaj vse vedo? Odločil sem se pogledati rajši stvari naravnost v obraz. Šel sem k šefu in mu pokazal pismo. Nasmehnil se je in mi rekel:

»Pisma nikar ne jemljite preveč resno. Saj veste, da je Radzojevskij norec. Bržkone vas je kdo videl, ko ste šli gledat, ali vaši agenti pazijo na sodniške hiše. Iz tega je sklepal, da ste eden izmed tistih, ki zalagajo sodnike z informacijami o obtožbah.«

Ko sem videl, da šef prav nič ne dvomi o meni, sem dodal:

»Večkrat, kadar sem prišel od zasliševanja na sodnji in videl, kako dobro so sodniki informirani, sem stopil k njim na dom in pogledal, ali ne bi mogel najti kakšno pismo ali beležko, ki nam bi dala namig o informatorjih...«

Šef je poklical nekoga na telefon, se razgovarjal z njim nekaj minut v japonsčini in se nato obrnil k meni:

»Pravkar sem govoril z orožniškim šefom. Rekel sem mu, naj pove Radzojevskemu, da bi bolje storil, če bi se briga za lastne zadeve... povedal sem mu tudi, da ste obiskovali sodnike v zvezi z mojimi ukazi...«

4. marca 1936 sem ob eni ponoči prišel iz kitajskega samostana, kjer sem obiskal enega izmed oddelčnih Kitajcev, ki so jih Japonci nasilno pomenišili. Nepričakovano sem se znašel pred Grkom Fotopulom, vohunom, ki mu je bila zaupana ogledniška služba v Modernem Hotelu. Saljivo sem ga pozdravil:

»Kaj počne gospod Fotopulo, tod okoli v tem nočnem času?«

»Tu v bližini sem prebil večer v prijateljski družbi in se precej zakasnili... In vi, gospod Vespa, kaj neki počenjate ob tej uri v samostanu?«

»Vedeti bi morali, da so v samostanu važne osebe. Moja služba mi nalaga med drugim skrb, da se nobeden med njimi ne izmakne. Večkrat pridem ponoči tod okoli, ker je noč pač najpripravnější čas za pobeg...«

»Noč je torej prikladen čas za zarote.«

Ta mrzli odgovor me je spravil v zelo slabo voljo. Takle ignorantski Grk, ki ni bil nikoli kaj drugega kakor strežaj v raznih kadihnicah hašiša, hoče norce briti iz mene. Skle-

nil sem, da ga pošljem tja, kamor spada:

»Gospod Fotopulo, že dalje časa želim govoriti z vami o neki stvari. Če ste jutri dopoldne ob enajstih prosti, pridite k meni na dom. Ne bo vam žal, če pridete.«

»Z veseljem, gospod Vespa, z veseljem. Ne bom pozabil.«

Drugi dan, ko sva sedela na klopi na mojem vrtu, sem rekel:

»Gospod Fotopulo, ne vem, kaj veste o meni, in si tudi ne prizadevam, da bi to izvedel; vendar zapomniti si morate eno. Ko ste pred sedemnajstimi leti prišli v Harbin, niste imeli na sebi niti srajce. Videli ste, da noče noben spodoben Evropec imeti z vami opravlja, zato ste se začeli udinjati Kitajcem... to udinjanje vam je vrglo 20.000 do 30.000 dolarjev. Tisti dan, ko ste začeli nad Kitajci nositi vihati, ste vse izgubili. Kitajci so vam bili kakor bratje, pomagali so vam, postavili so vas na noge. Kitajcem se morate zahvaliti, če smete danes v družbo spodobnih ljudi. In kako ste jim poplačali njihovo prijateljstvo?... Dejstva sama govore. Brž ko so prišli Japonci, ste se jim začeli udinjati, in kakor oni, se tudi vi klanjate od jutra do večera. Vi ste bili edini Evropec, ki je napisal ponižno, hlapčevsko pismo Pu-Ji-ju za njegovega kronanja. Razen tega ne mine dan, da ne bi iznova žalili Kitajcev, ki so vas nekoč sprejeli kakor brata. Vendar vam to še ni dovolj. Skodovati skušate tudi tistim, ki so ostali Kitajcem zvesti. To vaše ravnanje ni prav nič všeč enemu izmed mojih prijateljev. Prosil me je, naj bom tako priazen in vas seznamim z njim, ker bi vas rad posvaril.«

Nato sem se obrnil h Kitajcu, ki je dotlej pazil na mimoidoče:

»Gospod Jing!« sem ga poklical.

Jing je stopil k nama in napravil Fotopulu kar se da vljuden poklon. Ko sem ju seznanil, je začel Jing v odsekane mrimem tonu:

»Gospod Fotopulo, nedavno tega me je moj najdražji prijatelj, gospod Vespa, opozoril, da se ukvarjate s stvarmi, ki se vas prav nič ne tičejo. To vaše vmešavanje krati spanje gospodu Vespi. Ker je gospod Vespa moj krvni brat, moram skrbeti, da ne bo slabo spal. Vsakogar, kdor je kdaj vznemirjal njegovo spanje, sem povabil v goste, kjer se mu je godilo tako dobro, da me je po enem tednu prosil, naj ga ubijem. Ne bi rad videl, da bi vas doletela podobna usoda, gospod Fotopulo... Živeti je tako sladko! Glejte... Pomlad prihaja... cvetje brsti... Nadejam se, da se gospodu Vespi ne bo nič zgodilo; če bi se mu namreč zgodilo kar koli, boste v teku ene ure moj gost, da boste preživeli zadnji teden življenja z menoj.«

Jing se je nato priklonil in odšel.

Grk je kar kopal od groze. Sedel je tam, buljil v tla in ponavljal sam zase: »Jing?... Jing?... Jing!...«

Potem se je histerično obrnil k meni:

»Gospod Vespa... Prišezem vam... Gospod Vespa... Nikoli vam nisem hotel škodovati. Poslušal sem samo Nakamurove ukaze... Nakamura vas ne mara. Povedal mi je, da vas bi rad spravil v ječo... prepričan je, da dajete informacije o Kaspejevi ugrabitvi sodišču, kjer so dvakrat omenili njegovo ime.«

»Kdo je pravil Nakamuri, da dajete sodišču informacije?«

»Ne vem... jaz mu nisem pravil. Prosim vas... povejte vendar Jingu, da nimam nič proti vam... Varujte se tega Nakamure, ker on misli, da imate zveze z iregularci.«

»Kdo je pravil Nakamuri, da dajete sodišču informacije?«

»Ne vem... jaz mu nisem pravil. Prosim vas... povejte vendar Jingu, da nimam nič proti vam... Varujte se tega Nakamure, ker on misli, da imate zveze z iregularci.«

»Kdo je pravil Nakamuri, da dajete sodišču informacije?«

»Ne vem... jaz mu nisem pravil. Prosim vas... povejte vendar Jingu, da nimam nič proti vam... Varujte se tega Nakamure, ker on misli, da imate zveze z iregularci.«

»Kdo je pravil Nakamuri, da dajete sodišču informacije?«

»Ne vem... jaz mu nisem pravil. Prosim vas... povejte vendar Jingu, da nimam nič proti vam... Varujte se tega Nakamure, ker on misli, da imate zveze z iregularci.«

»Kdo je pravil Nakamuri, da dajete sodišču informacije?«

»Ne vem... jaz mu nisem pravil. Prosim vas... povejte vendar Jingu, da nimam nič proti vam... Varujte se tega Nakamure, ker on misli, da imate zveze z iregularci.«

»Kdo je pravil Nakamuri, da dajete sodišču informacije?«

»Ne vem... jaz mu nisem pravil. Prosim vas... povejte vendar Jingu, da nimam nič proti vam... Varujte se tega Nakamure, ker on misli, da imate zveze z iregularci.«

»Kdo je pravil Nakamuri, da dajete sodišču informacije?«

»Ne vem... jaz mu nisem pravil. Prosim vas... povejte vendar Jingu, da nimam nič proti vam... Varujte se tega Nakamure, ker on misli, da imate zveze z iregularci.«

»Kdo je pravil Nakamuri, da dajete sodišču informacije?«

»Ne vem... jaz mu nisem pravil. Prosim vas... povejte vendar Jingu, da nimam nič proti vam... Varujte se tega Nakamure, ker on misli, da imate zveze z iregularci.«

»Kdo je pravil Nakamuri, da dajete sodišču informacije?«

»Ne vem... jaz mu nisem pravil. Prosim vas... povejte vendar Jingu, da nimam nič proti vam... Varujte se tega Nakamure, ker on misli, da imate zveze z iregularci.«

»Kdo je pravil Nakamuri, da dajete sodišču informacije?«

»Ne vem... jaz mu nisem pravil. Prosim vas... povejte vendar Jingu, da nimam nič proti vam... Varujte se tega Nakamure, ker on misli, da imate zveze z iregularci.«

»Kdo je pravil Nakamuri, da dajete sodišču informacije?«

Fotopulu sem sicer zagodel, toda vedel sem, da je moj uspeh le začasen.

Že nekaj mesecev pozneje, ko sem malone življenje izgubil, se mi je lahko maščeval.

Sodbo proti ugrabiteljem Simona Kaspeja je sodišče izreklo v mesecu juniju. Navzlic trikomi in naporom Japoncev, ki so hoteli stvar speljati na politično in patriotsko polje, niso mogli kitajski sodniki ugotoviti ničesar drugega kakor zgolj razbojništvo, ugrabitev in umor. Po zakonu so štiri obtožence obsodili na smrt in dva na dosmrtno ječo.

Vse mesto je bilo veselo, ko je izvedelo za to obsodbo, toda navdušenja je bilo kmalu konec. Dva dni zatem je dal moj šef aretirati predsedujočega sodnika in sodbo razveljavil. Po šestih mesecih so trije japonski sodniki obtožbo zavrnili in ukazali, naj zločince izpuste, češ da so ravnali zgolj iz patriotskih nagibov.

26. poglavje

DENAR — HITRO, ČE ŽE NE LAHKO

Ugrabitve pa so bile samo postranska panoga velikega, načrtnega izsesavanja Mandžurije.

Predvsem je vladalo geslo: »Japonsko blago mora v denar!«

Slehera trgovina v Mandžukuu je primorana prodajati japonske izdelke. Velika japonska uvozna podjetja oskrbe sleherno trgovino z večjimi zalogami japonskega blaga in zahtevajo od trgovca potrdilo o sprejemu. Vsak teden obhodi vse trgovine predstavnik družbe in pregleda, kaj vse se je prodalo. Če japonsko blago ni šlo v denar ali če ga je šlo premalo, poseže vmes orožnišvo in trgovino zapre.

In tako morajo prodajati japonsko blago ne samo kitajske in ruske trgovine, ampak tudi ameriški, angleški in francoski koncerni. Narodnost tu ne pride v poštev: »Japonsko blago mora v denar!«

Če »mora japonsko blago v denar«, je treba zabraniti prodajo vsakega drugega blaga. Taka je japonska politika, politika, ki zamuje vsa načela poštene konkurence. Japonci imajo v rokah vso kontrolo nad carinsko politiko Mandžukua in napevajo vse sile, da bi preprečili uvažanje tujega blaga; če pa vzlic vsem omejitvam vendarle prispe čez mejo, ga skušajo na vse načine pokvariti. Tujemsko blago je tudi takrat, kadar po neskončnih zamudah in težavah vendarle zapusti carinska skladišča, močno poškodovano ali pa sploh ni več za prodajo. Če gre za vino, so steklenice razbite, če so tekstilni izdelki, so polni madežev. Stroji so tako pokvarjeni, da niso za rabo, konzerve so prehlunjane, sedom so odhiti čepi, vreče so razvezane itd.

Čurin & Comp., velika ruska trgovska družba, ki ima po vsej Mandžuriji svoje podružnice, je bila pod kontrolo banke Hongkong & Shanghai Banking Corporation, kateri je bila dolžna 5 milijonov dolarjev. Zato so vse Čurine prodajalne imele izobesene angleške zastave.

Dalje prihodnjic.

Primeren dar za Božič je knjiga:

Kartuzijani in Kartuzija Pleterje

ki nam odkriva pogled v nepoznani svet, s 108 slikami, v bakrotu sku na najfinšem šamoa papirju.

Cena 40 din; za dijake in prosvetne knjižnice 20 din

Naročuje se KARTUZIJA PLETERJE,

p. Št. Jernej, Dravska banovina

Oblike, perilo, vetrni suknjiči, dežni plašči, trenčkoti in vsa praktična oblačila, nudi v največji izbiri, najceneje

Presker

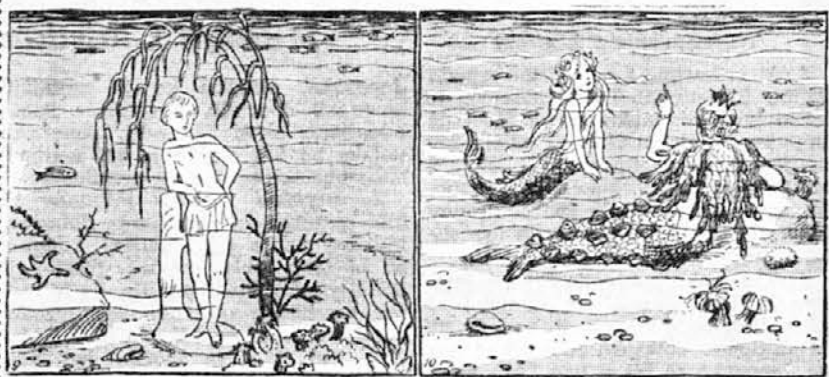
Ljubljana, Sv. Petra c. 14

FR. P. ZAJEC
IZPRAŠAN OPTIK IN URAR
LJUBLJANA, sedaj Stritarjeva ul. 6
pri tranžiškanskem mostu
vsakovrstna očala, daljnogledi, optometri, carometri, nivoimetri, itd. Vsega izbira ur. zlatarstva in srebrnina. Samo kvalitetna optika. Centik brezplačno

PUHASTE ODEJE - specialno delo, svile in klot odeje iz vate, perje vseh vrst, kupite najsolidnejše v trgovini SEVER, Mariljin trg 2

Postelino perje kemično čiščeno po din 14—, 29— 39—, 60—, gosje perje, sivi in beli puh, po konkurenčnih cenah, dobite pri „Luna“, Maribor, Glavni trg 24. — Vzorci brezplačno!

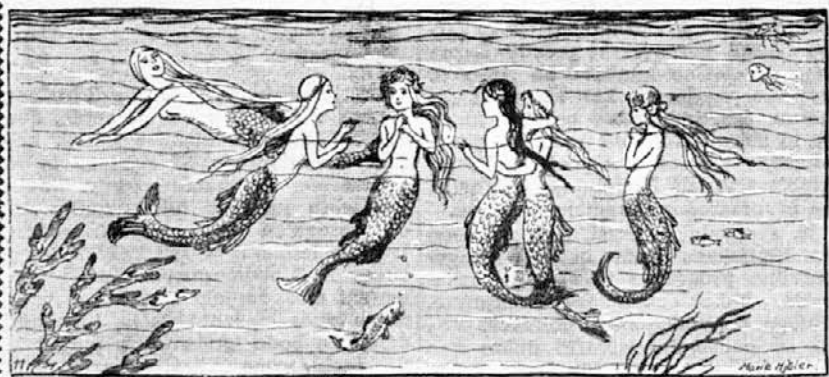
Mala vodna vila H.C. ANDERSEN

Zasadila je pri kipu rožnatordečo vrbo zalujko, ki se je prelepo razrasla, tako da so njene upognjene veje segale vse do tal, kjer so se sence vijoličasto vile po tleh, z istimi gibi kakor veje, tako da se je zdelo, kakor da bi se tudi one pripogibale in kakor da bi se korenine in vrh poljubljali.

Nič je ni bolj veselilo kakor poslušanje pripovedovanja o svetu ljudi tam nad morskno gladino. Babica ji je morala pripovedovati vse,

prav vse, kar je vedela o ladjah, o človeških bivalščih, o ljudeh in o živalih. Posebno lepo se ji je zdelo, da tam zgoraj na zemlji cvetlice dehte; na morskem dnu namreč nočejo dišati. In kako mora biti šele lepo, da so gozdovi zeleni in da znajo ribice, ki plavajo med drevesi, tako prekrasno prepevati! Babica je pticam dejala ribice, vedoč, da si otroci ne bi mogli predstavljati ptic, ker jih niso še nikoli videli.

»Ko boste dopolnile petnajsto leto,« je dejala babica, »boste smele ponoči v mesečini iz vode, sedeti na morskih pečinah in gledati velike ladje, ki plovejo mimo njih. Smele boste gledati gozdove in mesta! Ze prihodnje leto bo dopolnila ena izmed sestra petnajsto leto, toda druge štiri so bile še vsaka z leto dni mlajša druga od dru-

ge. Najmlajša bi morala čakati torej še dolgih pet let, preden bi smela z dna morja nad gladino, da bi videla, kaj se dogaja nad njo. Vendar so si sestre obljubile, da bodo povedale druga drugi, kaj so videli tam zgoraj, kajti babica jim ni dovolj vsega povedala; še toliko stvari je bilo, ki so jih želele izvedeti.

Nobena pa ni tako hrepnela kakor najmlajša, prav ona, ki bi morala še tako dolgo čakati, ki je bila tako tiha in tako zamišljena. Marsikatero noč je stala ob odprtem oknu in gledala, kako so ribe udarjale z repi in plavutmi obenj. Videla je lahko tudi luno in zvezde. Kajpak so sijale čisto blede, toda skozi vodo so se zdele tako velike, vse večje, kakor če jih gledamo kar tako. In če jih je

pokrilo nekaj temnega kakor črn oblak, tedaj je vedela, da je to kakšen kit, ki plava nad njo ali pa kakšna ladja z mnogimi, mnogimi ljudmi, ki gotovo ne mislijo na to, da stoji pod njimi nežna, ljubezniva vodna vila in steguje svoje bele roke proti njim.

Lepega dne je izpolnila najstarejša princeska petnajsto leto in je smela nad vodno gladino.

Ko se je vrnila, je vedela povedati sto in sto stvari; rekla je, da je pač najlepše, ležati v mesečini na klopici iz sipine sredi mirnega morja in opazovati od daleč obalo z velikim mestom, kjer se bleste luči kakor tisoč svetlih zvezd, kjer lahko prisluhneš šumu ljudi in voz, kjer lahko vidiš vrhove zvonikov in slišiš zvonjenje zvonov. In prav zato, ker ni mogla

tja gor, si je najmlajša vodna vila to tako zelo želela.

Oh, kako je poslušala to pripovedovanje najmlajše sestre, in ko je pozneje stala ob odprtem oknu in strmela skozi temnomodro vodo navzgor, se ji je zdelo, kakor da sliši zvonjenje zvonov in da prihaja ta zvok vse do nje, daleč tja dol pod morskno gladino.

DALJE PRIHODNJIČ

VELIKA
BLASNEVOVA
PRATIKA
je izšla
1947

Za Italijo jo dobite pri tvrdki G. Parovel, Trieste 9, Via F. Denza 8.

Platno

za vezenje

v raznih barvah
in širinah nudi
t v r d k a

Robert Goli

Ljubljana, Šelenburgova ul. 3

RESMAN LOJZE - Ljubljana
Cesta 29. oktobra (Rimska) št. 21
telefon 44-80

Premog-Koks-Drva

KRIMINALNI ROMAN

RUMENAKAČA

SPISAL EDGAR WALLACE * PREVEDEL Z. P.

16. nadaljevanje

Obrnil je stvar na smešno plat. Sedel je in se zasmeljal. Lica so mu zardela in solze so mu privrele iz oči — od samega smeha. Kadar se je Clifford Lynne tako smejal, je kahal svojemu nasprotniku prav gotovo neužitno juho...

Slaters-Cottage in Sunni-Lodge sta bila kakšno miljo oddaljena od Sunningdale. Obe posesti sta bili dokaj samotni, čeprav sta bili le nekaj sto metrov stran od zmerom zelo živahne portsmouthske ceste. Najbližji Northov sosed je bil earl Knowlesley. Toda ta plemič je živel blizu Londona le vsako leto po dober mesec dni, zakaj doma je bil s severa; ljubil je svoj Lancashire in najbolj mu je prijalo življenje med svojimi rojaki.

Na drugi strani za Slaters-Cottageom se je razprostirala pusta ravnina neke mestnostne družbe. Prisel je bi, da bi radi po vsej sili ukradli neko listino iz mojega žepa, Joe, Boš videl, ognjena boba bo nocoj, z zvočnimi dušili... ako bo Spedwell poveljeval napadalcem. Izvedel sem namreč, da je ta ptiček šef generalnega štaba Fing-Sujeve vojske.

Proti večeru se je zločilo; sopolica je neusmiljeno tiščala k tlom. Sonce je zašlo za mogočnimi trdnjavami oblakov.

Clifford Lynne je porabil poslednjo uro dneva za obisk na Sunni-Lodge. Toda v hišo ni stopil, zakaj vedel je, da bi ga Stephan North prav gotovo ne bil vesel. Zato je kar brez dovoljenja posvetil svoj obisk parku. Od daleč je zdajci uziroval na hišo, ki je prav takrat zavila čez tenišče.

Stopil je k njej in ji s hlastnimi besedami povedal, kaj je vse ukrenil za njeno varnost.

»Upam, da bo čez teden dni nevarnost že minila. Urad zunanjega ministrstva se do neke meje zanima za zadevo, najbolj vesel sem pa, da se mi je posrečilo pridobiti Scotland Yard.«

»Ne morem prav razumeti, kje tiči prav za prav vzrok za vse to vznemirjanje in razburjanje,« je menila Joan. »Če prav razumem, gre za ustanovno delnico, ki bi jo Fing-Su rad dobil v svoje roke.«

Lynne je priklimal.

»Zakaj je ta stvar tako preteto važna? Zakaj le? Mr. North mi je že skušal stvar pojasniti, a sem zdaj prav tako nevedna kakor prej.«

Stopala sta po redkem borovem gozdu, ki je obrobil zahodno stran Northovega posestva. Iz hiše ju nihče ni mogel videti, torej sta bila varna pred radovednimi očmi.

»Ze od nekaj sem se bal, da bo Joe s svojim denarjem počel nemogoče prenapetosti. Ustanovne delnice, kakor jim pravimo — boljše bi bilo, če bi jih imenovali upravne deleže — smo izdali zato, da bi imeli nadzorstvo nad družbo trdno v rokah, naj se zgodi kar koli že. Prvotno je bilo določeno, da jih dobijo Joe štiri in dvajset, jaz pa pet in dvajset. V podrepitev tega je sklenjena pogodba, da v primeru smrti enega izmed solastnikov podedujejo drugi vse njegove delnice. Ko sem pa bil nekoč na poslovnem potovanju v Peking, sem dobil od Joeja brzojavko z vprašanjem, ali imam kakšne pomisleke zoper to, da izročim nekaj delnic tudi Fing-Sujevemu očetu.«

Zajel je sapo; videti je bilo, da se je ob spominu na te dogodke vidno razvnel.

»Na vso nesrečo,« je nadaljeval Clifford Lynne, »sem bil, preden sem odstopoval iz Siangtana, izročil Joeju sodno overjeno generalno poblastilo. Ko sem se vrnil, sem moral žal ugotoviti, da ta telebasti stavec ni samo izročil temu zvitecu Mr. Kitajcu devetih delnic, temveč je ostanek štiridesetih delnic razdelil na enaka dela med naju dva.«

Zdaj je naposled Joan vse razumela.

»Glejte, Mr. Clifford, sleherni razburjanje je zdaj odveč! Vi imate večino v rokah — in če nikomur nobene delnice ne podarite ali ne prodaste, je zadeva vendar v najlepšem redu.«

Clifford se je trpko nasmehnil.

»Joe je z vso svojo trmoglavostjo vztrajal na določili, da mora preživeli solastnik podedovati delnice umrlega,« je s poudarkom dejal. »Fing-Su ima zdaj dvojno možnost, da pride do svojega cilja. Ali me hoče s kakšnimi spletkami — in te slutim kar vnaprej — prisiliti, da mu izročim tisto usodno usta-

novno delnico, ali pa...« Stavka ni skončala.

»Ali vas pa hoče umoriti,« je preprosto dopolnila Joan.

Priklimal je.

»Zdaj je na tem,« je spet povzel Lynne, »ker se mu sicer uspeh izjalovi. Toda če bi se mu kakor koli že posrečilo, da me da nocojšnjo noč umoriti, bo dični Fing-Su kar avtomatsko aretiran. In najsi je še tako zvit, Kitajec ostane in tudi misliti ne zna drugače kakor po kitajsko. Nameravani podvig ga utegne pokopati. Veliki načrti mu roje po glavi — in v svoji nečimrnosti si domišlja, da je nezmotljiv. Noče in noče mu v glavo, da bi utegnil doživeti polom.«

Molče sta stopala nekaj minut drug poleg drugega.

Potlej je Joan vprašala:

»Če bi dobil mene v svojo oblast — pretirano slovesno seliši, kaj ne? — kaj bi se potlej izpremenilo?«

»Vaše jetništvo bi moral jaz plačati,« je mirno odgovoril. »In ta smrdljivi Kitajec le predobro ve, da bi plačal.«

Cutila je, da ji je kri udarila v lica. Trudila se je, da bi ostala ravnodušna.

»Nobena dolžnost vas ne veže, Mr. Lynne, prav nobena!« je komaj slišno dejala. »Ze zmerom bi vam rada povedala... zdaj... ko vem, da je Mr. Bray živ in zdrav... zdaj se kar ne bi poročila z vami... Saj veste, objublja sem bila Mr. North... no... zato pač, ker je bilo potrebno... zanj namreč... saj me razumete?«

Vso energijo je morala upreči, da je zmogla teh par jecljavih besed. Hujše je bilo povedati, kakor si je mislila... In ta slednja ugotovitev jo je presunila z neznanosko usoplostjo. V mirnem kotičku svoje sobe ji je bilo igrača izreči takole reč gluhim stenam... Zdaj pa, ko je usodne besede morala res povedati Cliffu v obraz, ji je bilo, ko da s sleherni besedo izginja kos njene pričakovane življenjske sreče. Žalostno mu je pogledala v oči — in tudi on jo je motril s kalnim očesom.

»In drugih vzrokov za ženitev seveda nimate,« je grenko prideljala. Pri teh besedah je odkimala v glavo, kakor da bi že vnaprej slutila njegov odgovor.

»Da bi staroslavni rod ne izumrl... Ne!« je odgovoril.

Joani je upadel pogum.

»Da bi izpolnil prenapete želje Joeja Braya... Ne! Niti enega izmed teh vzrokov ni več, ki so me bili prisilili v to trapasto potovanje na Angleško, ki so me primorali, da sem se bil iz poštenega in časti vrednega člana človeške družbe izpremenil v bradatga capina. Drži, da bi bolj držati ne moglo! Vendar je neki — in prav tehten vzrok, da bi se rad poročil z vami...«

Ljubeznivo ji je položil roko okoli pasu in jo prižlel nase. Toda poljubil je ni. Njegove resne oči so iskale njenih — in Joan je brala njegove misli in besede, ki jih ni izgovoril. Drhtela je po vsem životu. Votlo grmenje v daljavi je zmotilo njuno zamaknjenost. Prestrašeno sta se zdrznila. Clifford

je z globokim vzdihom odstopil za korak in položil Joani roki na ramena.

»Prihodnji petek bo v tej staroslavni družini poroka,« je pomenljivo dejal. Potlej se je sklonil k njej in jo poljubil...

Prvi bliski so pošastno razsvetlili naravo in zdelo se je, ko da so koničasti vrhovi borov zagoreli.

Zvižgaje si veselo popevčico, se je vračal Lynne po vozni cesti v Slaters-Cottage.

»To bo nocoj še viharna noč, Joe,« je veselo dejal, ko je spet stopil v jedilnico.

Joe je hlastno skril pisanje, ki se je bil pravkar ukvarjal z njim.

»Ali mar pišeš novo oporočo?« Mr. Bray je zakajšal in zdajci je prevzel Clifforda črn sum; tako živ je postal, da se je zanj izpremenil v resničnost.

Pred mnogimi leti mu je bil Joe po hudih notranjih bojih naposled vendarle priznal neko svojo slabost: izročil mu je v presoji debel zvezek, popisan s svojimi pesniškimi izlivi.

»Pa menda ne pesnikuješ svet, Joe?« je zbadljivo vprašal Clifford.

»Ne, ne! Se zdaleč ne!« je glasno odgovoril Joe. »Česa se ti vsega ne domišliš!«

Grom, ki je zabobnel nekje čisto blizu, je stresel vso Cliffordovo hišo. Ko je Joe spet izpregovoril, so žarela drevesa med neprestanim bliskanjem v sinji svetlobi.

»Vse nebo je v plamenih,« je pesniško dejal.

»Nocoj je tvoj red! Spaci nama klobase!« ga je zavrnil njegov manj ubrano in bolj trezno misleči prijatelj.

Stopila sta v kuhinjo, da skupno pripravita večerjo.

Vihar je trajal dolgo uro, toda bil je le prediga hude nevihte, ki je pozneje prihrumela. Ob devetih je ostalo tako temno kakor v zimskih nočeh. Po vsem obzorju so se trgali bliski. Clifford je zaprl železne oboknice in pripravil na zofa štiri nabite in napete brzostrelne puške.

»Nocojšnji večer me na moč spominja nekega viharja, ki si ga ti doživel na onem velikem jezeru,« je dejal Joe, »hkratu pa najhujše nevihte, ki jo jaz pomnim iz Harbina — pa to še iz tistih časov, ko ste vi, rumenokljuni, tekali še za materinim krilom.«

Zamaknjeno se je ozrl k pisalni mizi, kjer je bil še malo prej dalj duška poletu svojih misli. Globoko je zavzdihnil.

Kolikor sem mogel dognati, mi je ona sestrična v tretjem kolenu, je preskočil brez uvoda. »Sestra njenega očeta se je bila poročila s sinom moje tete.«

»Vraga, kaj pa čvekaš?« je začudeno vprašal Clifford.

»O njej!« je kratko odgovoril Bray.

Očitno je bila Mabel v prvi minuti osvobodila njegovo preprosto in sprejemljivo srce.

»Upam, da nevihta ne bo predolgo besnela, zakaj dekleta se navadno boje, če tako treska...«

»Po pravici ti rečem, da bi odločitev rajši doživel nocoj kakor jutri na vse zgođaj,« je menil Clifford, ko se je napolnil v kuhinjo. »Ako me voda že pogoltna, bi mi bilo ljubše v mesečini.«

Joe je stopil tik za njim v kuhinjo.

»Kaj pa besediš o vodi?« je živčno vprašal. »Kam pa meriš?«

»Na morje — k neki ladji!« je odgovoril Cliff, medtem ko je nosil dve klobasi iz shrambe.

25. POGlavJE

Miss Mabel ni bila med dekleti, ki se boje nevihte. Medtem ko se je njena občutljivejša sestra skrila v drvarnico, je ona vneto pletla v dnevni sobi in pokojno pripovedovala Joani svoje čudne doživljaje od davi.

»Marsikdo bi utegnil reči, da je star... toda jaz trdim, da je prav možat in zanimiv gospod. Namignil mi je tudi, da je neizmerno bogat, Joan!«

Mabel je bilo pet in dvajset let. Bila je tršate rasti; nič kaj ni bila priljubljena med mladimi ljudmi, ki so ji morali delati družbo na plesih, ki so igrali tenis z njo in so včasih pri njih večerjali. Vsi so se ogibali — kakor hudič križa — nekega vprašanja, ki si ga je ona tolikanj želela slišati. Dvakrat je imela resda že snubca. Prvi je bil nemogoč mlad mož, ki se je z njim seznanila na plesu. Pozneje je izvedela, da je gledališki igralec, ki igra majhne in nevažne vloge v nekem gledališču londonskega zahoda. Drugi je bil trgovski prijatelj njenega očeta, ki se je ob snubitvi oblačil še v črno po svoji umrli drugi ženi. Boječe jo je bil vprašal, ali bi ne hotela postati njegova tretja žena.

»Takšni možje so mi všeč, ki so se že iznoredi in so si obrusili svoje robove, Joan,« je prepričevalno čebjala Mabel.

Brž je zaprla oči, ko je siknil žareč blisk mimo okna.

»Joan, prosim te, bodi tako prijazna in zaštri okna!«

Nikoli dotle še ni Joana slišala tako ljubeznivih besed iz ust svoje ohoje sestrične. Zato je bila na moč radovedna, kdo neki je tuje, ki se zaradi njega tolikanj vnaema.

»Mladim ljudem ni kaj prida verjeti in zaupati, preplehki so. Toda zrela može... In razen tega... neizmerno je bogat... Zaupal mi je, da se pogaja za veličansko posestvo lorda Knowlesleya. Razen tega je tudi že navezal stike zastran nakupa velike palače na Parc-Lani. Izvabila sem mu celo priznanje, da ima kar tri avtomobile znamke Rolls-Rolce. Nu, draga moja, kaj praviš? Kar tri takšne drage vozove ima...«

»Kdo pa je ta pravilni princ?« Na to vprašanje kajpak ni vedela odgovora, zakaj v svoji dekliski skromnosti in sramežljivosti si ni bila upala tolikanj globoko poseči v njegove zasebne zadeve.

»Zdi se mi, da stanuje nekje tu blizu. Če me vse ne moti, mora imeti najeto kakšno hišo v Sunningdalu.«

»Koliko let mu pa prisodiš?« Mabel se je malce zamislila.

»Kakšnih petdeset, menim,« je naposled negotovo dejala.

»Presneta nevihta! Bog groma nocoj ne pozna šale,« je čez nekaj minut spet povzela. »Stopi, Joan, prosim te, v drvarnico in poglej, kako je kaj z našo strahopetko!«

Joan je našla »strahopetko« v pletenem stolu. Čez glavo si je bila pokrila časniki. Trmoglav je zavrnila Joanino vabilo, naj pride vendar gor.

Dalje prihodnjič.

ŠPORTNI TEDNIK

Nekaj o impregniranju smuči

Zadnjič smo dali nekaj nasvetov o nakupovanju smučarske opreme. Danes hočemo posvetiti kratek odstavek prav tako važnemu poglavju, smučarskim mažam. Seveda ni naš namen, da bi govorili o mažanju, ki ga uporabljajo tekmovalci. Razbiti hočemo le najenostavnejše pojme, ki bi jih moral vedeti vsak smučar.

Smuči, ki jih kupimo v trgovini, so navadno že prepojene. Ta impregnacija pa ne zadostuje, ker so plah ne-prestano izpostavljeni mokroti. Zato jih je treba še posebej prepojit. V ta namen rabimo maščobo, ki preprači, da bi smuča vplila vlago. Za prepojitve najprimernejša maža je klister. S koščkom lesa ga nanesemo na drsalno ploskev v majhnih kupčkih, ki jih potlej razmazemo z dlanjo ali pa s pluto. Ki je napravljen v vsaki športni trgovini. Pri tem moramo paziti, da bo plast klistera po vsem plosku enakomerno razdeljena in da ne zaide v žleb, ki ga mažemo s parafinom ali kakšnim drugim trdim voskom. Impregnacija pa s tem še ni končana. Klister je treba vtreti v les. Pri tem uporabljamo nalašč v ta namen prirejen gorilnik, če tega ni, pa likalnik. Likamo tako dolgo, dokler plošč ne vpije klistera do kraja in se lepljiva maža docela ne strdi.

V tako prepojene smuči vlaga več let nima dostopa in bo drsalna ploskev zmerom gladka. Smučka se ne bo skrivila, ampak bo obdržala svojo značilno upognjeno obliko.

V nedeljo je bilo v slovenski ligi zadnje kolo. Prvi slovenski prvak je postal SK Ljubljana, ki je že od vsega začetka veljal za favorita. Izmed vseh moštvev je Ljubljana pokazala največjo zrelost in usposobljenost zastopati slovenski nogomet v državni ligi.

Zadnje tekme so pokazale, da bo Slovenska nogometna zveza morala z vso odločnostjo nastopiti proti raznim pojavom nediscipliniranosti. Nekateri igralci venomer pozabljajo, da bi prav športnik moral biti poredna disciplina in drugim za vzgled. Sport zahteva precejšno dozo samozatajevanja in hladnokrvnosti. Kdor teh lastnosti nima, ni za šport in ne more postati dostojen član človeške družbe. Vodičji našega športnega gibanja bi morali športni vzgoji posvetiti mnogo več pozornosti in ne gledati na levo in desno že v kralj zatreli vse nezdružne pojave. Disciplina in spet disciplina je prva zapoved v športu.

Kranj je nasproti Ljubljani nastopil le s sedmimi igralci. A se ti se niso znali brzdati in so svojem klubu naredili kaj slabo uslugo. Prvega polčasa še ni bilo konec, ko je moral sodnik pri stanju 3:0 za Ljubljano tekmo odloščati.

Na Jesenicah sta se srečala Bratstvo in Železničar. Po prav zanimivi igri sta si moštvi razdelili točki z rezultatom 2:2.

V Trbovljah je imel Amater dosti dela, preden je zmogel žilavega Marsa z 2:1. Olimp je v Mariboru vnovič dokazal, da nikakor ne spada v ligo — ne po znanju, ne po disciplini. Maribor je zmagal z rekordnim izidom 13:0.

Tekmovanje je zdaj končano. Manjka samo še tekme med Kranjem in Maribor, ki pa na prva in zadnja mesta ne more vplivati. Končno stanje je naslednje:

Ljubljana 14 10 2 2 55:21 22

Železničar 14 8 4 2 30:14 20

Amater 14 8 1 5 37:30 17

Bratstvo 14 6 2 6 30:38 14

Kranj 13 6 1 6 25:27 13

Mars 13 5 2 6 34:27 12

Maribor 14 4 2 8 38:39 10

Olimp 14 1 0 13 11:64 2

V Zagrebu so imeli velik dan. Proti hrvatski reprezentanci je nastopila izbrana enajstorična Madžarske, 8000 gledalcev je bilo priča izredno zanimive igre, ki se je zasluženico končala neodločeno 1:1. Za Hrvate je to velik uspeh. V Splitu sta igrali juniorski reprezentanci Madžarske in Hrvatske. Zmagali so Madžari s 5:3.

Beograjska Jugoslavija je dva dneva gostovala v Bratislavi. Prvi dan je podlegla SK Asu z 1:2, drugi dan je pa premagala SK Bratislavo s 6:2.

Hermes je v prid bitovski žrtvam priredil v nedeljo motociklistične dirke. Zaradi udeležbe prvotrajnih zagrebških dirkačev Babića, Bečarića in Metza je dobila prireditelj prav poseben značaj. Dirke so bile prav zanimive in so nudile napete borbe, ki jim pa občinstvo žal ni moglo slediti. Na Hermesovem stadionu je bila namreč ves čas gata megla in gledalci so videli le tisti del dirkalnišča, ki so ga imeli tik pred očmi.

V posameznih kategorijah so se najbolj odlikovali Hermezani Blatnik, Trampuz in Puhar, izmed Zagrebčanov pa Bečarić in Metz. Dvoboj med obema mojstrima Babićem in Starićem je spet ostal neodločen. V lažji kategoriji je zmagal Babić pred Starićem, v najtežji kategoriji je pa bil vrstni red obraten s to razliko, da je »leteči Kranjec« dosegel najboljši čas dneva.

FOTO-GRAFIJATE

za »Družinski tednik!«

MALI OGLASI

ZA NAKUP ali naročilo sohodno izdelanega pohištva iz domačega ali eksotičnega furnirja v ravni ali valoviti obliki se priporoča Krže Franc, pohištvo — Vrhnik. Skladišče v Ljubljani, Prečna ul. 6 — Spalnica iz orehove koronice in finega jaseca stalno na zalogi.

NEKADILEK POSTANETE »trih dneh z našim znanstvenim in popularnim neškodljivim sredstvom »Nikotinol« — Velika steklena din 70 — mala din 60 — Pošljite po povzetju »Jugopatent« Ljubljana, Dvorčakova 8. Iščemo zastopnike.

ULTRAVIOLETNI ŽARKI so vir zdravja in lepote. Sončite se doma z našo patentirano ultravioleto obsevalko »ORIGINAL RUB«, ki vam nudi zdravje in lepo glavo polt. Zahtevajte brezplačno prospekt. »Jugopatent«, Ljubljana Dvorčakova 8 — Iščemo preprodajalce.

REVMATIZEM, šljasi, nevarno! Zamaščenost uspešno zdravite z našim navednim aparatom »Klitor« — Izberite tudi za nego lepote. »Jugopatent«, Ljubljana, Dvorčakova 8. — Iščemo zastopnike.

POSLOJILA dajemo našim članom in varčevalcem. Ugodni pogoji. Vloge obrestujejo po 6 odstotkov. Vsi varčevalci brezplačno zavarovali Zadruga »Moj dom« Ljubljana Dvorčakova 8 — Iščemo preprodajalce.

VAŽNO ZA VSAKEGA! Sedanj težki časi zahtevajo zdrave živce, zato pridite k nam in pitte mleko bogato in smotano. Za zajtrk, večerjo po naročilu mlečna hrana. Se priporoča »Dramas«, Erjavčeva cesta 2.

»REALITETA«
zavod za kupoprodajo nepremičnin
je samo v Ljubljani
Prečernova ul. 54/1. Tel. 44-20

IZDELJUJEMO GUMBE
Pobiramo spuščene pentlje
na nogavicah
GALANTERIJA VERDAJ
Ljubljana, Igriška ul. 14

OREHOVA JEDRCA
sortiran ocvrti med in
medico dobite naiceneie v
MEDARNI
Ljubljana, Židovska ul. 6. 48. T.

VOJNO ŠKODO
In druge drž. papirje kupujemo proti
takojšnji gotovini. Tudi posamezne
komade
RUDOLF ZORE
Ljubljana - Gledališka ulica 12

KAUCE,
otomane, peresnice, žimnice, mreže,
blago za žimnice in pohištvo ter vsa
v to stroko spadajoča dela izvršujem
po najnižjih cenah
tapetništvo F. SAJOVIC
Ljubljana, Stari trg 6.

Vse tapetniške izdelke nudi po najnižjih cenah tapetništvo
MARIAN PAVLE
Tyrševa c. 58 (gostilna Kačič)
Žma po tovarniških cenah

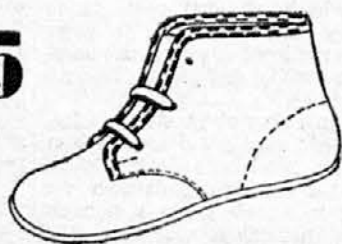
KUPUJEM
krojaške, suknene nove in stare odpadke ter stare vreče po najvišji ceni
A. GREBENC, Tyrševa c. 36

NALIVNA PERESA
Jugo patent
za vse življenje. Prozorno držalo, izredno velik rezervoar črnica, 14 karatno zlato pero. Najlepše darilo za vse prilike. »Jugopatent«, Ljubljana, Dvorčakova 8 — Zahtevajte cenik. Sprejemamo zastopnike.

OKAMA MAZILLO
Is zdravilnih zelišč. Čudo vit uspeh pri raznih opeklinah, ožžjenih, volku, tortih in vnetih itd. za ne-že dojenčkov pri kožnem vnetju, repakcijah in travi-ah. Na le-meno. Za raz-likane druge bradavice.
Dobro se v lekarnah in drogerijah

KO MRAZ PRITISNE, SE TOPLO OBUJTE

25

2560—56

Kakor pero lahki čevljički za majhne otroke, narejeni iz klobučevine.

Od številke 19 do 23 din 25'—
Od številke 23 do 26 din 29'—

45

7252—57

Visoke domače copate za otroke, narejene iz toplega volnenega dubla.

Od številke 27 do 30 din 39'—
Od številke 30'5 do 34 din 45'—

Z obšitimi podplatom:

Od številke 27 do 30 din 45'—
Od številke 30'5 do 34 din 49'—

99

5461—44702

Otroški čevljički iz rjavega mehkega usnja, široke in udobne oblike. Podplati so usnjeni.

Od številke 19 do 26 din 99'—

99

5461—64883

Zelo topli otroški čevljički, narejeni iz telečjega boksa, kombinirani s toplim suknom.

149

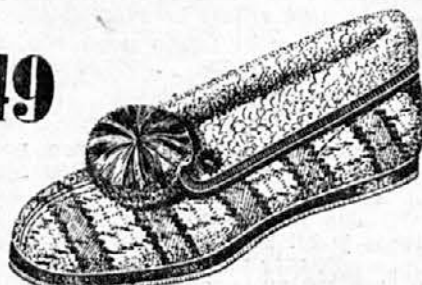

6662—44722

Trpežni čevlji za fante iz telečjega boksa z usnjenimi podplati in petami.

Od številke 27 do 30 din 149'—
Od številke 30'5 do 34 din 169'—
Od številke 34'5 do 39 din 199'—

49

7225—xx

Tople ženske domače copate iz mehkega kockastega dubla, z usnjenimi podplati in klobučevinastimi vmesnimi podplati.

89

7155—

Tople ženske domače copate iz mehkega kockastega dubla z usnjenimi podplati.

129

2405—60115

Udobni ženski polčevlji iz črnega ali rjavega boksa, s pentljo na ristu iz kroko-kože.

199

2605—64207

Elegantni ženski odprti čevlji iz telečjega boksa, kombinirani s kromom. Imajo usnjene podplate in lesene pete, prevlečene s kromom.

199

2625—64648

Praktični ženski polčevlji iz finega telečjega boksa na vezalke z usnjenimi podplati in polvisokimi petami. Izdelujemo jih v črni in rjavi barvi.

149

4065—66111

Udobni in topli ženski čevlji iz usnja, kombinirani s suknom in okrašeni z astrahanom. Imajo usnjene podplate in nizke pete. Zapenjajo se z zaponko.

199

2265—66135

Topli ženski usnjeni čevlji, kombinirani s suknom in okrašeni z astrahanom. Znotraj so celi podloženi s klobučevino. Imajo usnjene podplate in polvisoke pete.

329

9629—64730

Elegantni moški polčevlji iz finega telečjega boksa z usnjenimi, na obodu šivanimi podplati in petami.

369

9679—64728

Moški visoki čevlji iz telečjega boksa, z usnjenimi, na obodu šivanimi podplati in petami.

Rata